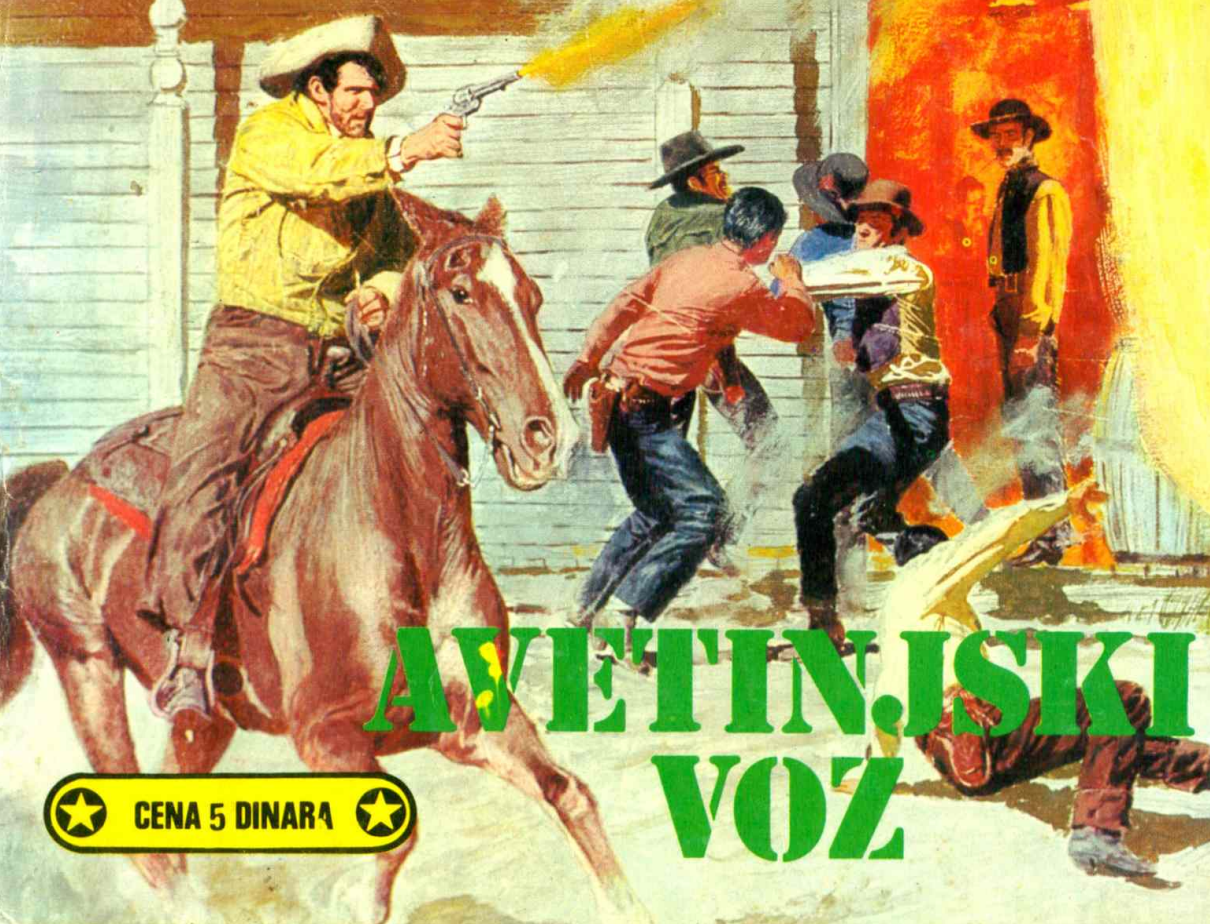

broj
40

HOUSE

DOX HOLIDAY

AVETINJSKI VOZ

★ CENA 5 DINARA ★

Frenk Larami

Avetinjski voz

U samo predvečerje avgustovskog dana, u vreme kada ga niko nije očekivao — kroz Fort Kirn pro hujao je voz.

Bio je prazan.

Nije se ni zaustavljao na stani ci: oni najbliži njemu tvrdili su da je iz lokomotive virila nečija ruka, na podu.

Transkontinentalna pruga prema Omahi imala je, tako prekršen red vožnje.

I ne samo to...

I

Toplo popodne nisu ublažili ni oblaci nagomilani na zapadu.

Fort Kirni, na levoj obali Plejt Rivera, bio je pomalo pospan, dremljiv, kao i obično u to vreme.

Srećnici na desnoj strani ulice mogli su da uživaju u mlakoj hla-

dovini, dok je one na drugoj strani još uvek nemilosrdno čvarilo sunce.

Zato su se sklanjali u kuće, štiti-tili se zavesama ili širom otvorenim vratima i prozorima.

Dve stotine jardi istočno od grada, prema ravnici koja kao da je počinjala od železničke stanice, Čet Stover je izišao s kapom natučenim na čelo, skoro do očiju.

U ruci je držao papir i vrteo glavom.

Stover je bio železnički službenik. Dočekivao je i ispraćao vozove, re-

dovne ili ekspres, a bio je u isto vreme telegrafista, blagajnik i orguljaš u kirnijskoj crkvi.

Bližio se sedamdesetoj godini.

Imao je nešto pogurenija leđa, ne toliko od starosti koliko od položaja za stolom. Tu je provodio najveći deo posla, za tasterom, nad železničkim kartama ili u krčmi „Bač Baret“, gde je „mućkao“ kockice u píce.

Lice mu je bilo upalo, mršavo, izrezbareno borama; imao je naočari sa tamnim, debelim okvirom i belu pravu kosu ispod plave železničarske kape sa žutim gajtanom.

Izuzetno tog dana, Čet Stover je bio bez bluže, samo u beloj košulji.

Činilo se da je mnogo žurio.

Dve stotine jardi do glavne ulice nisu bila mala razdaljina za klecave Stoverove noge.

No, on je bez razmišljanja krenuo tamo.

Nogavice pantalona landarale su mu oko dugih, mršavih nogu kao vetrom uskovitlani krajevi zastora.

Neprekidno je pomicao naviše naočari i osvrtao se.

Koliko je mogao da proceni, u ovo vreme je u grad stizao Volt Singster, sa ranča „Krug“.

On je velikim kolima dolazio sredom i subotom po zalihe. A danas je bila sreda.

Stover je ima pravo: rančer je dolazio sa severne strane ravnice, praćen oblakom sivkastobeke prašine. Veliki drveni točkovi skakutali su preko neravne zemlje, preko zakržljalih žbumova čeperela i meskvite.

Službenik državne železnice je zastao da sačeka Volta Singstera.

— Ooooups! — povikao je rančer i zategao uzde svojim konjima.

— Žurim šerifu — mahnulo je Stover i pokazao prema kolima. — Povezi me?

Rančer se nasmejao.

— Ne voliš sunce, momče? — upita.

— Zašto?

— Mnogo si mi bled — isceri se Singster. — Kod Bača Bareta ćeš izgubiti svu boju... Hajde, penji se!

Rančer je svojim ogromnim telom zauzeo dobre dve trećine sedišta, ali je Stover uspeo nekako da se smesti uz njega.

Vlasnik „Krug“ ranča važio je za veselog, polenjog rančera koji bi mogao mnogo bolje da vodi poslove da je manje zavirivao u čašu i Baretove „dame“.

Možda bi potpuno propao da nije bilo Besi, njegove žene.

Ona ga je terala da se kreće, izmišljala mu hiljadu poslova — a kad bi se ponekad oglušio o njena naređenja, sledovale bi neprijatne scene.

Nije birala vreme i mesto, odlučno je i rukovala držaljkom od vila. I ogromni Volt Singster često se spasavao bekstvom ispred razjarene žene.

Naravno, na uživanje momaka i nadzornika.

Sredom i subotom, Singster je imao „svoj dan“. Prvo bi obavio posao po datom spisku, a onda strugao kod Bača, na „dva cuga“.

Od dva ispalo bi pet, šest... pa i više, ako ga neko ne bi podsetio

da na ovom svetu postoji i Besi. Tada bi se hitro pakovao i odlazio. Potpuno trezan.

— Zar nisi poranio za kockice?
— pećnu rančer Stovera.

— Kockice? — prenu se ovaj, očito obuzet drugim mislima.

— Mnogo si zamišljen, momče? Godine? I, i brige?

— Pa oboje otprilike — promrmlja Stover.

— Što ti treba šerif?

— Imam nešto za njega...

— Šta?

Stover se zagleda u rančera.

— Zini da ti kažem — prasnju. —

— Što si navalió sa pitanjima? Ako si me povezao malo, zar moram da slušam tvoja preklapanja?

— E, to već liči na tebe — nasmeja se Singster, tresući podvaljkom. Sad si pravi Čet, džangrizalo. Hej, čekaj da zaustavim kola, ne skači...

Ali ovaj ga ne posluša.

Uspeo je da se održi na nogama, ljutito mahnuvši prema kolima koja su nastavila put.

Onda je izvadio maramicu i obrišao lice, potraživši pogledom šerifa.

Njegova kancelarija nalazila se na desnoj strani, u hladovini. To je značilo da je čuvar zakona Fort Kirmija mogao mirno da izađe na trem i sedne u svoju omiljenu stolicu za ljuljanje.

To je učinio i tog popodneva.

Bio je zavaljen, s čizmama na ogradi i šešlrom natučenim na lice.

Vrh cigare dimio se kraj oboda i pretio da ga zapali.

Varao se svako ko bi pomislio da Greg Tolend dremucka.

Imao je on odatle dobar pregled ulice bar onog najvažnijeg dela gde su se nalazile trgovine, saluni i dvospratnice viđenijih građana Fort Kinija.

Video je i Četa Stovera kako hita prema njemu. Imao je papir u šaci.

Kao da je naslutio da nešto nije u redu.

Zašto bi se inače železnički službenik u ovo doba uputio u grad, ako ga na to nije naterala nevolja ili sumnja.

Greg Toland nije želeo nevolje. Bilo ih je dosta pre dva meseca sa bandom Ajka Klantona, koju su u prolazu za Dodž Siti napravili rusvaj u salunu „Pegi”.

Stover je već stigao do Tolenda, pogledao u papir a onda slegnuo ramenima. Izgledao je da se koleba. Kao da menja odluku a time i pravac.

Šerif podiže obod šešira i skide čizme sa ograde.

— Šta imaš u ruci, Čet? — upitao je naglo.

Telegrafista se trgao a onda počeo po zatiljku.

— Imam neku poruku — rekao je — ali je ne razumem...

— Kakvu poruku?

— Iz Mun Sikreta.

— Pa?

— Čudna neka poruka. Pomnije voz.

Tolend se uspravi.

— Znam te kao govorljivijeg, Čet — dobaci šerif — a sada moram iz tebe da čupam reči. Dakle?

Čuvar zakona bio je srednjeg rasta, melanholičnog lica i širokih leđa. To su bili prvi utisci. Oni ostali javljali bi se kasnije, izbliza.

Greg Tolend je pripadao generaciji zvezdonosaca koji su deo istorije Sjedinjenih država nosili na plećima dugi niz godina.

U Fort Kirniju on je proveo blizu desetak godina. Preturio je preko glave tri izborne kampanje i sva tri puta odneo pobjedu nad protivkandidatima.

Posedovao je nešto što niko nije imao: odmerenost, upornost i neočekivanost. Ovo poslednje odnosilo se i na neke odluke i na njegov karakter. U stvari, to se moglo povezati jedna sa drugim.

Tolend je na momente delovao lenjo, nezainteresovano, da bi se samo kratko vreme iza toga pretvorio u tigra i lovca.

Umeo je beskrajno dugo da ćuti, da se smeška, a onda bi „proturio“ reč koja zapušava sva usta.

Ponekad se činilo da ga ništa ne interesuje i da ne zna zbivanja oko sebe — da bi u datom trenutku dokazao da sve zna u prste. Čak i neke odnose, za koje se obično kaže da su tajna, kao mrtva usta.

Lice mu je bilo opušteno, oči poluotvorene ali nikako pospane, donja vilica izbačena kao u trenucima razmišljanja. Iznad obrva taložile su se naslage bora i tako davale licu izraz plačnog raspoloženja.

Čet Stover je pružio komad hartije šerifu.

— To sam zapisao pre pola časa otprilike — reče.

— Pa što si tek sada doneo? — primeti Tolend.

— Mislio sam da je po sredi glupa šala, ali...

— Ali?

— Ali sam ipak doneo. Možda ste vi pametniji, šerife?

— I jesam — procedi ovaj.

Tolend je imao preko pedeset, ali nikada nije rekao koliko.

Dugo je bio šerif, u dvema državama, Nebraska i Severna Dakota. Imao je odlične karakteristike, blistavu prošlost — a što se seljakao sa svojom zvezdom u nekoliko gradova to je činio zbog reka.

Voleo je pecanje i spremao se da doživi penziju kraj neke vode veće nego što je bila Mala Misuri, na zapadu Dakote.

Njegov cilj bio je Arkanzas, a možda i Brazos, koji se uliva u Meksički zaliv.

Posle Fort Kirnija preostala bi mu možda samo jedna seoba prema jugu.

On glasno pročita ispisani red:

— Voz iz Muna... zaustav...

Ništa više.

— Šta ovo znači? — upita, nabi-rajući obrve.

— Ne znam — slegnuo je ramenima stari činovnik. — To mi je poslato iz Mun Sikreta, naglo se prekinulo i niko mi više nije odgovarao.

— Proverio si?

— Jesam.

— Kad dolazi taj voz?

— Tek večeras. Danas nema nijedan iz tog pravca.

— A iz drugog?

— Iz Grend Islenda polazi kasno popodne ekspres prema Čejenu. Tek kad on prođe, voz u Mun Sikreta sme da krene... Hej!

— Da, hej! Ako je ono što ja

mislim, onda je voz krenuo ususret ekspresu...

— Ali, zašto?

— Otkud znam?

— Može doći do sudara?

— Može, ali još nisam načisto sa ovom porukom. Da nije po sredi neka šala?

— Preko telegrafa se niko do sada nije šalio, šerife!

— Možda se našla neka budala...

Železničar je stajao na suncu, zaboravljajući na znoj koji mu je oblivao lice.

— Šta ćete preduzeti, šerife?

— Ako ova reč „zaustav“, znači da se voz zaustavi, onda bi ti trebalo nešto da preduzmeš, Čet?

— Ali šta? Da legnem preko pruge?

— Imaš zastavicu pa maši.

Stover je zavrteo glavom.

— To mi se nikako ne sviđa — promrmľao je. — Nikako!

— Ni meni. Radije bih ostao u hladovini da sačekam večer. Koliko vremena je potrebna da iz Mun Sikreta stigne ovamo voz?

— Nešto više od pola sata. Zašto?

— Zato što je vreme da odeš i sačekaš ga.

— Ja? Moje vreme je tek večeras. Ovak red vožnje me se ne tiče. Nemam ništa sa njim!

— Kreni! — ukruti se Tolend i sevrnu očima.

— Železnica je državna, a ne šerifova — ne izdržava Stover. Bacio je pogled prema „Reču Baretu“.

— Da skoknem samo na pivo...

— Odlazi!

— A ti, šerife? Mogao bi i ti da budeš prisutan, jer kad vidi kako sija tvoja značka, lokomotiva će se sama zaustaviti...

Tolendovo lice omekša i on se nasmeja.

— Biću i ja s tobom — reče. — I nikome ni reč. Nije mi potrebna uzbuna u gradu.

— O kej.

II

Železnička stanica sastojala se od velike drvene zgrade sa kosim krovom i izbačenom nastrošnicom. Pozadi se nalazila manja baraka za prihvatanje većih tovara i isporuku.

Pruga je prolazila svega nekoliko jardi od staničnog zida, gde se nalazio šalter za izdavanje karata i telegrafski sto Četa Stovera.

Bilo je pusto tog popodneva.

Stover je nervozno krivio vrat prema gradu, iščekujući Tolendov dolazak.

Da li slučajno ili privučeni neobičnim ponašanjem železničkog službenika — tek, nekoliko besposlenih ljudi uputilo se prema stanici.

Vodio ih je rančer Volt Singster!

Očigledno da je bio „pod gasom“. Galamio je, objašnjavao nešto i pokazivao kako je Stover žurno trčkarao ispred njegovih kola sve dok nije zastao da ga poveze.

Stover izbroja petoricu. Opsovao je sebi u bradu i uvukao glavu kroz prozorče.

Ponadao se da ga neće uznemiravati.

Bilo mu je dosta šerifovog pona-

šanja. Mislio je da će ga Tolend razuveriti i reći da je poruka iz Mun Sikreta obična glupost — a on mu je samo pojačao sumnje!

Šta bi se to moglo tamo desiti?

Zašto je telegrafista prekinuo slanje? I zašto nije odgovarao, posle toga?

Odmah zatim na prozor je palo nekoliko senki.

Stover mrzovoljno podiže pogled. Ugledao je Singsterovo mesnato, iskeženo lice. Kraj njega su bili još i potkivač Rolins, čizmar Debison, berberinov pomoćnik Hoks i užar Maligen.

— Buu! — riknuo je rančer i uperio prst na Stovera. — Pare ili život!

Pošto nije dobio prikladan odgovor, on se okrenu prema potkivaču Rolinsu.

— Izgleda da nema para? — reče. — Bač ga je ođerao sinoć?

— Nije Bač, nego Tim Meklin. Kockica ga je služila kao da je začarana.

— Tim Meklin? Zar taj šupljoglavi Škot da nadmudri našeg Stovera? Je li to tačno, Čet?

— Bolje da se gubite — odbrusi im željezničar.

Meligen pruži skoro ispražnjenu pljosnatu bocu rančeru.

Ovaj dobro otpi i predade je Debisonu, čizmaru.

— U čemu je stvar, Čet? — uvuče Singster glavu u ramena i napravi ozbiljno lice. — Šta se dešava?

— O čemu govoriš?

— O onoj hartiji — pokaza glavom prema gradu — Jurio si kod šerifa... Zbog čega?

— Nešto se dešava — klimnuo je glavom Singster — a ti čutiš pred prijateljima, a? Video sam Tolenda kako sedla konja. Hoće li ovamo?

— Što ga nisi pitao?

— Čim se tako dereš, nešto te grize momče — isceri se rančer.

— Grize me tvoja njuška! Skloni se sa prozora, imam posla!

— Ne vidim da si zatrpan — cerekao se rančer i laktom podgurkivao ostale. — Hajde, reci šta se dešava? Neka državna tajna? Da se nije predsednik lično preporučio da nam dođe u goste?

Odjednom, u daljini, oglasi se pisak lokomotive.

Stover se trže.

I ostalima se lice izduži.

— Voz? — javi se užar Maligen. — Kakav voz u ovo doba?

— Nemam pojma — trznu ramenima Debison. — Šta ti o tome znaš, Čet?

Stover je slegnuo ramenima. Ali, nervoza je ipak bila prilično upadljiva.

— Ako ti ne znaš, ko onda zna? — upita Singster. — Ti nešto kriješ?

— U čemu je stvar, matori? — prodera se Hoks, mladić bubuljičavog lica i crnih, sitnih očiju. — Nikad u Kirni nije dolazio voz popodne. Šta se dešava?

Stover ustade, natuče kapu i sa poličice skide žuti, ovalni metalni krug sa drškom.

— Pa on će nešto da zaustavlja? — prenu se Debison.

— Zar voz? Ništa ne shvatam — mrmljao je rančer i tupo zurio u Stoverova leđa. Lice mu se sasvim

priljubi uz prljavo staklo. — Kuda ćeš momče?

Stover je navlačio svoju tamno-plavu bluzu i propisno se zakopčao.

— Bogamu, pa on će stvarno na peron! — nasmeja se Rolins.

Jurnuli su na vrata da sačekaju željeznara.

Ali istovremeno su ugledali Grega Tolenda na konju. Bio je dovoljno blizu da ih prostreli pogledom i udalji od stanične zgrade.

— Ipak ima nešto — promrmlja Hoks — čim je šerif dojahao...

Čutke su se povukli, uza zid.

Stover je dostojanstveno izišao na daščani peron, na svoje uobičajeno mesto. Zategao je krajeve kaputa, popravio kapu i okrenuo glavu prema zapadu.

Šerif je takođe sjahao. Lice mu je bilo smrknuto.

Gomila sa Singsterom na čelu poređa se duž zida prema peronu.

Svi su nešto čekali.

Niko nije znao tačno šta. Ali, čekali su.

Stover je uhvatio Tolendov prekoran pogled i nemoćno raširio ruke.

— Ja ih nisam zvao — promrmlja.

Tanak stub dima izvio se iznad brežuljka, odakle se kraj Fort Kirnija spuštao pojas šuma, prema Plejt Riveru.

Greg Toland je namestio opasač i zapalio cigaru.

Falila mu je samo stolica za lju-ljanje, razmišljao je Stover, i neka ograda na koju bi mogao da stavi noge.

A onda neka prolazi koliko hoće vozova!

Dim je bivao sve gušći.

Uskoro se ču i huk točkova.

Lokomotiva je tako šetkala kao da se nalazi u ravnici a ne ispred Kirnija.

Ugledali su je na zavijutku.

Ne, tu više nije bilo dvoumljenja: ovaj voz nije imao nameru da stane!

Stover se instinktivno primače šerifu.

Lokomotiva je vukla za sobom tri vagona.

— Vidiš li nešto? — upita ga Tolend.

Stover namesti naočari.

— Ne — reče — ništa posebno.

— Učinilo mi se da su vagoni prazni...

— Zaista?

Šerif položi ruku na kolt.

Sukljajući dimom i parom sa strane, voz iz Mun Sikreta uleteo je na peron kao sumanut.

Greg Tolend se povuče nekoliko koračaji.

Stover, međutim, ostade na svom mestu, podignute ruke.

Ali, njegove znake kao da niko nije primećivao.

Para je zamotala službenika državne železnice; virio je samo žuti, ovalni krug visoko podignut.

Rančer i njegovi zagrejani prijatelji buljili su u lokomotivu kao hipnotisani.

Nebesa!

U njoj nije bilo nikoga!

Sve je bilo prazno: vagoni, prozor do prozora, ali nijednog lica. Nikakve senke!

Rančer Volt Singster je video, na podu lokomotive, nečiju ruku.

Na podu kraj samog kotla, malo

izbačena napred, ruka nekog čoveka ili leša mlitavo se klatila.

Šerif je bio na mukama.

Nije znao šta da preduzme. Ko je upravljao ovim poludelim vozom? Kuda je srljao? Čija je ruka na crnom, počađavelom podu?

Magla se razila i voz je otutnjao, kao uklet.

Čet Stover je još uvek stajao sa podignutom rukom.

— Nije se zaustavio? — mrmljao je.

Šerifovo lice više nije imalo svoj uobičajen, melanholičan izgled.

Lokomotiva koja je srljala na istok, bila je pakleno podložena.

Ili u njoj zaista nije bilo nikoga, ili su se ljudi sakrili da ne budu otkriveni.

— Šerife, šta je ovo? — dotrčali su rančer i potkivač do predstavnika zakona. — Otkud ova luda lokomotiva?

— Ubiće nekoga na putu — dah-tao je Rolins.

— I ja mislim — potvrdi Hoks prilazeći. — Tu nisu čista posla! Treba zaustaviti nekako!

— Kako?

— Ne znam kako, ali sve mi je to sumnjivo.

Tolend dohvati Stovera za mišicu.

— Brzo! — povikao je. — Pošalji poruku u Grend Island!

— Grend Island? — kao da se budio iz obamrlosti ovaj. — Šta se ovo dešava sa železnicom, šerife?

— Dešice se svašta ako ne požuriš!

— Šta treba da radim?

Šerif prosto ponese mršavog starčića prema zgradi.

Postavio ga je za sto i pokazao na aparat.

— Javlaj! — zagrmje.

Ostali su stajali s druge strane prozora. Skoro su prestali da dišu. Napeto su osluškivali svaku Tolendovu reč.

— Javi... Sprečite polazak ekspresa za Čejen... Voz na pruži juri bez putnika... Ispraznite stanicu...

Stoverovi prsti su grozničavo skakutali po tasteru.

Čitava večnost je prošla dok nije otposlao poslednju reč i šerifov potpis.

Onda su čekali.

Sa druge strane se niko nije javljao.

— Da li je primljeno? — upita Tolend.

Stover je umorno slegnuo ramenima.

— Ja sam poslao — reče — ali ne znam za ostalo...

A onda se ukoči.

— Šta je?

— Čujem signale...

Prislonio je uho i osluškivao. Onda dogradi olovku i papir i počeo da ispisuje reči.

Lice mu je postalo sve duže i bleđe.

Činjav znak, pomisli šerif nestropljivo. Mora da je poruka stigla kasno: ekspres je već krenuo.

On pogleda prema nebu, međutim — sunce se još uvek poigravalo sa linijom koja obeležava zapad. Još je bilo toplo, ni traga od predvečerja.

Signali su prestali.

— Šta su kazali? — prasnu Tolend.

— Evo, pročitajte — pruži mu Stover papir.

Šerif to učini glasno:

— Vi ste poludeli. Idite do đavola!

Ponovio je to još nekoliko puta, kao da ne razume. Nije mu u mozak prodirala ovakva poruka. Pakao! Oni tamo misle da je ovde nekome do zavrtlavanja!

— Jesi li siguran da su ovo odgovorili? — prodrmao je Stoverovo rame tako da su ovome spale naočari.

— Jesam, neka me obese...

Tolend besno zgužva papir i baci u ugao.

— Javlaj ponovo — naredi.

— Isto?

— Isto. Dodaj samo da ovo nije šala nego istina. Brzo!

I Stover je otkucavao.

Tolend se uputi prema prozoru; pet, već istrežnjenih građana, s rančerom na čelu, čutke mu napravi vidik.

Šerif je gledao prema nebu, donoseći odluku u sebi.

Nije se više uzdao u aparat.

Iza njega, Čet Stover je prestao da kucka. Nastala je neprijatna, napregnuta tišina.

— Ništa? — upita Tolend.

— Niko ne odgovara — odmahnu glavom Stover.

— Ludaci! — zaškripi on zubima i pogleda na zidni časovnik. — Ja idem za njim...

— Za kim?

— Za vozom! Ti pokušaj još koji

put da im uliješ u pamet da može doći do gadne nesreće...

— A vi? Kako mislite za vozom? Na konju?

— Naravno! Idem prečicom. Lokomotiva mora da uspori na Lajmanovom Prevoju. Tu ću je sačekati...

— Nije baš blizu...

— Vredi pokušati.

On izađe napolje i baci se konju u sedlo.

Stover je izleteo za njim.

— Zar ćete sami? — povika.

Ali, ovaj ga više nije čuo.

Galopirao je preko spržene ravnice, kao đavolima gonjen.

— Kuda će? — upita Singster, glupo se zablenuvši u železničara.

— U pakao — odgovori ovaj i okrete mu leđa.

III

Posle burnih događaja u Laramiju, čovek iz Džordžije uputio se na istok.

Od Nort Plejta krenuo je ravno južnom stranom Bad Lendsa, da bi skrenuo na jug prema Fort Kirniju i tu sačekao voz za Omahu.

Bilo je popodne kada se zaustavio ispred drvene table na kojoj je pisalo: MURIDO.

Sitnijim slovima ispod bilo je napisano: 12 milja do Fort Kirnija.

Moglo se zvati i pakao, ali trebalo je ispružiti noge i odmoriti šarca. Naravno, uz piće ako nije proključalo...

Mestašce je bilo sastavljeno od možda desetak kuća.

Bilo je bez ulica, bez natpisa na zgradama, bez mnogo prolaznika. Samo su psi u hladu dahtali.

Nekoliko konja nalazilo se privezano pred jednom kućom sa stubovima.

Dok Holidej je pretpostavljao da su im vlasnici na prvom mestu: u salunu.

Nije se varao.

Bila je to prizemna kućica od dasaka, bez trema i nastrešnice. Običan, ravan krov nije davao nikakav hlad oko sebe. Židovi su bili posivi od kiša i sunca, daske iskrivljene i trule, ulaz bez vratiju — samo prljavo platno namaknuto na obe strane kao štitić pred žegom i muvama.

Kockar se osvrnu.

Činilo se da je ova jazbina bilo jedino svratište u Muredu.

Nije imao velikog izbora.

Sjahao je, nabacio uzde preko grede i palcem pomakao zavesu.

Začudo, unutra ga sačeka hladovina.

Krčma je imala samo jedan prozor, na drugoj strani.

Sank su predstavljala tri drvena stola sastavljena jedan do drugog.

Miris viskija bio je tako prisutan da ga je to ošamutilo.

Za stolovima bez stolnjaka sedeli su ljudi, razdrljeni i znojavi, gasići žed pićem koje ih je, ponovo, iznutra, sagorevalo.

Ulazak kockara nije ih mnogo uzbudio.

Istina, imao je čudno odelo, čudne koltove — ali Murido je bio pro-

lazna stanica za Kirni i Mun Sikret, pa su se tuda često muvale najraznovrsniji ljudi Zapada.

Krčmar je na drugom kraju „šanka“ terao muve sa velike činije, prekrivene krpom.

Otvorio je jedno oko i odmerio došljaka.

Onda je živnuo.

Spustio je neotvorenu bocu pred gosta, ali je na kockarevom licu pročitao odbijajući izraz.

— Žalim, gospodine — kazao je krčmar — ali ovde ne možete dobiti pivo. Samo viski.

Holidej je pogledao u red flaša na polici.

— Ni tamo nema ništa za vas — uzdahnio je krčmar, a odmah potom snizio glas: — Možda ispod?

Jedan sto bio je do poda zastrt platnom. Krčmar se saže i zavuče ruku dole.

— Imam brendi, mister, ali...

— Koliko?

— Morate kupiti celu bocu.

— Koliko?

Krčmar se preračunavao nekoliko trenutaka.

— Za vas petnaest dolara — reče, ne trepnuvši.

Ovako drsko izrečenu cenu Holidej odavno nije čuo. U nekim drugim prilikama možda bi mu umesto dolara poturio cev pod grlo — ali je odustao. Čovek je očigledno ocenio da stranac ima novaca i to je trebalo iskoristiti.

— Dajte mi jednu praznu bocu viskija — reče.

Krčmar mu pruži, ne shvatajući.

— Koliko je boca viskija?

— Pet dolara, ali...

Holidej otvori brendi, sasu sadržinu u bocu sa etiketom viskija — i stavi na šank novčanicu od pet dolara.

— Evo za viski — reče.

— Hej! Ali unutra je brendi, mister! Ne možete to tako...

— Ovde piše viski — podiže kockad flašu uvis. — Zar ne piše?

— Piše, ali...

— Onda nemojte da cenite običan viski petnaest dolara. To je pre više čak i za Muridu!

— Ja kažem da je unutra brendi. Vi ste ga sada sipali!

— Ja kažem da nije — hladno uzvratu Džordžijanac.

— To je... to je pljačka...

Neko se sa strane nasmeja.

Činilo se da vlasnik krčme nije previše omiljen u Muridu.

— Prevarili ste me...

Holidej se udalji.

Ušao je u odeljenje, pregrađeno asurom. Bilo je prazno. Tu se nalazio samo jedan sto i dve stolice.

On drugu stavi pod noge i raskopča kravatu.

Zubima izvadi čep iz boce.

Od odlaska iz Laramija, a proteklo je četrnaest dana, njegovi koltovi bili su sasvim ohlađeni. Ni jednom ih putem nije potrzao. Bila je to pakleno duga pauza, koja nije slutila na dobro.

Laramijski šerif Morg Avalon pozeleo mu je miran put.

Suviše miran, reklo bi se.

Spolja je, kroz mali otvor sa rešetkama, u sobičak prodoralo sunce.

Holidej izvadi svoju pozlaćenu

tabakeru. Ukus brendija bio je izvrstan: mora da je dugo odležao dok nije poslat u prodaju, a i pod „šankom” u Muridu stajao je sigurno poduže vreme. Bocu je prekrivao debeo sloj prašine i po njoj su ostajali tragovi prstiju krčmara i kockara.

Holidej zapali cigaretu i duboko uvuče dim.

Iz drugog odeljenja se jedva čulo mrmljanje ostalih gostiju.

Zatim je, s druge strane asure, zastrugala stolica.

Jedna, pa druga.

Neko je zauzimao mesta, vrlo blizu kockara. Odvajala ih je pregrada, ali se mogla čuti svaka reč.

Džordžijanac je ponovo potegao iz boce.

— Sve ide kao podmazano — dopre do njega tih, ali razgovetan glas.

— Krenuli su — uzvratio je drugi. — Biće to lom koji će se čuti sve do Vašingtona.

— I ja mislim — zacerekao se prvi. Zatim se čulo kako se iz boce preliva tečnost u čaše. — Živeli!

— Mogu da zamislim Zifija kako vozi — javi se opet prvi glas, promukao i krupan. — Ako sve bude kako je isplanirao, još noćas ćemo s lovinom biti preko granice.

— Jesi li siguran u čoveka u Grend Islandu?

— Naš je. Sve poruke koje bude primao, baciće u korpu. Ha! Možeš da zamisliš one u Fort Korniju kada budu uzalud kucali u svoj aparat? Poblesaviće!

— Video si onog u Mun Sikretu? — smeja se drugi. — Počeo je da

šalje poruku, a onda je dobio po glavi.

— Ne verujem da je ponovo progleđao.

Zatim je nastalo kraće ćutanje.

Holidej se osećao nelagodno. Nesvesno je prisustvovao nekom poverljivom razgovoru. Nije želeo da izvlači nikakve zaključke jer ga se nije ni ticalo.

Pa ipak... Oni s druge strane kao da su izazivali svoju i njegovu sudbinu.

— Nešto mi nije jasno — javio se ponovo promukli glas. — Zašto mi nismo išli sa Zifijem?

— Tako je rekao...

— Vraga! Ne sedi mi se ovdje više, Ol! Ne znam šta se dešava?

— Saznaćemo. Bilo bi, uostalom, suviše opasno da iz zahuktalog voza iskaćemo, a? Voleo bi to?

— Pa, kad uzmem sve u obzir... Ne bih.

— Onda pusti Zifija da radi.

I opet kratko ćutanje.

— Biće to lom, Ol, zar ne? Računam da neće proći bez nekoliko leševa?

— Možda. Ali, to se nas ne tiče. Ko će, uostalom znati zbog čega je jedan voz uleteo u drugi?

— Ne znam ni sam.

— Niko! Pazi: u Mun Sikretu ga je video samo mašinovođa, ali nje ga su povelili sa sobom. Telegrafista je samo uspeo da primeti kako voz izlazi iz stanice u zabranjeno vreme. Je li tako? I kad je počeo da šalje poruku za Kirni, mi smo ga s leđa mlatnuli? O kej?

— O kej.

— E tako će biti i kada prođu kroz Fort.

— Sakrićè se?

— Naravno. Voz će izgledati prazan, kao pas pušten sa lanca. Šta bi ti uradio da si na mestu železničkog službenika?

— Ja? Pa, javio bih u Islend da pričekaju, ili...

— Tako je! Oni su javili. I šta biva?

— Reci mi to ti, do đavola!

— Pa, idiote, telegrafista je tamo naš čovek. Niko osim njega neće primiti poruku, shvataš? Niko! Znači, niko o tome ne zna.

— A ako on izbrblja?

— Budalo! Pa i on bi visio, kao saučesnik.

— U pravu si...

Koliko je kockar mogao da zaključiti, negde se spremala neka prljava podvala.

Da li ga se sve to ticalo?

Nisu mu došapnuli ni imena, ni mesta. Nije ni želeo da čuje ostatak.

Tresnuo je bocom o sto, dajući im do znanja da je on unutra.

Nije čekao dugo da se pojave.

Zavesa se pomerila i kraj nje je provirilo bradato, preplanulo lice.

Iznenađenje u očima brzo je zamenio gnev, a onda ubilački sjaj. Čovek je pustio zavesu i ušao u teso odeljence, ruku vrlo blizu bokova.

Njegov partner se pojavio odmah iza njega. Bio je nešto viši, suvlji i stariji. Kao da je na kostima imao vene i žile, bez imalo mesa.

Bradonja se dlanom oslanjao na dršku koltu; prezir kojim je zapahnuo kockara mogao je da se meri sa mirnoćom kojom ga je dočekao Holidej.

Imao je široko lice, retke zube i kose, azijske oči.

Zaudarao je na znoj, na vonj konja. Sigurno su tek nedavno napustili sedla, obojica.

— Mister, prisluškivali ste? — upitao je bradonja promuklo i preteći.

— Jesam — priznade kockar.

— Nije trebalo — zavrte ovaj glavom.

— Šta je trebalo? Da stavim prste u uši?

Bradonjino lice se zateže, osmej jak iščeze.

— Čuli ste suviše — opomenu ga.

— To je vaša krivica, džentlmeni — nehajno uzvрати. — Ja sam ovde došao pre vas.

— To ne menja stvar.

Holidej je i dalje sedeo zavaljen, s nogama na drugoj stolici. Leva ruka mu je bila ispružena skoro do poda a desnom je pridržavao bocu sa brendijem.

Dugonja je provirio kroz zavesu prema sali.

— Šta ćemo sad, Džime? On je čuo ono što samo mrtvi mogu da znaju?

— I ja tako mislim.

— Drži ga na oku dok se ne vratim.

— U redu.

Spećeni, žilavi dugajlija izgubi se u pravcu šanka.

Krčmar ga je ravnodušno sačekao. Nije mu ulivao poverenje gosta koji će da odreši kesu. Osim toga, još je bio pod utiskom malopredšnjeg Holidejevog „vica“ za izmenom boca.

Dugonia se približi sasvim uz krčmarevo lice.

— Možeš da zatvoriš radnju na pet minuta? — upita.

— Zašto?

— Možeš ili ne?

— Mogu ako se plati.

Dugonja se ružno osmehnu.

— Mogu da ti platim olovom, svinjo — došapnu mu. — Ali dobićeš deset dolara da počistiš sve ove goste. Jasno?

Krčmar se trže. Pretnja je bila vrlo otvorena i vrlo ozbiljna.

— Šta to znači? — procedi. — Ovo je pristojan lokal.

— Da, kao i gazda.

Zatim pokaza prema sobičku.

— Treba jednog tipa da izneseš posle s čizmama napred i da začepiš gubicu. To вреди još deset dolara. Šta misliš?

— Ko će ga sahraniti? Ovde pogrebi staju više nego venčanja, mister.

— Odvoji neki dolar od usta — nasmeši se dugonja i noktom lupi po dršci svog izlisanog kolta. — Ili da platim tvoj pogreb?

Kako krčmar nije ništa rekao, on položi desetku na sto i udalji se.

— Zatvaramo! — zagrme krčmar i pokupi čaše sa „šanka“. — Svi napolje! Brzo

— Šta se desilo? — povika njih nekoliko u glas.

— Žuta groznica — zavika on. — Zaraza! Svi napolje!

— To je neka smicalica...

— Napolje! — zaurla ovaj i izvuče sačmaricu ispod stola. — Hoćete da vam dam malo vetra? Dođite za desetak minuta, ja častim...

Gundajući, ljudi napustiše lokal.

Nisu ništa razumeli, ali krčmar ih je ubedljivo, sa otkočenom pu-

škom, savetovao da malo uhvate sunca napolju.

Tako je salun u Muridu ostao prazan.

Dugonja se ušunjao u malo odeljenje i zatekao svog kompanjona na istom mestu na kome ga je ostavio.

Što se stranca tiče, on je mirno natočio brendi i nazdravio im.

Bio je to đavolski odvažan momak, razmišljao je dugonja u sebi. Šteta što je bio u blizini i čuo njihov razgovor.

— Šami smo, Džime — rekao je.

Holidej je naslutio njihovu odluku.

Trebalo je da se otresu nezgodnog svedoka. Ovde, u Muridu, to im neće biti teško. Ako je uopšte i postojao zakon — taj će doći tek kad se njih dvojica dobro udalje. Posle će konstatovati da je po sredi bio obračun stranaca i to bi bilo sve.

— Ne dajete mi šansu, džentlmeni — prenu ih kockarev metalni glas. — Hoćete samo tek tako da me ubijete?

— Nemamo vremena za šanse, prijatelju — dobaci bradonja.

— Uvek ima vremena za smrt — zaključio je kockar.

— Tebi je otkucalo.

— Nisam još čuo...

On pomeri desnu ruku i snažno hitnu bocu prema bradonji. Uradio je to zaista vešto: nijedan drugi deo tela nije mu se prethodno pomerilo, niti ga izdao.

Bio je to trzaj iz ramena — i boca je tresnula napadača po licu.

Odskočio je u magnovenju i naleteo na svog mršavog partnera koji je već potezao oružje.

Pucnji su zaglušujuće ispunili mali sobičak krčme u Muridu.

Krčmar je stavio obe šake na uši. Nije očekivao toliko zrna, možda jedno ili dva najviše.

Radovao se što će nastradati tamnoodeveni stranac — ali zavesa se naglo razmakla i kroz nju je izletelo telo mršavog, spečenog desperadosa.

Za njim je izleteo i bradonja, kao oprugom izbačen.

Složili su se jedan kraj drugoga, smrskanih ruku i šaka.

Krčmar je jedva verovao svojim očima.

Asura se po treći put pomakla.

Na otvoru je stajao Dok Holidej. Ništa nije imao u šakama, a dim revolvera se uvijao oko njega, poput sivog vela.

Mirno je prekoračio preko popadalih ljudi i izišao napolje.

— Za njim! — dreknuo je dugonja, kome je rame obilno krvarilo.

— Kako? — stenjao je njegov drugar. — Pogodio mi je šaku... i lakat, prokletnik!

— Moramo za njim... Reći se sve. Sve!

— Ja ne mogu...

Dugonja je uspeo nekako da se uspravi. Krvnički je odmerio preplašenog krčmara.

— Odvedi me do konja, svinjo — zarezao je na njega, pridržavajući kolt levom šakom.

— Odmah, gospodine...

Čovek je prebacio zdravu ruku preko krčmarevog ramena i posrćući krenuo prema izlazu. Tu je zastao, grčeći se od bolova; ipak je prvo proturio cev svog oružja.

Ali, stranac više nije bio napo-
lju.

Iščežao je poput revolverskog di-
ma.

— Kuda je otišao? — upita du-
gonja jednog od malopredašnjih
gostiju, koji su šćućureni na uglu
čekali da dobiju odgovore na svo-
ja pitanja.

— Tamo — pokazao je jedan prema
jugu.

— Gde je moj konj?

Čovek je slegnuo ramenom.

— Odvezao je sve konje i raz-
jurio — reče.

Dugonja žestoko opsova.

Uperio je kolt u krčmara i zapre-
tio:

— Neka mi neko nabavi konja,
odmah... ili ću ti proburaziti trbu-
šinu. Jesi li razumeo?

— Nema konja, gospodine! —
zavapi ovaj, razrogačivši oči pred
mogućnošću da kolt, prislonjen na
njegov stomak, opali nekim sluča-
jem.

— Kako nema?

— Nema na prodaju... Nema
štale. Svako čuva svoje, ne prodaje.

— Neću da kupim, svinjo — izo-
bliči se dugonjino lice — nego da
uzmem! Dakle?

Krčmar se molećivo okrenu pre-
ma najbližem.

— Dovedi svoju kobilu, Džilmo-
re — dobaci, obliven samrtničkim
znojem. — Platiću ti posle.

— Koliko? — upita ovaj.

— Zar me sada pitaš, proklet
bio?

— Pazi da se posle ne napraviš
lud?

I on se udalj.

Stisak dugonjinog kolta još nije
popuštao. Kada se na ulazu pojavio
i bradonja, s rukom koja je krva-
rila i mlatavo klatila napred i na-
zad, on pokazao prema njemu.

— I za njega konja, zelenaš!

— Ali, gospodine, kad vam ka-
žem...

Dugonja pojačao stisak.

— Voliš da gledaš kako iz tebe
izlaze creva? A?

Malo kasnije, dva ranjena čove-
ka, jedva se držeći u sedlima, po-
jahaše kockarevim tragom.

Ljudi iz Murida gledali su za nji-
ma i vrteli glavama.

Ti nisu mogli daleko da odmak-
nu.

IV

Umesto drumom, kockar je iza-
brao brda, sa kojih se u Fort Kir-
ni silazilo kao sa oblaka.

To nije bio njemu nepoznat kraj.

Davno, kad je sa severa, iz Da-
kote, jahao za Salinu, prolazio je
ovim krajem.

Otada su prošli meseci i meseci.

Ako ga je pamćenje dobro slu-
žilo, istočno od Kirnija nalazio se
Lajmanov Prevoj. Bila je to uzvi-
šica koju su lokomotive sa mnogo
napora savlađivale.

Onda se zapitao: zbog čega mu
je taj voz pao na pamet?

Da li ga sudbina ponovo uvlači
u neku misteriju?

Među usijane revolverske cevi?

U tuđe puteve i sudbine?

Zaustavio je ždrepcu na proplan-
ku, gotov da se okrene na drugu
stranu.

Ispod njega, kao prosečeno telo

mrke zmije, pružala se pruga. Šta ga se sve ticalo? I dokle da deli sudbine drugih?

U poslednje vreme oko sebe je pleo čudne okolnosti.

Umesto da gleda svoja posla za pokerskim stolovima, on je pomagao ili zakonu ili nejakima.

A od svega toga — iza njega je ostajala priča. Priča o revolverašu i kockaru, nimalo lepo obojena. Nešto lepih uspomena ostalo je u nekim ljudima.

Ostali su se tresli od same pomisli na njegovo ime!

Dečak koji je pobegao iz Sinsinatija, šerif iz Laramija koji silno želi da bude kao Erp — samo ta sećanja bila su mu na neki način dovoljna da veruje da svi ljudi nisu isti.

On okrene Miga prema zapadu. Hteo je da se dokopa drumu i mirne savesti ujaše u Fort Kirni.

Možda bi tako i učinio da se lokomotiva nije oglasila kratkim zviždukom i uznemirila šarca.

Činilo se da je tu, pod njegovim kopitama.

Oblaci dima iz visokog dimnjaka, nadvisili su krošnje drveća.

Kockar pritisnu petama slabine svog konja.

Nije mu bilo povratka.

Voz iz Mun Sikreta tek se nalazio pred uzbrdicom, najstrmijom te vrste južno od Bad Lendsa.

Holidej se spuštao lagano, pod kopitama ždrepcu izmicalo je kamenje i sa hukom padalo u dolinu, povlačeći za sobom gomile drugih.

Zaklenjen stablima, čije su ga niske grane milovale po licu, Dok

Holidej je primetio siluete na otvorima lokomotive.

Raspoznavao je šesire dvojice ljudi.

Nešto su se gurali na platformi — a onda su iz lokomotive izbacili nečije telo!

A zatim je zaključio da je i sâm primećen.

Oblačak dima ukazao se iznad zahuktalih točkova, a tek delić sekundu kasnije prasak — i zrno je pokidalo lišće nadomak njegove glave.

Onda je lokomotiva ušla u zavijutak — i izgledala je nedostižna.

Krenuti za njom — ili videti ima li pomoći čoveku koga su izbacili napolje?

Opredelio se za ovo drugo.

Pri onoj brzini, i na onom tlu, pad je morao biti smrtonosan.

Holidej je lako pronašao telo nesrećnika.

Ležalo je presamićeno u trnovitom šipražju, preko ivice kamena koje je iz zemlje izrastalo poput drške noža. Džordžijanac je zaključio da se radi o mašinovođi ili njegovom pomoćniku.

Imao je na sebi prijavu, zamašćeno odelo sa tregerima u jednom delu. Prugasta majica i kapa sa slomljenim štitnikom bili su jedina odeća momka okrvavljene lubanje.

Kockar ga polako okrenu na leđa.

Na glavi je imao nekoliko rana. Sve su bile od udaraca.

Ona u grudnom košu bila je najgora. Od kuršuma.

Čovek otvori oči.

Pogled mu je, začudo, bio kristalno jasan. U Holideja su gledala dva plava, bistra oka. Kao dva jezera okružena brdima od čađi i dima.

Pokrenuo je usta, ali s mukom.

Kockar položi šaku na njegova prsa. Umreće, pomisli. I samo to, izgleda, predoseća.

— Sprečite ekspres... iz Islanda... — istisnuo je mašinovođa kroz sasušene usne.

Holidej klimnu glavom.

— Zifi... Zifi Tilberg... i Karadin... znam ih... oni su to, oni...

— Ne govorite više — umirivao ga je kockar. — Naći ćemo lekara.

Čovek iskrivi usta, u grč ili osmejak, nije se moglo razaznati.

— Gotov sam — procedi i sklopi oči. — Imam ženu i dete, u Omahi. Zove se Brenan... Kevin Brenan... Ona je Elodi... ja bih da mogu...

Ali, nije mogao.

Odjednom se trgao — i umirio.

Bio je mrtav.

Iza svojih leđa, Džordžijanac začu bat kopita.

Neki novi jahač jurio je istim putem, ali mnogo bezglavnije nego što je i sâm malopre činio.

On se maši svog „linkolna“, odbacujući pomisao da neko na njega nasrće. Niko to ne bi činio tako bučno.

Iznad njega ukazalo se oznojeno i zgrčeno lice čuvara zakona iz Fort Kirnija. Bio je to Greg Tolend, u paklenoj jurnjavi za ludim vozom iz Mun Sikreta.

Izmakao mu je „za dlaku“ pred Lajmovim Prevojem.

Imao je još jednu šansu na samom vrhu; bila je to ona tačka gde lokomotiva skoro prestaje da vuče — da bi trenutak zatim krenula padinom ali uz pomoć kočnica.

Nekoliko časaka šerif i kockar su se ispitivali.

— Stranče, žurim prilično — dobaci Tolend. — Šta je s tim čovekom dole?

— Mrtav je.

— Kako?

— Izbacili su ga iz voza.

— Niste videli ko? — naže se šerif u sedlu.

— Video sam samo šešire. A njih imaju svi na Zapadu.

— Koliko ih je bilo?

— Dvojica. Jašete li za njima?

— Činim to još iz Fort Kirnija — uzdahnu šerif i pogleda prema visoravni. — Mislio sam da je tako nešto po sredi — promrmaljao je zatim, gledajući mrtvog mašinovođu.

— Rekao je da se zove Brenan — javi se kockar.

— Ništa više?

— Ima ženu i dete u Omahi...

— Nisam to mislio — otrese Tolend glavom. — Da li je kazao nešto u vezi napadača na voz? Šta se desilo? Šta hoće?

— Nije mnogo rekao — mirmo uzvрати Dok. — Nije stigao...

— Do vruga, zar je pričao samo o ženi i sinu?

— Toga se valjda setio pred smrt.

— Ja moram dalje — okrenu šerif konja. — Sklonite čoveka u ši-

prag. Kad se budem vratio, poslaću po njega...

— Zar ćete na voz, zaista?

— Moram.

Holidej se seti imena koje je mašinovođa izgovorio, ali šerif nije bio raspoložen za oklevanje.

Pojurio je obronkom, žestoko šibajući vrat životinje krajem uzdi.

Ako konj ne skonča do vrha Lajmanovog Prevoja, učiniće to strelci iz lokomotive.

V

— Prokletstvo — uzviknuo je Oliver Oktab, dugonja smrskanog ramena — ta vucibatina je skrenula u brda! Ne razumem zbog čega?

Oktab i njegov bradati drugar, Džim Herli, pratili su Holidejev trag, trpeći usput paklene muke od rana zadobijenih u obračunu, u Mu ridu.

Međutim, išli su dalje.

Oktab je lakše podnosio sopstvene muke; stiskao je zube i išao bar desetak jardi ispred Herlija.

— Nikad ga nećemo stići — ječao je Herli, presamičen u sedlu. — On ima boljeg konja, zdrav je, bolji strelac... sve je na njegovoj strani.

Oktab se okrenu prema partneru.

— Ne kukaj — povika. — Ako Zifi sazna da smo nešto brbljali, biće nam tri puta gore!

— Ako sazna? Da mu nećeš ti reći?

— Nikad se ne zna...

Herli opsova.

— Meni je potreban lekar — stenjao je.

— Biće nam potreban grobar

ako tog stranca ne stignemo i sredimo.

VI

Šerif iz Fort Kirnija crpeo je iz svog konja poslednje mrvice snage.

Lajmanov Prevoj bio je sačinjen od nekoliko „kupastih“ brežuljaka, oko kojih je vijugala pruga. Penjući se, tako, do najvišeg prevoja — spuštala se sličnim putem na drugu stranu, sve do Vajt Kauntia, odakle se pružala ravnica paralelno sa Plejt Riverom.

Bila je to paklena utrka sa lokomotivom.

Mašina protiv konja!

Ali, dok je voz zaobilazio poslednji brežuljak, šerif Tolend se probijao kroz prava, ogoljena stabla na mesto odakle je mogao da nešto preduzme.

Uspeo je to, možda minut ili dva, pre nego što se „ludi voz“ iz Mun Skrita dokopao poslednjih dvadesetak jardi uspona.

Tolend siahao i ostavi malaksalu životinju podalje od sebe.

Pronašao je kamenu izbočinu i priljubio se uz nju. Kolt je držao u levoj ruci, otkočen i spreman na akciju.

Vrelo lice i vreli kamen samo su mu još više znojeim natopili oči.

Lokomotiva se pišteći približavala.

Bila je pakleno naložena.

Greg Tolend je sa svog mesta video krajičak jednog šešira. Onda i drugi.

— Lica su im bila zaklonjena, ali po položaju tela zaključio je da je-

dan osmatra teren ispred, a drugi ubacuje ugalj u kazan.

Propustio je lokomotivu.

Zatim prvi vagon.

Odlučio se na skok tek kod trećeg, poslednjeg.

Šerif iz Fort Kirnija našao se na krovu, kraj same ivice.

Malo je nedostajalo da se skotrlja na drugu stranu i sleti niz strminu. U poslednjem trenutku priljubio je dlan desne ruke na usijani metal, raširivši noge.

Zatim se polako skupio i kleknuo.

Nisu ga primetili!

Tolend puzeći krenu napred.

To je već bilo u vreme kada se voz spuštao na drugu stranu.

Brzina je bivala sve veća. Vetar mu je šibao lice i povijao obod šesira.

Šerif nije želeo da rizikuje: kolt mu je i dalje bio otkočen, ali sada u desnoj šaci.

Sišao je niz gvozdene lestvice na platformu trećeg vagona, a odatle ušao u sledeći, do lokomotive.

Bio je potpuno prazan.

Nekoliko opušaka na nodu, jedna zaboravljena marama i zgužvana maramica — to su bili dokazi da su iz vagona izišli nedavno putnici.

Kako su lupeži u lokomotivi uspeli da se neopaženo uvuku i poteraju voz?

Zašto telegrafista iz Mun Sikreta nije stigao da pošalje celu poruku za Fort Kirni?

Čemu je služila ova suluda vožnja kroz Vajt Kantri, prugom za Omahu?

Nije bilo previše vremena za oklevanje.

Morao je da se dočepa lokomotive.

Oprezno je otvorio vrata vagona i obreo na platformi. U lokomotivu je mogao jedino preko gomile uglja, koja se nalazila u „sanduku“, do mašinovođine kabine.

Tolend nije bio mlad, ali dopunjavao je to iskustvom i odlučnošću.

Kloparanje točkova i šištanje pare pokrivalo je struganje njegovih čizama o crno grumenje. Jedino se bojao da ga ne otkriju pre nego što im dođe dovoljno blizu.

Čovek koji je lopatom zgurao ugalj u kazan, imao je deranu na ramenima. Mišice su mu bile snažne, pune „čvorova“, koji su podrhtavali pri najmanjem pokretu.

On se okrenuo da skine sa vrha sitnije komade — i opazio uljeza.

Kako nije imao opasač oko sebe, podigao je lopatu.

— Ne mrđaj! — zaurila Tolend i uperi kolt.

Drugi čovek je već bio skočio, videvši promenu na licu svog kompanjona.

Tako je zakasnio da interveniše i bio je, istovremeno, na nišanu.

Šerif iz Kirnija je namršteno posmatrao iskeženo lice pred sobom.

Poznao ga je.

— Zifi Tilberg — procedio je s neskriivenom antipatijom — zar ne truneš u državnom zatvoru u Denveru?

— Ostalo mi je još desetak godina, šerife — odgovorio je on, žmirajući. — Nemam nameru da ih nastavim.

— Pobegao si, a?

— Kao što vidiš...

— Zaustavi taj voz!

Tilberg je lagano odmahnuo glavom.

— Ne vredi — reče. — Nemoguće je.

— Zašto?

— Ne rade kočnice.

— Lažeš! Pokušavaš da me obmaneš? Ukoči, ili ću ti olakšati ostatak robije jednim metkom!

— Ne verujem da si tako zao šerif — cerekao se ovaj.

Njegov partner je još uvek čvrsto držao lopatu. Vrebao je priliku da je spusti preko Tolendove ruke i razoruža ga.

Bio je povišok, proćelav, sa velikim ustima po čijim se ispucalim usnicama hvatao garež. Imao je velike uši, velike šake, velika stopala. Delovao je kao nezgrapan džin, s nešto malo mozga ali sa suviše snage u telu.

— Baci to! — opomenu ga šerif. On ga je tupo posmatrao.

Šerif opali.

Zrno skliznu kraj same šake u držalju, odnese komad ivera i zabibi se u sat koji je merio pritisak pare.

Tek tada on ispusti alatku, ali mu šake ostadoše stisnute i preteće.

I njega je Tolend prepoznao: bio je to Sal Karadin, Zifijev nerazdvojni prijatelj. Obojica su dobili petnaest godina teške robije zbog ubistva agenta osiguravajućeg društva iz Denvera. On je za račun bankara Guča Bonea iz Gudlenda, tragao za opljačkanim novcem, spremjenim za isplatu radnicima na delu pruge Hejs—Fort Kini, ko-

ji je bio u prekidu zbog odrona zemljišta.

Novac se nalazio u bisagama, a ove u sedlima Tilberga i Karadina.

Suškalio se, kasnije, da je agent hteo obojicu da ubije iznenada, i da je došlo do obračuna. Bilo je sve doka, ali su oni kasnije iščezli.

Bilo je to u Grend Izlendu, gde su i uhvaćeni dan kasnije.

Pre toga su imali na duši slučaj sa rančerom iz okoline Murida.

Njemu su ukrali dva konja, i bežeći ispred potere, ranili vlasnika. Kažu da je ovaj umro na rukama svojih momaka. Doktor, koji je kasnije stigao, konstatovao je samo smrt.

Toliko je Greg Tolend znao iz šturih policijskih izveštaja koji su stizali sa poternicama.

Sudija Gaš Remik, iz Grend Islanda, brzo im je dodelio kaznu: petnaest godina teške robije u kazamatima Denverskog državnog zatvora.

Nije ih ni saslušao čestito.

— Rekao sam da zaustavite taj voz — opominjao je Tolend ozbiljnim glasom. — Više neću da ponavljam!

— Uzalud se trudiš, šerife — smeja se Tilberg. — Ovaj voz se ne može zaustaviti tvojom limenom značkom.

— Ti si poludeo! — prasnu Tolend. — Ne možeš s njim daleko.

— I ne mislim.

— Ususret ti ide ekspres, ludače! Smrskaćete se!

— To i hoću — kezio se lupež.

Tolend zamalo da upita zašto, ali uvide da je dalje raspravljavanje izlišno.

Pomerio se još malo napred, ne ispuštajući ih iz vida.

Zifi Tilberg nije bio čovek koga bi uplašilo šerifovo prisustvo.

Naprotiv, izgledalo je da ga zabavlja.

Činilo se da za pet godina, u Denveru, nije pipao sopstveno lice: brada mu je narasla skoro do prsiju. Iz nje su se ukazivale prljave ušne školjke, orlovski nos i oči uklještene među modroplave podčnjake.

Istureno čelo sa gustim, čupavim obrvama prekrivao je zamašćen obod melba-šešira.

Smeđu kožnu jaknu nosio je preko golih ramena. Oko vrata bljeskao se lančić sa priveskom u obliku krsta.

Bedra mu je „krasio“ opasač sa velikom, pozlaćenom kopčom i koltom kalibra 44.

Voz je već bio napustio Lajmanov Prevoj i sad je huktao ravnicom Vajt Kauntria, kao pomahnitao.

— Baci još koju lopatu, Sal — naredi Tilberg svom prijatelju.

On oklevajući pogleda u šerifa.

— Samo probaj — reče mu ovaj.

— Ne budi lud, Sal — cerio se iz brade Zifi Tilberg — čuvar zakona te ne može povrediti bez razloga.

— Bolje da ne iskušava — bio je Tolendov odgovor.

Dim iz dimnjaka spušta se nisko i pada po šerifu.

Sa obe strane pejsaž je bio čudno beo: kamenito tle, bela zemlja sa oskudnim zelenišom u daljini.

Kao debelim slojem prašine prekrivena ravnica...

Pruga se propinje pravom linijom prema horizontu. To je najduži deo te deonice koji je izgrađen u pravoj liniji. Na njoj vozovi podivljaju u brzini, i neometeni, zarijavaju se u ravnicu kao tamni nož.

Šerif Greg Tolend ništa nije znao o lokomotivama.

To sigurno nisu znali ni Tilberg i Karadin. Međutim, oni su iz mašinovođe izvukli dovoljno za sebe — a potom su ga se otarasili.

— Otkopčaj opasač, Zifi — podseti šerif ubicu.

Čvaj poslušao, smeškajući se.

— Izbaci ga napolje!

Ali, Zifi samo pusti da mu skližne na pod kabine. I tu ostade.

— Možeš da iskačeš u ovoj brzini, šerife? — upita ga u bradu zarašli lupež.

Tolend ne odgovori.

— Mi ćemo morati — nastavi odbegli robijaš. — Čim ugledamo ekspres, mi ćemo iskočiti. A onda ćemo posmatrati... Ha-ha!

— Vraga ćeš posmatrati — mračno ga prekide Tolend — iskakaćeš ti sada! Ovoga časa!

— Ko će me naterati? Ti, njuškalo?

— Ne ja... već on!

I Tolend pokaza na Karadina. Tilberg se nasmeja, gladeći svoju pustinjačku bradu.

— Sal? On nije proveo tolike godine s mnom da bi to učinio za jednog policajca!

— Videćemo.

Tolend je malo verovao u sopstvene reči. Pa ipak, morao je da traži načina kako da obuzda lokomotivu pre nego što izbiće nesreća.

Ekspres iz Omahe, koji se u

Grend Islendu jedino zadržava pet minuta pred nastavak puta za Čen — sigurno je bio pun.

— Hajde, Karadine... Gurni napolje svog drugara!

Umesto odgovora, Sal Karadin se samo tupo osmehnuo.

Ruke je držao obešene uz telo, malo pogurenih leđa, kao pas koji čeka znak svog gospodara pa da nasrne na uljeza.

— Baci ga!

Tolend opali još jednom — i, krznu Karadinovo uho!

On prinese ruku i na prstima ugleda krv.

Oči mu se zaokrugliše, u neverici.

Šerif pomisli da je mogao i ubiti razbojnika, samo da se lokomotiva malo više nagnula na jednu ili drugu stranu.

— Sledeći put pucam među oči — obeća on.

Ali, Tilberga, to nije moglo da zavara.

I dalje se tiho lo kroz bradu.

Voz je nezadrživo gutao ravnici. Minuti su ipak prolazili. Ako je ekspres krenuo iz Grend Islenda — onda je bilo sve manje vremena da se spreči nesreća.

— Nećeš da ga baciš? — upitao je Tolend. — Onda iskoči ti, Karadine! Ili ćeš biti mrtav!

— Laže — umeša se Tilberg. — On ne sme da puca u nenaoružanog čoveka.

— Ko kaže? — podrugnu se šerif. — Izjaviću da je ubijen u bekstvu. Obojica ste odbegli robijaši... Bolje da umrete vi nego desetine nedužnih putnika iz ekspresa! Dakle?

Tilberg se više nije smejao.

Šerif je odjednom đavolski bio u pravu!

— U redu — promumlao je — ukočićemo.

— Sad rade kočnice?

Tilberg podiže ruku i povuče ručicu.

Učinio je to prilično naglo, računajući da će trzaj da zbaci šerifa sa njegovog položaja.

Međutim, Tolend se i tome nadao.

Varnice su zaiskrile po šinama. Lokomotiva je žalosno zacvilela i počela da usporava.

Trebalo je da prođe stotinak jardi, možda i više, da bi se najzad zaustavili u ravnici.

— Sad natrag! — naredi šerif.

Tilberg ponovo počeo da se ceri.

— Znam samo napred da je usmerim. šerife — rekao je.

— Ne verujem.

— Moraćeš ti da je pokreneš.

Tolend se naže ustranu i pogleda napred: prostor ispred njih bio je čist. Ekspres bi mogao da vidi prepreku na putu i da počne sa usporavanjem.

Postojala je šansa da ukoči na vreme.

Tome bi mogao da doda i povremeno zviždanje, kao opomenu.

Zifi Tilberg je pogledao negde preko šerifovog ramena i iskezio se.

Izgledao je sasvim zadovoljan.

— Nije trebalo da se petljaš u sve ovo, šerife — rekao je najzad. — Što nisi držao svoju stolicu tamo gde joj je mesto?

— Bolje razmišljaj kako da po-

kreneš lokomotivu natrag — do-
baci Tolend.

— Ne vredi. Naučio sam jedino
da je teram napred.

— Mora da te juri cela policija
države Kolorado?

— To me ne brine. Pet godina
sam sanjao da izađem i osvetim se
sudiji iz Grend Islenda. Sad je do-
šao trenutak.

— Šta imaš s njim? On te je
pošteno osudio!

— Pošteno? — skupiše se Til-
bergove oči u dva tanka proreza.
— Nije mi dao ni usta da otvorim
na suđenju, pseto! Sklonio je sve-
doke koji su mogli da kažu nešto
u moju korist, jer je onaj prokleti
agent pokušao s leđa da me ubije!
I još nešto, njuškalo! Prikačili su
mi ubistvo rančera, iz Murida. Ali
saznao sam da su ga njegovi momci
namerno pustili da izdahne, pa su
tek onda pozvali lekara!

— Ja znam drukčiju verziju, Zi-
fi!

— Naravno! Najlakše je osuditi
bednika i pljačkaša.

— Ubio si mašinovođu!

— Jesam — prodera se on. —
Više mi ništa nije važno, razumeš
li, njuškalo? Kad se obračunam sa
sudijom Remikom, neka pođu na
mene cele Sjedinjene Države. Bri-
ga me! Poslao me je na robiju...
zato što je hulja!

Šerifu se učini da iza sebe čuje
šum.

Ali, to se verovatno skotrljao ne-
ki grumen uglja.

— Kako znaš da su rančerovi
momci ubili svog gazdu? I svedo-
ci... zašto bi odjednom nestali,
Zifi? Kome pričaš bajke?

— Nije ni važno — isceri se Til-
berg. — Ti to ne razumeš, limeni!
Doznao sam, ima tamo, u zatvoru,
ljudi koji sve znaju. I sve će da ti
dobave, za novac. Sve! I ja sam do-
bio obaveštenja o tome.

Šerif je razmišljao: ne odugovla-
či li ovom pričom Tilberg?

Čeka li na nešto?

Ili na nekog?

— Možda hoćeš da kažeš da nisi
ni uzeo onaj novac iz Boneove ban-
ke u Gudlendu?

— Dobro si upoznat, njuškalo —
osmehnu se Tilberg, prekrstivši ru-
ke. — Sve znaš. Samo jedno, ipak,
ne znaš: taj novac vratio sam su-
diji Remiku, lično...

— Šta? — prvi put se zaprepasti
Tolend. — O čemu buncaš, Zifi?

— Zvuči neverovatno, ali tako
je, njuškalo! Predao sam novac i
priznao sve! Imao sam svojih ra-
zloga da ne bežim dalje. Tvrdio
sam da sam bio napadnut od agen-
ta i da sam morao da se branim...
Da sam rančera samo ranio... Re-
mik me je saslušao, obećao blažu
presudu — a onda me poslao na ro-
biju.

Šerif je ćutao.

— Ne pitaš me šta je s novcem?
— zaškripa Tilberg. — Ne pitaš
gde je?

— Sakrio si ga, naravno.

— Ne ja... već Remik!

— Remik?

— Predao sam mu novac, ali on
ga je zadržao za sebe, podlac! Nije
ništa o njemu rekao na sudu, već
me je napadao da pokušavam da
simuliram ludilo kad sam javno ka-
zao da je novac kod njega. Svi su

se u sali smejali! Svi! Ali... imaće vremena i da plaču!

— Ti si poludeo, Zifi — primeti Tolend. — U tu priču mogu da poveruju samo deca. Ne ja!

— Briga me za tebe. Ti si tvoje odigrao, šerife...

— Odigrao?

— Tačno tako! Jedan moj čovek drži te na nišanu.

Tolend se osmehnu krajičkom usta.

— Ne preteruj, Zifi! Ne nasedam na stare trikove. Bolje da pokreneš taj voz, ako misliš da poživiš još koji dan.

Ali, Tilbergovo lice je bilo sasvim ozbiljno.

— Pobegli smo nas trojica, šerife — reče. — Treći je Džoe King, kralj robijašnice u Denveru. On me je obavestio o svemu ovome što se dešava napolju. Imao je čoveka u Grend Islandu i skovali smo plan kako da sudiji zagorčamo život...

— Ne ludui...

Odjednom, Tolend začu iza sebe zapinjanje oroza.

Uločio se.

— Sad si se uverio? — cinički dobaci Tilberg. — Dakle, karte su drukčije promešane, šerife. Sad je na tebe red da baciš revolver.

— Nemam nameru — odgovori Tilberg.

— Moraćeš. Ako ti život nije dosadio...

Tolend je igrao na jedinu kartu koja mu je ostala.

— Ako puca, imaću vremena da tebe ubijem, Zifi...

— Nećeš.

— Ne blefiram!

— Znam. Ali nemaš šanse, njuškalo.

Sal Karadin je merkao lopatu kraj svojih nogu.

Greg Tolend se pitao hoće li naći izlaz iz ove neočekivane situacije. Očigledno, Tilberg i Karadin su imali trećeg saučesnika.

Džoe King.

To ime mu nije govorilo mnogo... ali oružje koje je škljocnulo iza leđa, bilo je više nego rečito.

Munjevito je procenio situaciju. Tilbergov opasač se nalazio na podu. Karadin je bio nenaoružan.

Mogao je da se okrene i da puca!

Ali, Tilberg kao da je čitao njegove misli:

— Ne pokušavaj ništa, šerife — reče.

— To važi i za tebe, Zifi!

— Bolje da baciš oružje. A ti, Sal, pokreni lokomotivu... Nastavljamo put!

— Nema nastavljanja — zapreti Tolend.

Lupež ga pogleda, čuteći. Onda mahnu rukom.

— Ubij ga, Džoe!

Tolend pomisli da je kraj otezanju.

Ali, to isto mislio je i King. Povukao je obarač i pogodio šerifa u leđa!

Jednom, dva puta...

Tolend posrnu napred.

Od njegove pretnje nije bilo ništa. Nije stigao da opali prema Tilbergu. Malaksao je, smračilo mu se pred očima. I oružje mu oteža.

Sal Karadin zgrabi lopatu i podiže je visoko, za udarac.

Ali, Tilberg ga zaustavi.

— Gotov je — reče. — Izbacimo ga napolje!

VII

Voz iz Mun Sikreta krenuo je dalje.

Iza njega, kraj pruge, ostalo je da leži telo hrabrog čuvara zakona iz Fort Kirnija.

I odnekud, iznad ravnice, na miris smrti počeli su da se okupljaju lešinari.

VIII

Oktab i Herli nabasali su na leš mašinovođe nešto kasnije, više slučajno nego to su pratili kockarev trag.

Nisu mnogo razumeli od svega toga.

Bar što se Herlija tiče.

Dugonja spečenog lica je sjahao, čučnuo i počeo da razgleda teren oko.

— Šta tu sve vidiš? — upita Herli.

— Okupljali su se ovde, bar dvoje ili troje...

— Ko?

— Otkud znam? Na potkovicama ne piše ime vlasnika, Džime.

Lupež u sedlu je zaokružio pogledom po nebu. Sunce je tonulo za zapadni vidik.

— Zifi je, izgleda, izbacio mašinovođu iz lokomotive — mrmljao je Oktab, za sebe. — I to mrtvog. Da ne laje oko...

— A ovi tragovi?

Oktab zavrte glavom.

— Oba se odvajaju suprotno od Fort Kirnija — reče potom.

— Oba?

Oktab se podigao i malo prošetao oko.

— Ovaj leš je dovučen pod žbunje odande — pokazao je prema jednom mestu gde je bilo trave i zemlje između kamenova. — A tamo su tragovi konja.

— Ništa ne shvatam.

— Jedan trag vodi odatle na zapad — nastavio je Oktab. — a drugi na istu stranu, ali od šipražja...

— I šta ti to sve znači? — prostenja Herli.

— To znači da ćemo i mi tamo.

— Šta? — zagrcnu se Herli. — Preko Vajt Kauntirja? Ja ne idem tamo ni mrtav!

— Onda ćeš ostati ovde... ali mrtav!

Herli se istrezní.

Oktabov glas bio je rezak, odlučan i neprijatan. Do đavola, bio je u stanju da pretnju ostvari.

— Ali, moja ruka...

— I moje rame — prekide ga ovaj. — Polili smo ranu viskijem, očistili je od metka... Šta hoćeš više? Dve nedelje izležavanja u kré vetu?

— Ne razumem, zašto preko Vajt Kauntirja?...

— Tamo vodi trag. Tamo je Zifi odveo lokomotivu, a tamo jaše i naš prijatelj iz Murida. I još neko...

— Ko?

— Ne znam. Moraćemo da vidimo. Možda se našla neka budala iz Kirnija da shvati u čemu je vic i krenula da zaustavi voz.

— Kako? — nervozno se nasmeja

Herli. — Kako može zaustaviti Zifijev voz?

Oktab ne odgovori. Potera svoje kljuse uzvišicom, istim putem kojim je krenuo šerif Greg Tolend i, kasnije, čovek iz Džordžije.

Neko drugi tome ne bi pridavao velike važnosti.

Ali, za Olivera Oktaba tragovi su bili više nego sumnjivi.

Ljudi koji su našli mašinovođin leš, sigurno su umeli da saberu dva i dva — i da otkriju podlu prevaru. Ono to ga je tištalo bilo je pitanje: zašto bi neko, osim ako nije zakon, jurcao za vozom?

Ili je možda bio zakon u pitanju?

Potera iz Denvera sigurno nije došla tako daleko.

Jedino ako nisu telegrafom poslali podatke i opise begunaca.

— Ruka me boli sve više — oglašila se Herli.

— Ako ti usput ne otpadne, oslobodiće je lešinari — uteši ga Oktab, ne okrećući glavu.

Herli opsova nešto, ali stisnu zube.

Nešto kasnije, kad su izbili na poslednji brežuljak Lajmanovog Prevoja, odakle se pruga videla pod njima kao na dlanu, Džim Herli iskrivi usta, natopljena znojem i gorčinom.

— Prokletstvo — kazao je — zar su dovde došli?

— Jesu — potvrdi Oktab, naginjajući se iz sedla — ali ne verujem da su u isto vreme.

— Ođavde su mogli samo da poletе.

— Ko zna?

On sjaha i stade na izbočinu na

kojoj je nedavno ležao, priljubljen, šerif iz Kirnija.

Oktab učini to isto.

Ispruži svoje mršavo, žilama isprepletено telo uz kamen i zagleda se u prugu.

— Šta to radiš? — upita Herli.

— Ođavde se može lepo skočiti — odgovori Oktab.

— Na voz?

— Na voz.

— Može, ali da slome glavu...

— Ni pomena. Džime. Ovde lokomotiva ide sasvim polako. Kao da mili... Mora da je neko skočio ođavde na voz.

Herli se osvrnu oko sebe.

— Govorio si da su dvojica — primeti.

Oktab podavi noge i sede. Lice mu je bilo natušteno, čelo nabrano.

Pokazao je prstom iznad njih.

— Pogledaj — reče.

Herli se okrenu.

Između stabala, sasvim gore, ugledali su nečijeg konja. Bio je bez jahača.

Herli levom rukom izvuče svoj kolt iz pojasa. Odmah je zaboravio na bolove.

Oktab odmahnu rukom.

— Ne brini — reče — to je konj onoga što je skočio na voz. Ali drugi...

— Šta je sa drugim?

— On je produžio da jaše.

— Bolje da je i taj skočio i slomio šiju — prosikta Herli, osetivši ponovo bolove.

Oktab se uputi prema konju, ali nije daleko odmakao.

Životinja je podigla glavu, zatresla grivom i zarzala. Onda je, kršeći žbunje, odjurila prema vrhu.

— Ne podnosi te, izgleda — isceri se Herli.

Oktab se vrati, uzjaha svog konja i ćutke nastavi put.

Sada su se spuštali niz prevoj.

Herli je postajao sve nervozniji. Stalno je imao utisak da ih odnekud vreba onaj satanski momak iz Murida. Nikako mu se nije dopadala ideja da ga pogleda još jednom u lice.

Ako je trebalo da puca, onda neka to bude iz skrovišta ili s leđa.

U svakom drugom slučaju nije bio siguran za svoju kožu.

Divio se Oliveru Oktabu kako mirno silazi niz obronak, kao da ide u šetnju a ne u opasnost.

Sve do Murida, Džim Herli je verovao da Oktabu niko ne može ništa. Bio je lukav, brz, nemilosrdan i neuhvatljiv.

A onda su naleteli na stranca u crnom.

I Oktab više nije bio kao ranije. Istina, nastavio je kao da se slučajno desilo: pratio je stranca, uveren da mu ne može pobeći, siguran u sebe kao i pre toga događaja.

Pa ipak...

Džim Herli je jahao za njim, vođen čvrstim obećanjem da će sa Zifijem podeliti plen. Nije mu se ispovedao kakav, ni gde se tačno nalazi. Spomenut je samo Grend Islend. Ništa više.

Ali, kakve je veze imao ekspres iz Omahe s tim?

Uostalom, Oktab je znao šta radi.

On je birao poslove; nije se zamajavao sitnim pljačkama i napađima. Išao je nasigurno.

A za Zifija Tilberga izgleda da ga je vezivalo i nešto dublje osim ovog posla sa Grend Islendom. Mora da su se poznavali od ranije, iako Oktab o tome nije pričao.

Lajmanov Prevoj ostao je za njima.

Našli su se na početku Vajt Kantrija, uporedo s prugom.

Tragovi jednog jahača bili su vrlo jasni.

Gubili su se u ravnici, spojeni sa nebom u daljini.

A gore, jedan usamljeni lešinar pravio je poslednje krugove.

Prvi put u poslednjih nekoliko časova, Oliver Oktab spusti ruku prema opasaču. Zatim promeni pravac i iz kožne uvlake izvadi pušku.

Herli je izvukao kolt.

— Ja ništa ne vidim — promrmlja bradonja, sustižući Oktabovog konja.

— Možda vide nas? — slegnu ovaj ramenima, ne usporavajući galop. — Samo, ravnica je takva da bi čovek na zemlji izgledao kao brežuljak...

— A lešinar?

— Nešto tu ima... Ili je bilo.

Posle desetak minuta našli su se pred gomilom kamenja, nekoliko jardi od pruge.

Bilo je naslagano u četvrtastom obliku, s krstom od tankih grana.

Oktab ćutke zateže uzde i namače obod šešira na čelo.

O krst zakačen, sijao je neki pred met.

Bila je to značka čuvara zakona...

IX

Kasno popodne, ravnicom Vajt Kauntri, sa zapadne strane, jurio je ekspres za Čejen.

Imao je dvanaest vagona.

Tri poslednja bila su od drveta, za prevoz robe ili prtljaga.

Dok su obični vozovi imali vagone za konje ili stoku, ekspres iz Omaha takav „luksuz“ nije dozvoljavao sebi.

Preostalih devet kupea bili su rezervisani za putnike. U sredini su bila kola za spavanje tipa „Pulmen“, prvi put puštena u saobraćaj još 1858. godine. Sada su izgledala prilično elegantnija i prostranija. Iznad prozora sa zavesama pisalo je krupnim, razdvojenim slovima: **kola za spavanje.**

Karte za tu vrstu vagona bile su najskuplje. No, uvek je bilo džepova da to plate.

Vagoni su bili premazani crvenom bojom, dok su krovovi bili crni.

U trećem po redu vagona, gde se služila jelo i piće, na tapaciranim sedištima u obliku slova „C“, sedelo je nekoliko otmeno obučених osoba.

Kelner u beloj bluzi taman je iznosio poslužavnik sa praznim čašama.

Unutrašnjost vagona podsećala je na manje luksuzni salon. Zidovi su bili u tapetama od crvenih cvetova, na prozorima zavese od narančastog somota, sedišta u tamnosmeđim presvlakama.

Miris finog đuvana lelujavao je ispod svetiljke od kristalnih uložaka za sveće.

Bilo ih je petoro.

U središtu pažnje i razgovora nalazila se devojka, dubokog dekoltea. Bila je izrazito crna, mlada, diskretno našminkana i lepa.

Oslovljavali su je sa Sju.

Nosila je kosu skupljenu na potiljku velikim šnalama, dok je sa strane imala nizove lokni, koje su treperile pri najmanjem pokretu.

Imala je krupne crne oči, malo kose obrve, isto tako izrazito crne, i usta u obliku srca, sa dva biserna reda zuba.

Haljina je bila jednostavnog kroja ali od najboljeg materijala; bila je toliko duga da joj se cipele nisu ni videle.

Oko vrata je nosila ogrlicu od dijamanta.

Bilo je to bogatstvo na koje je specijalno pazio Lajf Grejm, naručen iz Lormelove agencije, iz Omaha.

Devojka se zvala Sju Remik.

Bilo je to njeno prvo duže putovanje na zapad.

Osim Lajfa Grejma, tu su bili Alister Dankan, pomoćnik šerifa iz Grend Islenda, sobar Erl Grifit i Fil Remik, koji je lično došao u Grend Island po sinovicu.

Devojka je gledala kroz prozor kako brda, beličasta i tmurna, prolaze pored nje u jednom naletu.

— Čula sam da je ovde nekada bilo Indijanaca — obratila se Grejmu pored sebe.

— Bilo je nekada — potvrdi ovaj. — Sad je to pustinja.

— Mora da je onda bilo uzbuđljivo — osmehnula se Sju. — Naravno, tada su prolazile kočije, zar

ne? Bar se nešto moglo videti iz njih.

— Ovde nema šta da se vidi lepo — dodao je Grejm — osim vas, naravno.

Sju Remik stavi lepezu na lice i sakri osmeh.

Grejm ispod oka pogleda u Fila Remika. Čovek je izgledao zadubljen u čitanje neke knjige.

Grejm je izgledao vrlo otmeno: nosio je odelo svetle boje sa tamnoplavim prslukom i žutim dugmadima. Bio je gologlav, pedantno očesljan, izbrijan i namirisana. Lice mu je bilo tamnoputo, sa povijenim ali šarmantnim nosom, muškog izraza, čvrstih vilica i ironično osmehnutih usana.

Desna obrva uvek mu je bila podignuta, kao da se iščuđava i proverava.

— Prvi put ste u ovim krajevima, Lajfe? — pitala je devojka.

— Ne. Bio sam pre šest godina u Čejenu. Poslom.

— Čejen nije kao Grend Island?

— Mnogo je veći... Dopašće vam se. Mislim da će i on poludeti za vama, prvog dana.

A onda se lako nagnuo i dodao:

— Baš kao i ja...

Sju Remik okrenu glavu na drugu stranu.

Pomoćnik šerifa u Grend Islandu stajao je malo dalje, kraj samih vrata.

Delovao je prilično zbunjeno, s obzirom da je morao da vidi kako se Grejm upinje da očara lepu sudijinu kćerku. No, njegov posao je bio da štiti Fila i sinovicu — a Grejm neka se brine o nakitu, koji

je vredeo najmanje šezdeset hiljada dolara!

Nebesa!

Čovek koji svom detetu kupi takav skupocen dar, mora da je prebogat. I pomalo luckast.

Naravno, svoje mišljenje Dankan je zadržao za sebe.

Sudijin brat iz Čejena, Fil, ličio je na Gaša i rastom i likom — ali je bio mnogo čulljiviji i prijazniji.

Čak se trudio da ne opaža čavrljanje svoje sinovice i Lormelovog čoveka. Devojka je bila mlada i udvaranje joj neće škoditi, bar do Čejena. Posle je on preuzimao brigu o Sju.

Sobar Grifit, je pokupio neke stvari iz velikog sanduka u uglu i izgubio se napolju.

Fil Remik je podigao pogled sa knjige i zadržao ga na Dankanu. Mladi zvezdonosac kao da se nije usuđivao da sedne na neku od skupocenih fotelja.

— Da popijemo, mladiću? — iznenada ga je ponudio pićem iz kristalne, četvrtaste boce.

Dankan je pocrveneo i odmahnuo glavom.

Ali, Remik je već bio natočio.

— Dug je put i nemaš potrebe da zamaraš noge zato što si učtiviji od nekih drugih...

Poslednje reči izgovorio je prilično glasno ali i nehajno.

Lajf Grejm je ipak osetio da se to odnosi na njega i odmakao se od Sju. Uspeo je da se nakašlje, zagladi kosu i potraži novine sa sedišta prekoputa.

Devojka se koketno nasmejala iza lepeze.

Fil Remik je u Čejenu bio trgovac. Imao je tri velike trgovinske radnje: jednu je usmerio za prodaju poljoprivrednih alatki, drugu za opremu konja i kočija a treću mesovitom robom, dobavljajući sa Istoka čak i igračke za decu, koje na Zapadu retko ko da je i video, akamoli kupovao.

Ostao je udovac pre osam godina. Bio je bez dece, pa je ljubav za njima usmeravao prema Gašovoj kćerki.

Nekako je uspeo da privoli sudiju da je pusti na mesec dana u Čejen.

Mogao je tamo sa njom da se ponosi.

To što je Sju ponela svoj nakit, to je bio njen mali hir. Za svaki slučaj, sudija je angažovao Grejma da je prati do Čejena. U vozu je bilo i drugih putnika, probisveta i sumnjivaca — a na vratu njegove lepe kćerke nalazilo se čitavo bogatstvo.

Da bi bio još sigurniji u njenu bezbednost, poslao je i Dankana.

Tako je Sju Remik imala prатnju dostojnu nekog senatora.

Sve je to plaćao Remik. Jedan ili drugi, svejedno.

Ništa ne sluteći, zahuktali ekspres iz Omahe srljao je prema vozu iz Mun Sikreta.

Stotinak putnika u vagonima prve klase i spavaćih kola monotonno se ljuljalo na svojim sedištim, kasno popodne u Vajt Kauntru, nad kojim su oblaci dobijali zlatastu boju od užarenog sunčevog diska pri zalasku.

Fil Remik je lagano ispio rashlađeni brendi i odložio čašu.

Što se tiče Dankana, on je samo malo srknuo.

Sedeo je skupljenih nogu, ne znajući šta bi sa rukama.

Bio je to mlad čovek, između dvadeset pet i trideset godina. Imao je otvoren pogled, blago lice, plavu kosu i plave oči.

Šešir je držao na kolenu; gornja polovina čela bila mu je sasvim bela, znak da se licu pod šeširom nalazilo obično na suncu i vetru.

— Ne piješ mnogo? — prenu ga trgovac iz Čejena.

— Ne... Ponekad, ali pivo...

— Naš šerif bi kazao: ne pijem na dužnosti. Ali ima običaj da skinе značku nekoliko minuta, iskapi dve čaše a onda ponovo stavi na mesto i ode. Vrlo jednostavno rešenje, zar ne?

— Da. Ali ne za mene.

— To sam i mislio. Gaš te izgleda ceni?

— Ne znam — odgovorio je mlađić — ja izvršavam naređenje. To je moj posao.

Lajf Grejm je odložio novine i ponovo krišom bacio pogled prema devojci.

— Dosadna je — primeti. — Hoćete malo muzike, gospođice Remik?

— Muzike? Kako to mislite?

Grejm se maši džepa kaputa i izvuče malu usnu harmoniku.

— Ovu muziku — pohvali se i liznu jezikom ivicu. — Hoćete li „Devojku iz Ajove“?

— Zna li, možda, „Baladu o jahaču iz plave doline“?

— Znam.

Grejm započe, isprva tiho, da bi kasnije pojačavao zvuk. Izvodio je

prilično vešto, sa određenim grima-sama na licu i izvijanjem obrva.

Dankan klimnu glavom u znak izvinjenja, stavi šešir na glavu i iziđe napolje, na platformu.

Remik se vrati svojoj knjizi, uzdahnuvši.

Izgledalo je da to čini više zbog toga da napakosti nametljivom momku nego što ga interesuje sadržina knjige.

Trgovac je bio visok, koštunjav i mladolik. Iako je stupio u sedmu deceniju, zadržao je na licu nešto od mladalačke vedrine i opuštenosti. Valjda je tome doprinosila mirnoća sa kojom je rasuđivao i, uopšte, živio.

Ništa ga posebno nije izjedalo, imao je čistu savest i umeo je da rasporedi uzbuđenja onako kako njemu odgovara.

Sve je podnosio sa devizom: dobro je, moglo je i gore biti.

A njemu je uglavnom bilo dobro.

Fil Remik je imao visoko čelo, gustu i sasvim sedu kosu, lepa, iako malo smežurana usta i ispučene ja godice. Koža mu se prekrivala sitnim, žućkastim pegama, naročito po rukama i licu.

Sedeo je u prsluku i pantalonama od istog materijala. Lanac džepnog sata virio mu je iz malog džepa. Bio je jednostavno obučen, raskopčan i prilično komotan.

Mirišljava cigara debljine palca dogorevala mu je u pepeljari od kristala.

Grejmove harmoničica čula se lepo i napolju.

Alister Dankan se nasloni na metalnu ogradu platforme, odsutno

posmatrajući sivilo pejisaža kroz koji su prolazili.

Šta sve bogati svet nije dozvoljavao sebi, razmišljao je!

Devojka nosi na vratu ogrlicu od šezdeset hiljada dolara, a oboje čuvaju dva čoveka: Grejm i on. Nije u tome video nikakve logike.

Ako je on, kao pomoćnik šerifa iz Grend Islenda, zadužen da pazi na Sju Remik — šta je tu imao da traži Grejm?

Jedini odgovor nalazio je u aranžmanu da će Lormelova agencija isplatiti vrednost nakita ako njihov čovek ne uspe da ga sačuva.

A to je značilo da će Laf Grejm više paziti na ogrlicu nego na vlasticu.

Mladi Dankan je vrteo glavom, suočen sa sopstvenim mislima.

Iz susednog vagona izišao je konduktar.

Verovatno je još pregledavao karte.

Alister Dankan se mahinalno mašini za džep i pruži mu svoju.

Čovek je ovlaš pogleda i nešto progunda.

Zatim uđe u njihov kupe.

Tada je i muzika prestala pa se pomoćnik šerifa trgao i namrštio.

Šta mu je to odjednom zasmetalo, pitao se.

Grejm je možda završio sa poslom i prešao na uobičajeno udvaranje. Pa ipak...

Konduktar!

Saginjao je glavu pred njim. Nije imao ni mašinicu kojom poništava karte! Uopšte, samo se provukao pored njega.

Dankan se priljubi uz vrata ku-

pea i poče lagano da pritiska bravu.

Baš kao što je i mislio!

Bila su iznutra zaključana!

Snažni momak nije oklevao. Odmakao se i gurnuo ramenom u tešku, masivnu površinu.

Ali, ona je izdržala njegov nalet!

Mladić istrže kolt i opali u bravu!

Zatim je razvali udarcem noge. Sunovratio se glavačke u kupe, dočekan revolverskim praskom. S njim se stopio i vrisak Sju Remik i pisak lokomotive ekspresa...

Lažni kondukter verovatno nije očekivao da će momak napolju posumnjati tako brzo. Inače, sigurno bi bio i obazriviji i precizniji.

Alister Dankan se našao na podu sklješten između fotelje i malog stočića za posluženje.

Pucao je bukvalno preko glave!

I dobro je to učinio. Da' je tražio bolji položaj za ciljanje, našao bi se već u paklu.

Dankanu se činilo da kondukter nikako ne pada.

Ispraznio je ceo magacin a onda ostao nepomičan, iščekujući.

Čovek u plavoj uniformi se najzad zaklatio i stropoštao na pod.

Ekspres je i dalje huktao Vajt Kauntrijem.

S obema šakama na licu, Sju Remik je buljila u iskeženo kondukterovo lice, čije su širom otvorene oči bile zakovane za nju.

Trgovac je uspeo da ustane sa svog sedišta, bled i zastrašen mogućnošću da se njegovoj sinovici nešto moglo desiti.

Srećom, mladi šerif je naišao u pravi čas!

A Lajf Grejm je bio na drugom kraju, podignutih ruku. Njegovo oružje nalazio se pod kaputom i na njega je napadač naročito obratio pažnju.

Fil Remik priđe do devojkice i uze je u naručje.

Ali, ona nije izgledala previše potresena. Za nju je to bilo samo malo jače, nepoznato uzbuđenje. Kao dobro režirana predstava u njenu čast.

Dankan se najzad uspravi, razbarušen i smrknut.

— Šta je hteo? — upitao je promuklim glasom.

Sju stavi šaku na ogrlicu.

— Ovo! — rekla je. — Mislili smo da je došao da pregleda karte...

— Kako ste posumnjali, mladiću? — upita Remik Dankana. — Zaključao nas je čim je ušao. I rekao da će ubiti svakog ko se pomeri!

— Bilo mi je čudno kad je muzika prestala — reče Dankan i priđe mrtvom pljačkašu. — Poznajete ga?

Niko nije dao potvrđan odgovor.

— Mora da je negde spetljao pravog konduktera — promrsi pomoćnik šerifa. — Kako je znao za ogrlicu? Sigurno mu je još u Islen-du dat znak...

Remik ostavi devojkicu i priđe Dankanu.

— Hoćete da kažete da je u do-sluhu sa nekim od nas? — upitao je.

— Ja samo pretpostavljam, nisam siguran — odgovorio je mladić, puneći svoj kolt.

— Možda je on u pravu — javi

se i Grejm, gladeći svoju kosu i zatežući krajeve kaputa. — Ideja je bila zaista lukava, ali upalila je samo jednom!

Remik se okrenu prema njemu.

— Niste se baš potrudili da sačuvate ogrlicu — primeti.

— Otkud znate? — zabaci Grejm glavu. — Važno je da ne bi uspeo da iznese iz kupea!

— Sprečili biste ga?

— Imam svoje metode, mister Remik.

— Nadam se. Ali, zasada sve dugujemo ovom hrabrom momku — potapšao je on Dankana i naterao mu rumenilo u obraze.

— U svakom slučaju bilo je uzbudljivo — javi se i devojka, šireći lepezu ispred lica. Gledala je sa očitim divljenjem u Dankana. — Kako ste samo uleteli unutra i pucali! Volela bih da mogu to da vidim još jednom!

Remik sleže ramenima na upitan pogled mladog pomoćnika šerifa.

— Šta ćemo sa njim? — pokaza trgovac prema lažnom kondukeru.

— Odneću ga u poslednji vagon.

— Zašto ga jednostavno ne izbacimo napolje? — upita Lajf Grejm.

— Zbog istrage — odgovori Dankan. — Moram otkriti otkuda on u ekspresu, gde je ušao, ko ga poznaje i kako je saznao da вреди opljačkati nakit gospođice Remik.

— Mrtva usta ne govore — slegnu ramenima Grejm.

— Ali su povezana sa živim.

— Kako hoćete. Vaš je, pa ga vi nosite...

Dankan se malo osmehnu.

— Zamoliću vas da ga uzmete za noge — reče tiho, ali sa neobičnom čvrstinom u glasu.

— Ja?

— Da. Vi, ako mislite da nećete uprljati odelo.

— Naravno da hoće — umeša se Sju Remik, koketno. — Mister Grejm je pravi džentlmen...

To je na kraju dotuklo Lormelovog čoveka.

X

Lokomotiva iz Mun Sikreta po drugi put je počela da usporava.

Zifi Tilberg je pritisnuo ručicu do kraja; varnice su ponovo sevnule ispod točkova.

Desilo se to na zavijutku, u ravnici koju su sa leve strane opasivali šumarci i brežuljci. Jedina oaza zelenila u toku šesnaest milja koliko su prešli prema istoku.

Sal Karadin se naslonio na lopatu i žmirnuo oko sebe.

Nije mu bilo jasno zbog čega je Zifi kočio.

— Zar ćemo stati? — upitao je. — Ovde?

Tilberg protrlja bradu, naginjući se kroz otvor lokomotive.

— Menjamo plan, Sal — rekao je.

— Odustajemo?

— Umukni! Ovde je mesto kao stvoreno za zasedu. Zašto da iskačemo u punoj brzini, kad ekspres može da naleti na voz ovde?

Kako ga je Karadin s nerazumevanjem posmatrao, Tilberg je nastavio više za sebe, pokazujući prema šumarku.

— Konji će nas tamo čekati. Ne volim da rizikujem i njih pri sudaru. Džoe? Gde si?

Džoe King je već hodao kraj vagona.

Njegova dužnost je bila da u trećem, poslednjem vagonu pazi na četiri osedlana konja.

Možda bi se sve drukčije završilo po Grega Tolenda da je ušao u treći a ne drugi kupe.

Ne bi ga King iznenadio s leđa!

Ovako, lupežu je bilo sumnjivo ono naglo zaustavljanje i krenuo je da izvidi stvar. Zatekao je svoje partnere u škripcu i pomogao im u pravi čas.

Četiri konja bila su smeštena u putničkom kupeu, između sedišta. Prostor nije bio bogznakakav, ali za nuždu je odgovarao.

— Šta se desilo? — upitao je King.

Bio je krupan, mlohavih obraza, lica punog ožiljaka i bora. Prilično neupadljivo lice, na kome su jedino bile izdajničke oči — sitne, blistave, lukave i brze.

Tilberg pokaza napred.

— Oyde je krivina, Džoe — rekao je — i ekspres ne može da vidi prepreku pre najviše dve milje. Biće u zaletu i neće moći da ukoči.

— Da?

— Mi ćemo čekati sa strane — nastavi Tilberg. — Kad sve bude gotovo, pojavit ćemo se da preuzmemo curu.

— Dobro je da si se opametio — dobaci King podižući pantalone koje su mu spadale sa bedara — bila je ludost da u punoj brzini iskačemo. Istina, pogotak bi bio sigurniji, ali i ovako neće biti loše.

— Ti odvedi konje tamo, u šumarak. Čekaćemo zajedno.

— Svi troje?

— Karadin i ja ćemo se pritajiti iza onog ispupčenja.

— Videće nam se šesiril

— Nije važno. Sabićemo glave u zemlju što više.

— Nadam se da znaš šta radiš — reče King i vrati se natrag.

Tilberg je gledao za njim, smeškajući se.

Džoe King je zaista bio neupadljiv, kao propali rančer ili tek istrežnjeni gradski besposličar. Lice sa ožiljcima krilo je tačan broj njegovih godina.

King je pobegao sa Karadinom i Tilbergom, privučen obećanjem da će sve deliti na tri dela. Uostalom, Zifi mu je to i dugovao. Jer ga je King preko svojih veza u zatvoru i sa druge strane zida snabdevao informacijama o spoljnjem svetu i onome što se zbivalo od pre pet godina pa naovamo.

Sve je tačno znao.

Kad je izbila pucnjava sa poterom, u vezi krađe onih konja sa ranča kraj Murida — Karadin i Tilberg su imali „sreću“ da rane samog gazdu.

Međutim, čovek je imao šansu da preživi da ga nadzornik nije ostavio da crkne u pustari. Tek je kasnije poslao čoveka po lekara u Murido.

Nadzornik se zvao Tim Lejk.

Smrt njegovog gazde donosila mu je ranč u nasleđe, s obzirom da je bio oženjen njegovom kćerkom. Ubrzao je tako stvar a krivica je bila pripisana beguncima.

Jedan od momaka koji se razumevao u te stvari, izlajao se pred Kingovim čovekom u Big Sleku. A izlajao se, jer ga je Lejk otpustio.

Obračun sa Dikom Lenonom, agentom osiguravajućeg društva iz Denvera, počeo je sa očitim predumišljanjem za ubistvo.

Lenon ih je našao u Grend Islen-du, i umesto da se poveže sa šerifom — odlučio je da sam sredi stvar.

Bez poziva na predaju, on im je pucao u leđa.

Učinio je to brzopleto, jedne pro hladne večeri, u uličici bez mnogo svetla. Karadin i Tilberg su taman izlazili iz saluna „Čašica i curica“, gde su popili po piće i spremali se da nastave put.

Tilberg je reagovao na jedini mogući način: uzvratilo je vatru — i Lenon je pao od prvog hica.

Nisu imali nameru da sačekaju šerifa.

Odmaglili su iz istih stopa.

Nekoliko svedoka tvrdilo je, da je Lenon pucao na ljude bez ikakve opomene. Oni nisu znali zbog čega — ali tvrdili su ono što su videli.

Međutim, kada su Tilberg i Karadin uhvaćeni, svedoci se nisu pojavili na sudu.

Razlog: sudija Remik im je zapretio zatvorom ako se pojave da svedoče u korist lopuza. A šerif se postarao da ih otpremi iz grada na dva dana.

Sve je to King saznao i izneo Tilbergu. Za svako obaveštenje tražio je po pet hiljada dolara.

Verovao mu je na reč — i zajed-

no su pobjegli preko zatvorskih zidina.

Džoe King je izveo konje iz kupea. Prvo je prislonio dasku na papučicu, preveo životinje jednu po jednu — onda uzjahao belca. Nestao je u šumarku.

Lokomotiva je dimila u ravnicima, kao ukleta.

— A mi? — upita Karadin.

— Baci lopatu i uzmi pušku — reče Tilberg. — Završio si sa ložačkim poslom, Sal. Prelazimo na ono pravo.

Karadinove velike usne se razvukoše u zlorad smešak.

— Da pucamo, a?

— Ako nas budu zamolili, Sal.

— Nateraćemo ih da nas zamole, Zifi.

— Hoćemo. Hajde sad!

Zifi Tilberg se sećao susreta sa sudijom Gašom Remikom.

Nikada ga oni ne bi uhvatili da on to sâm nije hteo.

Ali, Tilberg je imao jednu veliku slabost.

Sina!

Zvao se Reg. Majka je pobjegla s njim kada je imao deset godina, a Zifi ih je ostavio na miru. Mislio je da će mališan postati nešto bolji čovek nego što mu je otac. Ali, bilo je uzalud. Krv Tilberga tekla je i u venama mladog Rega. Ostavio je majku i krenuo u svet, učeći se kockati i pljačkati.

Otac i sin steli su se jednom samo, pre sedam godina, u Kansas Siti. Susret nije bio mnogo dirljiv, ali oni nisu imali šta da kažu jedan drugome.

Reg je prebacio ocu da nije bri-

nuo ni o njemu ni o majci pa nema razloga da to sada čini za njega.

Zifi je prećutao svoju želju da mu prebije kosti i vrati na pravi put. Rastali su se prilično hladno.

Dve godine kasnije, Reg Tilberg uhvaćen je u Grend Islandu, prilikom orobljavanja jedne trgovine. Prilično sitna krađa, ali pretio mu je zatvor bar dve godine.

Zbog toga je Zifi otišao do Remika. Da ga moli za sina. Odneo je sav novac ponudio i sebe — i dobio obećanje da će kazna biti blaga.

Dobio je petnaest godina.

Sin je ostao da čami na drugom kraju zemlje, u Jumi.

Sada je možda na slobodi.

Više sigurno nije imao šanse da pronađe takozvani pravi put.

Ako je osetio gorčinu nepravde i memlu zatvorskih zidina — onda će postati dostojan naslednik svog oca.

U svakom slučaju, ime Tilberg neće se zadržati.

A Remik će tek početi da se peče na vatri...

— Zar ti nećeš? — trgao je Zifija Karadinov poziv.

— Kasnije — odgovorio je Tilberg.

— Da te sačekam?

— Nosi se! I ne pojavljuj njušku dok ti ja ne kažem!

Sal Karadin se udalji.

Tilberg ostade da čeka.

Otvorio je kazan i bacio nekoliko lopata unutra.

Sunce je već bilo zašlo.

Vajt Kauntri ostao je bez senki. Predstojao mu je suton.

Desetak minuta kasnije Tilbergovo lice se ozarilo.

Čuo se otegnut zvižduk na suprotnoj strani.

Ekspres iz Omaha je dolazio!

Ako su Kingova obaveštenja bila tačna, ovaj brzi voz nosio je za Čejen Remikovo blago: kćerku Sju i nakit u vrednosti od šezdeset hiljada dolara!

King je svuda imao svoje ljude.

Njegova obaveštenja nikad nisu omanula. Zašto bi to sada bio slučaj?

Telegrafista u Grend Islandu je takođe obavio svoj deo posla: bacio je sve poruke upućene na opasnost od voza iz Mun Sikreta.

Ugledao je kovitalac zgusnutog dima.

Povukao je ručicu i lokomotiva je lagano krenula, ispuštajući paru. Točkovi su ravnomerno pojačavali brzinu.

Zifi Tilberg nabaci još nekoliko lopata, osmehnu se i iskoči.

Voz nastavi put.

Zifi Tilberg je trčao prema šumarku, cerekajući se.

XI

Ekspres iz Omaha prošao je pored kuća malog naselja Vatsburg.

Pozdravio ih je neki stari, pogrbljeni železničar. U stvari, proleto je kraj njih kao fantom. Čovek je stigao da uspravi svoju zastavicu tek kod poslednjeg vagona.

— Kako je mali ovaj grad — uzviknula je Sju Remik, priljubivši lice uz staklo.

Uspela je da vidi još zvonik neke

stare crkve, koral sa konjima i nekoliko jahača na kraju ulice.

Zatim je ponovo nastao predeo, sačinjen od sivila i sparušenih čeperela.

Lajf Grejm kao da više nije bio raspoložen za razgovor i komplimente.

Fil Remik, devojčin stric, uzalud je pokušavao da čita.

Sobar, Erl Grifit, podigao je zavesu na desnoj strani kupea, koje su bile okrenute suncu i sve vreme spuštene do kraja.

Onda se opet nečujno udaljio.

Pomoćnik šerifa, Alister Dankan, izišao je na platformu.

Mučnina koju je napravio napad lažnog konduktera jedino je mimoišla Sju.

Ona je i dalje bila raspoložena za čavrljanje i pitanja, ali je dobijala oskudne i škrte odgovore.

— Čika Fil — rekla je naglo i prenula trgovca iz dremeža — šta ste sve pročitali danas?

— Ja? Pa, skoro ništa, dete. Zašto pitaš?

— Pitam, jer ne znam šta bih drugo? Svi su se odjednom pokunjili. Mister Grejm je zaboravio da svira, šerif ponovo stražari napolju, ti čitaš... Šta ja treba da radim? Da vezem?

Trgovac raširi ruke.

— Ja nisam baš zabavan — priznade. — A što se Grejma tiče, on je zadužen da čuva nakit a ne da ti deli komplimente.

Grejm se izveštačeno osmehnu.

— U stvari — dobacio je neubedljivo — imam mali odmor. Putovanje je dugo, pa...

Prekinulo ga je otegnuto zviždanje lokomotive.

Dankan priđe ogradi platforme i naže se napred.

Onda mu se obrve sastaviše.

Da li ga to oči varaju, pitao se.

Video je tračak dima, na putu kojim prolazi ekspres.

To je moglo da bude neka logorska vatra kraj pruge, ali moglo je da bude i nešto gore. Odjednom ga obužeše najcrnje slutnje.

Nagao se još više.

Tada je lokomotiva zazviždala još jače i otegnutije. Ličilo je to na krik!

Onda je počelo kočenje!

Nebesa!

Dankan je uspeo da vidi neku tamnu masu kako se približava njihovoj kompoziciji pre nego što je poleteo na suprotnu ogradu.

Kočenje je bilo uzaludno!

Ispred njih se kretala druga lokomotiva. Njima ususret!

Dankan jurnu u kupe.

Tamo su se Grejm i Remik zgedali, držeći se grčevito za ivice sedišta. Što se tiče devojke, ona se već nalazila na podu.

— Sudarićemo se! — viknu Dankan i pade preko Sju.

Štitio ju je telom.

Bledo lice trgovca iz Čejena dobilo je pepeljastu boju.

— Šta... kakav sudar... — promućao je.

— Lezite! — zaurla Dankan. — Neki voz ide na nas! Ne možemo da ga izbegnemo!

— Prokletstvo — ote se Grejmu. On je prevrnuo fotelju preko sebe, da bi udar bio što mekši.

Zatim su svi začutili.

Dankan je osetio ispod sebe kako lupa devojčino srce. Uprkos situaciji u kojoj su se nalazili, smogao je snage da joj se osmehne.

— Ne brinite — prošaputao je nespretno — ako šta bude, prvo će mene...

I, na svoje najveće iznenađenje, primi od nje brz, ali topao poljubac!

Zatim je tresnulo!...

Lokomotiva iz Mun Sikreta bila je zbrisana sa pruge, ali nije mnogo bolje prošla ni ova iz Omahe. Skliznula je sa šina i ukopala se u zemlju.

Preko nje je prosto „najahao“ sledeći vagon, oslobođen čeličnih spojnica. Sledeći su se iskretali i padali na obe strane, sve do spavaćih kola. Ona su ostala uspravna, kao i vagoni iza nje.

Lomljava je bila zaglušujuća.

Istina, mašinovođa je kočio koliko je mogao, ali uspeo je samo da ublaži sudar.

Nesreću nije mogao da izbegne.

Kad se zvuk krhotina utišao, počeli su da izviru jaurci.

Lajm Grejm je prvi došao k sebi. Pokrenuo je udove i konstatovao da je lepo prošao. Bio je čitav.

Što se tiče Fila Remika, on je bio priklješten gredama. Ceo zid kupea bilo je raskomadan, video se komad neba i brežuljka u daljini.

Trgovac nije osećao bolove, ali se nije mogao ni pokrenuti. Jednostavno ga je pritislo tako da se našao u klopci.

— Grejm? — pozvao je slabim glasom Lormelovog čoveka.

— Jeste li čitavi?

— Jesam, ali Sju... Šta je sa njom?

Deo nameštaja i zida, prozorski okviri, srča od kristala i polomljeni sto — sve se to nalazilo na Dankanovim leđima.

— Sju? — povikao je Grejm, pokušavajući da prodre pogledom ispod Dankanovog tela.

— Tu sam — čuo je. — Ali, gušim se...

— Pomerite nešto sa mene — javi se i pomoćnik šerifa iz Grend Islenda. — Ne mogu više da držim...

— Da držiš? — ponovi Grejm. Tek tada zaključi da Dankan mišicama štiti devojkicu da je ne poklope teret i njegovo telo. — Izdrži još malo dečko!

Fil Remik vide da se Grejm šunjaja prema otvoru.

Umesto da im pomogne, on je nekome mahao.

— Grejm! — povikao je trgovac. — Šta to činiš?

— Tražim pomoć — odgovorio je ovaj, osmehujući se neobičnim izrazom. — Već dolaze...

— Gde su?

Remik ugleda jahače.

Pojavili su se na otvoru, mrkih lica i tvrdih izraza.

Jedan od njih imao je dugu bradu i kožnu jaknu preko golih ramena. Ostalu dvojicu prekrivala je prašina koja se dizala pri najmanjem padu kakve grede ili poluge.

— Ko je to? — procedi Remik sumnjičavim glasom.

Grejm ćutke počeo da skida sa Dankana krš.

Bradonja sjaha i kroči u kupe. Odmerio je Remika, a onda čutke pomogao Grejmu da oslobode pomoćnika šerifa. Ostala dvojica na konjima držala su u rukama puške. Trgovac ih je sada lepo video.

Šta su to hteli?

Sigurno nisu iznikli iz zemlje da bi spasavali unesrećene.

Da nisu bili ona vrsta lešinara koja na tuđim nesrećama skuplja svoje bogatstvo?

— Pomozite mi — prostenjao je trgovac, plašeći se za Sju. — Grejm... šta je sa Sju?

— Živa je i zdrava — obavesti ga ovaj veselim glasom. — Što je najvažnije, čitavi su i šezdeset hiljada dolara na njoj!

Alister Dankan se nekako iskolbelja i klonu po strani. Bio je iscrpljen, raskrvavljen na nekoliko mesta.

Grejm galantno pruži ruku prema devojci.

— Vaš vitez je sve žrtvovao da vas sačuva — reče. — To mu nikad neću zaboraviti...

— Ne brbljaj — preseče ga bradonja nestrpljivo. — Sal, dođil

Karadin se probi do njih.

Tilberg grubo ščepa Sju i povuče sebi. Zatim je predade partneru.

— Vodi je! — reče.

— Šta to znači? — izbeči se Remik, čije su se slutnje počele da obistinjuju. — Šta hoćete od nje? Pustite je, kada vam kažem! Grejm? Ko su ti ljudi?

Dankan se lagano podiže.

Mada malaksao, on nasrnu na Zi-

fija. Bio je to žestok nalet. Tilberg se jedva održa na nogama.

Pomoćnik šerifa je bio bez oružja. Kolt mu se negde zaturio u onom lomu — ali se on nije obazirao na to. Odbegli robijaš se nije nadao takvoj snazi; mladićeva šaka dograbila je njegovu u trenutku kada se mašio opasača.

— Grejm — povikao je trgovac — pomози mu!

— Hoću — reče ovaj i ispod kaputa izvuče revolver.

Dok su se Dankan i Tilberg gušali, Lafj Grejm je birao momenat da spusti svoje visoko izdignuto oružje.

Učinio je to čim mu se ukazala prilika.

I Alister Dankan se složi niz Tilbergove noge.

— Grejm! — zaurla Remik, tek tada shvativši.

Tilberg pokaza prema trgovcu.

— Je li to neko od Remikovih? — upitao je Grejma.

— Sudijin brat — nasmeja se ovaj.

— Prokleta kopile — vikao je trgovac — trebalo je da pogodim da tvoja lisičja njuška može da pripada samo lopovima a ne poštenim ljudima...

— Umukni! — unese mu se Tilberg u lice. — Ako stigneš u Grend Island, pozdravi brata. Reci da ga je pozdravio Zifi Tilberg. Neka se spremi da vraća dugove!

— Ali... ali devojka...

— Biće joj lepo kod mene — isceri se razbojnik i napusti vagon.

Grejm krenu za njim.

Imali su pripremljenog jednog ko

nja, za devojkicu. Na Grejma kao da su zaboravili. On je to odmah primetio.

— A ja? — upitao je, dok su se oni okupljali, motreći da im neko od putnika ne prepreči slučajno put. — Gde je za mene sedlo?

Džoe King pogleda u Tilberga.

— On može i peške u pakao — rekao je i okrenuo pušku na preneraženog Lormelovog čoveka.

— Ne! — ustuknuo je on, podižući obe ruke, kao da ga to može zaštititi od olova.

Tilberg odgurnu Kingovu cev.

— Čekaj — reče. — Zašto da ga nosim na savesti? Neka se o njemu pobrine zakon. Već se dovoljno zaglibio.

Džoe King oklevajući popusti.

Senka smrti skliznu sa Grejmovog čela i on odahnu.

Jahači su zaobišli polomljene vagonice i krenuli na zapad.

Lajf Grejm se okrenuo.

Alister Dankan je svakog časa mogao da se osvesti a onda mu neće biti spasa.

Dok su putnici izvlačili ranjene i ugruvane iz kupea, čovek iz Lormelove agencije odlučio da krene prema Vatsburgu.

Morao je prvo da nađe sebi konja.

A onda što dalje od Grend Islanda. Umesto da mu plate za uslugu — Tilberg i King su ga se rešili na najjednostavniji način.

U stvari, vratilo mu se ono što je on njima pripremao.

Jer, čovek preobučen u konduktersko odelo bio je Grejmov partner. Trebalo je da on odnese ogr-

licu, iskačući iz kupea, ali mu je Dankan pomrsio račune.

Lajf Grejm nije imao šezdeset hiljada dolara.

Nije više imao ništa, osim sumnjive budućnosti.

XII

Oliver Oktab je zaustavio konja i iskrivio vrat.

— Čuješ li? — upitao je Herlija.

— Šta?

— Lomljavu...

Oba lupeža su, prateći kockarev trag, došli nadomak mesta gde je Zifi Tilberg pokrenuo lokomotivu ususret ekspresu.

Očigledno da je stari lisac uspeo!

Sad je i Herli jasno čuo lupanje, cijuk čelika, prskanje drveta, sudar točkova i gvožđa...

Oktab se iscerio.

— Stranac nije stigao da spreči — kazao je, sa olakšanjem. — Ne moramo više za njim.

Ali, Herli se nije više ničim oduševljavao.

— Pa kuda bismo? Ni napred, ni nazad. Crti ćemo u ovoj beloj pustinji kao štakori...

— Tamo je Vatsburg — pokazao Oktab napred. — Možemo se tu osvežiti i previti.

— Koliko je to milja?

— Oko sedam milja.

Bradonja skide čuturice i istrese ostatak u grlo.

— Voleo bih da vidim taj rusvaj — reče zatim. — Šta ćemo sada? Da krenemo?

Oktab se izdiže u sedlu, kao da

sa te male visine može da vidi mnogo dalje. Imao je utisak da neće dugo biti usamljeni.

On položi pušku preko jabuke sedla.

— Šta je sad? — prosikta Herli. — Šta si video?

— Kao oblak prašine...

— Da se onaj demon ne vraća? Oktab slegnu ramenima.

— Svejedno. Mi možemo samo napred, nikako natrag.

Džim Herli potera konja preko šina, na drugu stranu pruge. Zalazak sunca kao da mu je uneo nešto više optimizma u srce.

Izvukao je kolt i otkočio.

Čekali su.

Prašina se već videla jasnije, ali to je bila grupa a ne jedan konjanik.

Oktabovo, dotle okamenjeno lice, odjednom se rasplinu. Cev puške pade niz sedlo, prema zemlji, a onda je on polako vratio u kožnu uvlaku.

Herli ga upitno pogleda.

— Da nije to Zifi Ol?

— U pravu si. Ali...

— Nešto nije u redu?

— Kao da je i neka žena sa njima?

— Žena? Ako je žena u pitanju, ne gine im debela potera.

Oni pokrenuše svoje konje došljacima ususret.

Zifi Tilberg je jahao ispred ostalih. Laki povetarac razdvajao mu je bradu na dve polovine i zabacivao za ramena. Kožna jakna mu je lepršala poput sovinog krila; ispod nje se od znoja presijavala koža, bela od tamnovanja.

Tilberg podiže ruku i svi se zastaviše.

Oktab klimnu glavom u znak pozdrava.

Poznao je Karadina, ali ne i Kinga. Što se tiče žene, dugonja zaključujući da se radi o mladoj, lepoj i na smrt prestrašenoj curi.

— Otkud vi ovde? — upita Tilberg dojahavši do njih.

— Jurili smo jednog stranca — odgovori Oktab.

— Zašto?

— Slučajno je čuo naš razgovor u Muridu. pa smo se pobojali da nekako ne spreči tvoj plan o sudaru...

— Zar ste morali da brbljate? — zareža Tilberg. — Onda mu pogled pade na njihove ruke.

— A to?

— Ostavio nam je uspomenu — procedi Oktab.

Zifi Tilberg se kiselo osmehnu.

— Da mi je to neko drugi pričao, nazvao bih ga lažovom! Oliver Oktab i Džim Herli, ustreljeni od jednog jedinog čoveka! To si hteo da mi kažeš?

— Da. Bio je brz...

— Milo mi je što priznaješ — dobaci Tilberg. — Kako mislite sada da pucate? Levom? Ili nogama, možda?

Pošto nije dobio odgovor, on ljutito protrlja nos. Zatim stavi u zube lančić sa krstom, kao da je želeo da ga pregrize.

— Imao sam plan sa vama, momci — rekao je nešto mirnije — ali to sada otpada.

— Kakav plan? — interesovao se Herli.

— Trebalo je da stupite kod sudije Remika u službu.

— Mi? — zgranu se Oktav. — Je li to neka tvoja šala, Zifi?

— Šalā? Zar se šalim, Ol? — une se mu se u lice, sa sedla, pokazujući prema istoku. — Misliš da je šala onaj lom, oni ranjeni i mrtvi?

— Ali ne razumem...

— Razumećeš — prekide ga Zifi. — Poručio sam sudiji da ću doći. I doći ću, ali nisam rekao kada. Prvo ću da zavaram sve moguće potere, a onda ću pronaći sudiju kad se ne bude nadao. Mislite da ću bežati, što dalje, prema granici. To će misliti, ali će za svaki slučaj strepeti. Potražite nekoliko dobrih revolvera da ga čuvaju.

Džoe King se približi, prepuštajući uzde devojčinog konja Salu Karadinu.

Tilberg nastavi:

— Trebalo je da se vi tamo nadete i da mu pristupite. Tako biste ga stalno imali na oku. Ali... tako ranjeni niste nizašta! Isplatiću vas — i kvit smol

— Otkud znaš da će sudija tražiti čuvare? — upita Oktav.

— Moraće. Ko bi mu drugi čuvao savest i novac? Šerif ne sme da sazna, niti bi pristao da bdi nad njim dan i noć. Sudija može da plati ljude. On je takav. Naći će bar još nekoliko, da mu pronađu kćerku.

— Kćerku? Zar ste nju...

— Jesmo. To je početak Remikove agonije.

Rekavši to, on se maši za jaknu. Izvadio je gomilu zgužvanih novčanica.

— Po hiljadu svakome — reče.

— Sačekaj — umeša se Džoe King.

Tilberg podiže glavu. Nije voleo da se neko plete u njegove odluke, ali kad je King bio u pitanju, onda je pažljivo slušao.

Robijaš se okrenu prema Oktavu.

— Nikad niste bili u Grend Islandu? — upitao je.

— Ne.

— Ipak bi bilo dobro da odete tamo.

— Kako? — dobaci sa strane Zifi.

— Oni su ranjeni, zar ne? Mogu da odjašu do voza i ispričaju da su se sukobili sa nama. Poverovaće im, i to će biti dobra preporuka za Gaša Remika. Pogotovu ako ih pošalje njegov brat lično...

Tilberg žmirnu, očigledno zadovoljan.

— To je dobra ideja, Džoe! — kazao je glasno.

— Oni mogu ispričati da su dobro zapamtili begunce, da su jednoga, recimo, ranili... A onda će sudiji pokazati da su zaista dobri strelci. Kao što i jesu, nadam se?

— Uglavnom — podrugljivo će Zifi.

— Neka odu odmah do voza. Tamo je još gužva i niko im ne može prebaciti ništa. Neka pomažu ranjenima, neka se dopadnu. Razumete li me?

— Ja ne — izjavi Herli. — Ja bih prvo do lekara...

— Jedan ovakav ekspres sigurno ima lekara — dodade King — ali ga vi izbegavajte.

— Zašto? — zavapi Herli.

— Jer će primetiti da rane nisu sveže. Ako se i ponudi, odbijte. Re-

cite da je on potrebniji težim ranjenicima...

Oktab se osmehivao.

Čovek koji je jahao sa Zifijem, imao je mozga.

— Onda, isplata neka čeka — okrenuo se prema Tilbergu.

— Biće utrostručena — odgovorio je ovaj, cereći se.

— A stranac? — doseti se Herli.

— Ako nabasamo na njega?

Oktab priznade da na to nije mi slio.

Tilberg mu priskoči u pomoć:

— Ako stranac bude tamo, likvidirajte ga. Ili potkupite. Trećega nema.

— Ne verujem da se može potkupiti — zamišljeno će Oktab.

— Onda ga ubijte!

— Bolje neka ga izbegavaju — reče King. — Jer, ako se ponovi kao u Muridu, ostaće bez obe ruke. Ili bez glave.

— A ako nas prijavi?

— S kakvim dokazima? Možete izjaviti da laže. Da je izgubio, recimo, na kartama i da sada hoće da vas ocrni!

Tilberg je potvrđivao glavom.

— Budite u Grend Islandu i čekajte.

— O kej.

Sal Karadin grubo trže uzde devotjednog konja i povede je za ostalima. I Oktab i Herli ostadoše iskrenuti u sedlima, gledajući za haljinom crnokose lepotice.

Zifi je smislio gadnu osvetu.

Sudija nikada neće zaboraviti dan kada je izrekao petnaest godina jednom Tilbergu.

XIII

Po drugi put je zakasnio, pomisli.

Samo malo vremena pre nego što je stigao, šerif iz Fort Kirnija je hrabro skočio na avetinjski voz iz Mun Sikreta, da pokuša da spreči nesreću.

Zakasnio je i kada ga je našao kraj pruge. Ubice su mu u leđa sručile tri kugle.

Sve što je mogao da učini za njega, bio je grob od kamenja.

Njegov šarac grabio je preko ravnice nesmanjenim tempom, ali to je bilo previše za zahuktali ekspres iz Omahe.

Stigao je desetak minuta posle zaglušujuće lomljave.

Za trenutak je pozeleo da okrene ždrepcu na drugu stranu.

Da ništa ne vidi i ništa da ga se ne tiče.

Onda je čuo jauke.

Nastavio je put. Trenutno, on nije bio slavni kockar i strelac, već doktor Holidej iz Bostona. Imao je o sedlu obešenu svoju lekarsku torbu od krokodilske kože.

Usamljeni jahač sa zapada, koji je galopirao prema oborenim i slupanim vagonima, naterao je nekolicinu putnika da se maše oružja.

Ostali su bili zauzeti sopstvenim nevoljama. Jedva ko da se sećao jahača koji su iz trećeg vagona odveli devojkicu. Sve se odigralo brzo, dok su bili u šoku, iznenađeni, uplašeni i ošamućeni.

Lagani „hod” voza iz Mun Sikreta i divlje kočenje ekspresa ublažili su sudar. Stradao je samo lo-

žuč. Pokušao je da se zakloni pregradom kabine, ali je ostao smrskan.

Mašinovođa je rizikovao i izleteo kroz otvor. Zaradio je slomljena rebra, ali je bar ostao živ.

Prostor sa obe strane pruge ispunili su ljudi. Sa hiljadu pitanja i sa nekoliko sumnjivih odgovora.

U ekspresu se, srećom, našla dva lekara — ali to je malo vredelo kad nisu imali dovoljno zavoja. Žene su cepale podsuknje, a viski je služio za dezinfekciju.

Nadzornik kola za spavanje imao je pune ruke posla da ispod ležajeva izvuče putnike koje je sudar zatekao u popodnevnom dremežu.

Vajt Kauntri u tom delu podsećao je na poljsku bolnicu.

Alister Dankan, jedini čovek sa zvezdom, nije mogao da se lako odbrani od radoznalaca, kojima tom prilikom inače nije falila ni dlaka s glave.

Prećutao je, na Remikovo insistiranje, napad na njegovu sinovicu i uglavnom slegao ramenima.

Kasnije je uspeo da se probije do lokomotive putničkog voza sa zapada — ali u njoj nije našao nikoga.

Preskakao je ispružena tela žena, dece i ljudi, tražeći neko rešenje. Najbliže naselje bilo je Vatsburg, ali do njega je trebalo podosta pešačiti.

Fil Remik je takođe bio nepovređen. Posle gorkog saznanja da su na njegove oči odveli sinovicu, zapao je u neko stanje napregnutog ćutanja.

Sedeo je na jednoj gredi, lica zaronjenog u šake.

Tada je čuo topot konja i trgao se.

Okrenuo je glavu na tu stranu — i ugledao jahača u crnom odelu. Dankan je već koračao prema njemu.

Fil Remik ustade.

Ako je to jedan od onih...!

Ne, baš je glupo pomislio! Ovaj stranac je samo prolaznik — ali u svakom slučaju, kao da ga je nebo poslalo.

Alister Dankan je pružio ruku i dohvatio šarčeve uzde. Lice mu je odavalo krajnju podozrivost. Otkud usamljen konjanik na tom delu puta — ako nije u dosluhu sa napađaćima?

Da nije došao da ispita kako stoji stvari?

Možda donosi vesti o uceni?

U svakom slučaju, njegov konj je bio potreban šerifu da dovede pomoć iz Vatsburga.

Holidej je pogledao oko sebe. Bio je već dohvatio svoju torbu, kad ga prenu Dankanov glas:

— Moraćete da sjašete, mister! Kockar povuče ruku.

— Zašto? — upita mirno.

— Potreban mi je, odmah! Ili možda ne vidite šta se ovde desilo?

— Vidim — odgovorio je kockar — ali ne vidim da vi tu mnogo po mažete, šerife?

Dankan se ujeđe za usnu.

— Možda biste vi mogli?

— Malo se razumem u to. Ali, konj ostaje sa mnom.

Nekoliko putnika prešli su na še-

rifovu stranu i neprijateljski gledali u neznanca. Kao da je baš on skrivio nesreću i ostavio ih na pu-stari.

— Možda vam nije jasno da sam ja šerif — dobaci Dankan, gubeći lagano strpljenje.

— Jednog sam šerifa sahranio, četiri milje niže — pokaza Holidej iza sebe.

— Kako? Vi ste... ubili šerifa?

Ljudi se zgledaše i malo odma-koše natrag. Kockarevo lice bilo je prokletu mirno i hladno. Mnogo hladnije od sutona koji je počeo da ih natkriljuje.

Fil Remik je došao sasvim bli-zu, nezadovoljan ponašanjem pomoćnika šerifa iz Grend Islenda.

Istina, nije bilo vremena za gub-ljenje, ali otimačina konja spada-la je u domen bandita a ne čuva-ra zakona.

— Ubili ste ga? — ponovi Dan-kan.

— Rekao sam da sam ga sahra-nio — uzvрати Džordžijanac. — Bio je to šerif iz Fort Kirnija.

— Tolend?

— Ne znam mu ime. Ali, našao sam ga mrtvog. Bio je pogođen u leđa i izbačen.

— Izbačen iz čega? — upita Re-mik prilazeći.

— Pretpostavljam iz lokomotive.

— Zašto? Šta je tamo tražio?

— Pokušao je da spreči ubice da izazovu sudar.

Fil Remik izmenja pogled sa Dan-kanom. Strančeve reči zvučale su neverovatno a, s druge strane, vrlo ubedljivo.

— Kako sve to znate? — ispravi se mladić sa zvezdom.

— Slučajno. Šerif je jurio voz na Lajmanovom Prevoju i mislim da ga je stigao.

— Nije se valjda trkao konjem sa lokomotivom?

— Skočio je na vagon.

— Nebesa! — uskliknu Remik. — Znači, otmičari su upravili taj voz prema nama, namerno? I odveli su mi dete! To će mi skupo platiti!...

On steže obe šake u pesnice i ne-koliko puta njima lupi o butine.

— Ipak hoću vašeg konja — vra-ti se Dankan na svoj zahtev.

— Rekoh vam da njega samo ja jašem.

— Ako nećete milom, onda...

On dokopa svoje oružje, ali ne dalje od drške. Tu je zastao. Ako je ikada mislio da je brz — sada se razuverio.

Kockar je već držao svoj „lin-koln” uperen u njega.

Fil Remik se ispreči između njih.

— Dosta nam je nevolja i ovako — rekao je ostrim glasom. Onda se okrenuo prema kockaru: — Mora-mo stići do Vatsburga i telegrafisa-ti u Grend Island po pomoć. Da li me razumete?

Holidej klimnu glavom.

— Pođite vi — pozva on trgov-ca i napravi mu mesta ispred sebe na sedlu.

— Oboje? — upita Remik.

— Mig će to izdržati — uveri ga Džordžijanac.

Trgovac nije čekao da dva puta bude pozvan. Uzjahao je i okrenuo se prema Dankanu.

— Odmah ću javiti u Grend Is-

lend. Ti dotle organizuj ljude da ne paniče. Neka pomognu jedni drugima...

— U redu... A otmičari?

— Zar ih možemo goniti? — uzdahnu trgovac, — Jedino nam preostaje nadanje da se Sju ništa neće dogoditi. Bar za prvo vreme.

— Ja ne smem izići sudiji pred cči — utučeno će Dankan.

— Ne da ćeš izići, nego ćeš jahati na čelu potere, mladiću.

Kockar obode šarca i oni krenuše.

XIV

Remik je postao nešto vedriji kad su ugledali prve kuće Vastburga u sutonu. Iako je njegov zagonetni saputnik sve vreme uglavnom ćutao dok je trgovac pričao, činilo se da nije uzalud govorio.

Momak sa takvim izgledom i takvim koltovima sigurno vredi debelih para. Pogotovu ako nije zauzet posebnim poslom ili zadatkom.

To je trgovac imao na umu još na samom početku puta do Vatsburga. Sada je rešio da mu to i predloži.

— Imate li neki određeni cilj, mister? — okrenuo je glavu, ali nije video mnogo više nego krajičak strančevog „kalifornija šešira“.

— Nemam.

— Imam utisak da ste dobar strelac?

— Zavisi.

— Sudiji Remiku biće potrebno nekoliko čvrstih momaka. Platićemo ih dobro, obojica.

Pošto je kockar ćutao, Remik na stavi:

— Neće žaliti sredstava da pronađe kćerku i otmičare. Ako ste raspoloženi...

— Nisam — preseče ga neljubazno Holidej.

Trgovac je slegnuo ramenima.

— Oprostite, nisam imao nameru da vas uvredim.

— Nije važno — odgovori Džordžijanac — ali me sve to ne interesuje. Naći ćete dosta dobrih momaka za dobre pare, mister Remik.

Šarac je samovoljno zastao pored velikog pojila i zarzao.

Trgovac skliznu sa sedla i dotače rukom obod svog filcanog šešira.

Hteo je još nešto da kaže, ali je samo klimnuo glavom dva puta i uputio se prema drvenoj baraci na kojoj je pisalo VATSBURG — STANICA i TELEGRAF.

Kockar skrenu prema početku ulice.

Vatsburg je u poređenju sa Fort Kirnijem bio prava selendra, gde su kuće ličile na drvene sanduke sa četvrtastim rupama kao prozorima.

Ali je, isto tako, bio življiji nego Murido.

Na svojim putovanjima i lutanjima, jedina mesta gde je u gradovima svraćao, bili su hoteli i saloni.

Holidej nije imao prijatelja kojima bi se vraćao ili ih sretao.

Sedlo i hotelske sobe bili su mu postelje.

Ponekad mu se činilo da mu u venama protiče brendi.

Dim od cigareta kao da mu je sužavao grudni koš i terao da isplju-

ne iz sebe neki prokleti komad koji ga guši i raspinje.

Pa kada bi sve to prošlo, odjednom bi se obreo u svetlima velikih kockarnica i počeo iznova.

Kanzaš Siti, Sent Luis, Vičita, Denver, Dalas, Omaha, Santa Fe...

Začarani krug po kome se kretao ukleti kockar, bivši zubar iz Bostona, legendarni strelac i pokeraš — Dok Holidej!

Nadao se da ga ovde niko neće prepoznati.

Ni izazvati.

Šta mu je drugo, preostajalo nego da čeka. Voz za Omahu kasniće najmanje jedan dan. A jedan dan u Vatsburgu mogao je da bude proketo dug, i dosadan.

Nije morao daleko da jaše.

Tabla sa natpisom „Žuto sedlo“, skoro mu je dodirivala šešir. Sagao je glavu i provukao se sa druge strane.

Bilo je doba dana kad se suton mešao sa mrakom i tek poneka sijalica bojažljivo bljesnula na nekoj strani.

U krčmi pred kojom se zaustavio gorelo je svetlo na ulazu, iznad pomičnih vrata.

Džordžijanac je taman pomerio nogu da sjaše, kada su se ona bučno otvorila i kroz njih izleteo čovek, kao oprugom izbačen.

Preleteo je verandu i celo stepenište, grunuo o prašnjavo tle i skotrljao se do šarčevih kopita.

Ždrebac je samo malo podigao glavu, ali nije ustuknuo.

Čovek u prašini je otresao glavom a onda nemoćno seo, okrvavljen obrve. Dugo mu je trebalo da

shvati da je pored konjskih nogu i da se trgne.

Onda je podigao glavu prema Holideju.

— Ne ulazite tamo, stranče — procedio je tiho. — Ned Kroker besni više nego ikad!

— Služe li piće, čoveče? — upita kockar.

— Služe.

— A večeru?

— Nađe se ponešto, ali...

— Onda me taj Kroker ne zanima — završi kockar i sjaha.

Čovek se izbulji, s nevericom.

— Vi sigurno ne poznajete Neda Krokera? — upitao je podižući se iz prašine, kao žigosano tele. Jedva je napipao šešir, pogledajući sva ki čas na vrata.

— Ne. Zar moram da ga poznajem?

— Obično svi znaju za njega — odmahivao je ovaj glavom. — Ali, stranac kao vi... bolje da zaobiđe „Žuto sedlo“.

— Ima li nešto bolje u Vatsburgu?

— Nema, mister, ali...

— Onda zbogom, čoveče.

Holidej nije imao izbora.

Ako je želeo da nešto stavi u usta i da spere prašinu iz grla, onda je to bilo „Žuto sedlo“.

Ako je mislio da odspava koji sat — onda je jedino tu mogao, na spratu, gde je dugi balkon bio na strešnica za verandu saluna.

Ako je želeo da ima mira, onda ga je morao pridobiti odmah.

Bez iščekivanja i otezanja. Bez onog: ne diram nikoga, neka i mene ostave na miru.

VAJAT ERP

svake subote
najbolji western romani

Taj Kroker... sigurno je bio me-
sni kavgadžija ili razulareni prolaz-
nik koji daje sebi oduška tučom i
orgijanjem.

Džordžijanac nije imao nameru da
ga sačekuje da se na njega navr-
zme.

Otvorio je vrata i zastao na sa-
mom ulazu.

Bio je prokleta visok, prav, opa-
san. Ispod raskopčanog kaputa blješ-
tala je kao sneg bela košulja, o be-
drima, svetlucali su, na drškama
„linkoln” revolvera ukrasi od slo-
novače.

Malo iskošen šešir bacao je isto
tako kosu senku na lice i otkri-
vao deo ledenoplavog oka.

U krčmi je zavladao tajac.

Glava barmena samo je virila gor-
njim delom iza ivice šanka.

Na ploči nije bilo nijedne boce ili
čaše. Možda nekoliko komada sta-
kla.

Iza stolova klečali su ljudi.

Odmah se videlo ko im je uterao
strah u kosti. Taj Ned Kroker, ili
kako se već zvao, nije izgledao ni-
malo pijan. Pogled mu je, napro-
tiv, bio vrlo bistar i blistav.

Imao je uzano lice i šiljastu bra-
du, nakostrešene obrve i uglasto če-
lo. Bila je to njuška puna nekih
neravnina i izbočina, pa su mu i
ramena bila u tom stilu — uzdig-
nuta, šiljata ali vrlo snažna i miši-
ćava.

Nosio je dva kolta dugih cevi, sa-
svim nisko pripasana.

Košulja mu je bila sa strane iz-
vučena iz tamnoplavih, vojničkih
pantalona sa žutom prugom sa stra-

ne. Imao je i uzane, vojničke čiz-
me, očišćene kao za smotru.

U prostoriji se osećao barutni
dim.

Kroker je odmerio došljaka ispi-
tivačkim pogledom i uvukao košu-
lju pod tregere.

Bio je gologlav, razbarušen, kao
da su mu glavu uvlačili pod tuce
kravljih rogoval!

Holidej odbroja četiri koraka i
zastade.

— Ti si Kroker? — upita.

— Jesam. Šta bi hteo?

— Hteo bih da nešto pojedem i
popijem — polako mu je objasnio
kockar — a ako imaš nameru da me
gnjaviš, hajde da odmah raščisti-
mo tu stvar.

Čovek se nasmeja i to, začudo, na
vrlo prijazan način.

— Zar nije kraj tebe, malopre,
proleteo jedan kauboj? — upitao
je.

— Jeste — potvrdi Holidej.

— I to ti ništa ne govori?

— Ništa. A ništa ni kad tebe gle-
dam. Dakle?

Nekoliko glava izmili iznad stolo-
va.

Kroker se više nije smejučio. Uz
makao je.

— Šta više voliš — upita — da ti
polomim kosti ili da ti izbušim pan-
talone?

— Mnogo zanovetaš, burazeru, a
ja sam ožedneo. Skrati priču i poč-
ni da se naduvavaš!

Glave iznad stolova ponovo nes-
tadoše u pravcu poda.

Ned Kroker spusti ruke.

Gledali su se u oči, ali ne za du-
go. Momak uzanog lica potegao je

zaista brzo. Sa glasnim osmehom. Siguran u sebe i svoje moći — on se čak nije potrudio ni da sačeka da mu ruke dođu do uobičajene visine za okidanje.

Hteo je s boka, sa uvinutim zglobovima šaka.

Holidej samo zabaci desni kraj kaputa.

Bljesnulo je, kao mađija!

Čuo se rezak udar olova u metal — i Krokerovi koltovi napraviše salto.

Pali su jedan pored drugog!

Ned Kroker je sa iskrenim zaprepašćenjem pogledao u svoje neozleđene šake. A onda u đavolskog stranca preko puta.

— Bravo — otelo mu se, sa neizveštačenim smeškom — ovo je veličanstven pogodak, stranče!

Zatim se ponovo uozbilji i smrče.

Polako je otkopčao opasač i pušio da mu padne na pod.

— Kako stojite sa pesnicama? — upitao je podrugljivo.

Holidej ga mirno dočeka.

— Dakle? — začikivao je Kroker, kružeći oko nepomičnog Džordžijanaca. — S koltovima ste nenadmašni... priznajem. Ali ovako? Po kušajte nešto? Možete ili ne? Hajdetel!

Postajao je sve veseliji — i neoprezniji.

Kružio je prebacujući težinu s jedne noge na drugu. Tresao je ramenima olabavljujući mišiće. Potkud bi podizao zgrčene šake u visini brade i činio kratke trzaje.

— Pogledajte — vikao je — kao da su mu se noge odsekle! Izleteće

odavde kao malopre onaj džeparoš Dranhof!

Holidej izvadi tabakeru i uze jednu cigaretu s kraja.

Mirno je kresnuo šibicu i zapalio.

To je bio novi izazov za Krokera i on prestade da kruži. Stao je pred kockara, prezrivo iskrivljenih usta.

— Zar si se umorio? — upita ga Dok.

I odmah potom ispruži šaku!

Pogodila je čoveka pod grlo, kao sečivo. Drugi udarac ivicom dlana našao je mesto na Krokerovom zatiljku.

Sve je bilo munjevito. Kao bljesak!

Ned Kroker posrnu glavačke prema šanku i glavom se zadrža na nje govom spoljašnjem zidu. Onda mlitavo skliznu na pod.

Tako je ostao nekoliko trenutaka.

Kada se malo zatim uspravio, trljajući potiljak i grlo, lice mu je bilo prilično poplavelo. Međutim, ni traga od besa ili osvetoljubivosti.

— Čestitam — dobacio je kockaru i mašio se rukom za džep od košulje.

Odatle je izvadio neki sjajan, metalni predmet i prikačio za košulju.

Bila je to — maršalska značka!

Holidejeve zenice se suziše. To je bilo sve što se moglo opaziti na njemu da je iznenađen.

Ned Kroker prebaci ruku preko šanka i napipa barmenovu kosu. Za grabio ju je svim prstima i povukao uvis. Tako je ispravio celog krčmara i postavio na noge.

— Opet nešto tražiš po podu, Gas?

Barmen je slegnuo ramenima i bespomoćno raširio ruke.

— Čovek je gladan — pokazao je prema Holideju — i žedan. Nemoj da mu ponudiš ono čime nas ovde truješ, jasno?

— Jasno, šerife.

Kroker podiže koltove sa poda i stavi za opasač. Vrteo je glavom, savijajući i ispružajući prste. Kao da nije verovao da su ga izdali tog predvečerja u „Žutom sedlu“.

— Ovde je prilično dosadno, mister — rekao je on, obraćajući se Džordžijancu, ali zureći negde pred svoje čizme — pa moram s vremena na vreme da se razmrdam i zabavim!

— Kao sa onim džeparošem? — primeti kockar.

— Kao i sa vama — odgovori Kroker — samo sam ovog puta naišao na boljeg. Nadam se da nećete dugo ostati?

— Najviše dan.

— To lepo zvuči. Onda vam želim dobrodošlicu, mister...

Zatim se udaljio, ljuljajući se.

Isprati ga glasani uzdah gostiju. Barmen je prevrnuo oči prema tavanici i glasno othuknuo. Malo-pomalo, i salun se ispuni uobičajenim žagorom.

Zatim su bile upaljene još dve svetiljke.

Dok Holidej se uputi stolu u uglu. Uvek je birao takva mesta, sa strane neupadljiva ali sa dobrim pregledom ulaza.

Barmen je kaskao za njim, s krpom pod miškom.

Očistio je sto, zategao čaršav i poklonio se.

— Viski?

— Radije brendi.

— Imam nešto starog, iz Topeke. Ali je žestok.

— Nije žešći od vašeg šerifa?

Barmen se nasmeja.

— Malo je bučan — priznade. — Dođu mu tako „bube“ i počne da razbija, izaziva i tuče. Mi, uglavnom, bežimo dok se ne smiri. Ali, u suštini je dobar i hrabar.

— Mislilo sam da je neki seoski kavgadžija...

— Dobro je što ste tako mislili, inače bi vam se prvo popeo na vrat pa tek onda obračunao. Sasekli ste ga, a on je to stojički podneo.

— Čudnog šerifa imate u Vatsburgu.

— Bolji nam ne treba. Niko osim vas nije uspeo da mu se suprotstavi. A prošla je gomila stranaca, revolveraša i protuva. Niko se nije zadržao više od sat ili dva. Niti poželeo da se vrati... Hoćete celu bocu?

— Donesite.

— Za večeru?

— Kasnije...

Malo zatim, Holidej je ostao sam sa bocom do vrha napunjenom tamnocrvenkastom tečnošću.

Ned Kroker se više nije vraćao u „Žuto sedlo“.

Ali, nečija senka je pala na kockarev sto, tek što je natio prvu čašicu.

Malo je iskrenuo glavu.

Kraj njega je stajao sredovečan čovek, četvrtastog lica i povratnih brkova na krajevima. Nosio je polucilinder, ispod koga su se skupljali

kovrdžavi krajevi guste, kestenjaste kose.

Bio je obučen u građansko odelo sa prslukom. U ruci je držao čašu sa viskijem.

— Oprostite — oslovio je Holideja dubokim glasom — možda ne znate, ali vaš brat je uhapšen pre dva dana...

XV

Ako je šerif Vatsburga bio čudan, ovo što je čovek u polucilindru izrekao bilo je zaista smešno!

Međutim, njegovo lice bilo je sa svim ozbiljno i to je nateralo kockara da odustane od odluke da ga pošalje do vrata.

— Nisam vas dobro čuo — rekao je, gaseci opušak u pepeljari.

— Govorio sam o vašem bratu, mister.

— Bratu?

— Da, bratu. Ili bližem rođaku, ne znam. Ali, je u gadnom sosu.

Džordžijanac je otpio iz čaše, probajući ukus brendija pod jezikom. Bio je đavolski dobar! Prava poslastica.

— Ja nemam brata — rekao je zatim hladnije nego što je želeo — i zato me ostavite na miru!

Čovek je taman bio seo na slobodnu stolicu i sad je počeo da se pridiže. Na licu mu se očitavala neverica.

— Sigurni ste da nemate?

— Sasvim.

— Ali, nemoguće... Ne kažem da ličite, ali... odelo...

— Šta je sa odelom?

— Sve nosi kao vi! Šešir, kaput,

belu košulju, kravatu boje vina, pantalone... Pravi duplikat, mister!

— Možda je i mojih godina?

— Ne, mlađi je. Možda osamnaest, devetnaest...

— Sedite! — ponudi ga kockar i čovek se vrati na stolicu. Nešto je bilo čudno u toj priči. Nešto je osetio kockar, ali nije mogao odmah da uobliči.

Ko bi mogao da ga oponaša, tako drsko i javno?

Kome je stalo da ga porede sa kockarom?

— Rekoste osamnaest godina? — upita Džordžijanac.

— Otprilike...

— Šta je to uradio i gde?

Čovek i sâm otpi iz svoje čaše i naže se napred.

— Čim sam vas primetio na ulazu, znao sam da me na nekoga podsećate. Onda sam se setio tog dečaka, iz Grend Islenda. Igrao je poker sa Robinom Heksmajerom, jedinom gradskom bitangom koji ima sreću da je sin uvaženog gradonačelnika. Momak je stalno dobijao i na kraju su ga optužili da vara. Heksmajer je imao svoje drugare okolo kao svedoke — pa je to hteo da okonča oružjem. Međutim...

— Međutim, momak je bio brži i razoružao ga je? — umeša se Holidej.

— Tačno. U stvari, ranio ga je u ruku. Šerif ga je smesta strpao iza rešetaka, ne pitajući ništa. Posle se čulo da će Heksmajer ostati invalid u tu ruku. Gradonačelnik vrši pritisak na šerifa da momka pošalje u Seskatevu, a ovaj, opet, okleva...

— Naravno, svedoka nema?

— Ako ih i imia, zna se na čijoj su strani. Sa svima njima je Robin Heksmajer bančio.

Kockar se zavalj na stolicu, prebrojavajući po mislima.

— A momak?

— Mislite kako je reagovao? Pa, uglavnom mirno. Smeškao, se i sle gao ramenima. Ništa više.

— Kako izgleda?

— Visok je i mršav, koža mu je bakarnocrvena... Liči na Indijanca.

— To je sve što se o njemu zna?

— Valjda vam je ostalo više poznato? — začudi se neznanaac. — Zar niste bliski, zaista?

— Ne... ali mi se čini da ga poznajem.

— Ako vam to nešto znači... Tvrdio je da je iz Sinsinatija. Sinsinati Kid, tako nešto?

— Znam.

Radilo se sigurno o Ripu Olsonu!

O mladom beguncu iz Sinsinatija, koji je, nepravедно osumnjičen za ubistvo očuha, pobegao preko Misisipija i pronašao ubice.

Braća Alder, Čokto i Nik, završili su vrlo neslavno. Poslednji je čak stradao od dečakovog metka! Bilo je to u Maskodžiju, u salunu „Crna mamuza”.

Sećao se tog vižljastog, ćudljivog dečaka, koga je ostavio u sobi „Zvezde”, sa pedaset hiljada dolara. Da se obuče i počne novi život.

A šta se desilo?

Rip Olson je, izgleda, hteo da okuša kockarsku slavu svog slavnog poznanika.

Sada je bio u nevolji.

Verovatno se po svom običaju ni je opirao mnogo. Primio je sve mirno, čekajući onaj kratki, skoro neuhvatljivi trenutak da izmigolji. Međutim, rešetke ćelija davale su mu male izglede za to. Vrlo male.

Ipak, Holidej mu je nešto dugovao. Bar je tako mislio.

U Van Barenu, ispred saluna „Duplo sedlo”, neko je želeo da ga mučki ubije. I da ga dečak iz mraka nije na vreme opomenuo — on bi bio pokojnik!

Divljenje koje je momak pokazivao prema kockaru smetalo mu je taman toliko da ga, u Maskodžiju, ostavi bez pozdrava.

Trebalo je odvojiti sve što pre, kako bi Rip Olson stao na sopstvene noge. Bez loših uzora u obliku revolveraša i kockara.

Ali, prevario se.

Hteo ne hteo, morao je u Grend Island.

To je ionako bilo usput, prema Omahi.

— Zašto se on oblači baš kao vi?

— upitao je Holidejev sagovornik.

— Zato što je budala.

Čovek nije razumeo odgovor, ali je shvatio da je suvišan.

Slegnuo je ramenima.

— Mislio sam da vam činim uslugu — reče, podižući se. — ali ako nisam to...

— Učinili ste ipak — dobaci Dok.

— Živel!

I on iskapi brendi.

XVI

Gaš Remik je sedeo, puštajući šerifa Roja Gelena da pali četvrtu

cigaretu zaredom tog podneva, Zaveše na sudijinoj kancelariji bile su namaknute, ali je to slabo zadržava lo spoljnu toplotu.

Remik je, kao i brat Fil, bio visok, koštunjav, guste kose sa sedim pramenovima i visokog čela — ovog puta vrlo nabranog i natuštenog.

Usne su mu bile tanke i stisnute, izraz pun pritajenog gneva.

Imao je i zbog čega da besni.

Mnogo nepredviđenih stvari desile su mu se poslednjih časova.

Oteli su mu kćerku, skupocenu ogrlicu — a saznao je i da je Zifi Tilberg na slobodi.

Ono što je u sebi podnosio, s mukom je zadržavao da ne ispolji.

U njemu su se smenjivali razni osećaji: od provale besa, do plača.

Grend Island je brzo saznao za železničku nesreću i za sudijin „peh“.

Šta preduzeti?

Remik je pokazao Gelenu osam svojih dugih, mršavih prstiju.

— Toliko mi je potrebno, Roj — kazao je. — Osam pravih momaka koji će pucati bez opomene. I bez greške!

Šerif Grend Islanda se nije lako mirio sa ovom sudijinom odlukom.

— Ja sam rekao svoje mišljenje — polako je izgovorio Gelen. — To je početak bezakonja. A vi to, kao sudija, dobro znate...

— To je samo moja, privatna stvar — podiže se malo Remik iz fotelje. — Tvoje je da nosiš zvezdu i paziš na red!

— Zašto meni to ne prepustite?

— Tepi? — podrugljivo će Remik. — Šta možeš ti? Ti i onaj bala

vac Dankan? Ništa! Možeš da čekaš, ili da njuškaš okolo. A to ne donosi nikakve rezultate. Ni spas mojoj Sju...

Gelen se usprotivio:

— Zifi Tilberg je begunac i svu da će naići na prepreke. Možda dođe neće ni stići?

— Stići će — bio je siguran Remik. — Pitanje je samo kada? Ali, ja ne želim da ga čekam sam. Hoću da imam pored sebe tri dobra strelca, naravno, uz obaveznu zakonsku zaštitu...

— Gde ćete ih naići?

— Naići ću! Trojicu za sebe, ovde, a petoricu ću da pošaljem da češljaju okolinu. Tilberg sigurno nije otišao daleko. Lukav je taj po-ganac!

Sudija je ustao i počeo nervozno da šeta.

Gelen najzad oseti da su mu usta pregorela od duvanskog dima i ugasi cigaru.

— Tilberg neće doći sam — reče potom.

— Svejedno. Znaće da ga ovde ne čeka milost. On je odbegli robijaš i ubica. Krivac za ovaj masakr vozova, za otmicu moje kćerke... Znaće da ga čeka samo olovo.

— A Sju?

— Šta hoćeš time da kažeš?

— Zar ćete nju' žrtvovati?

— Šta to pričaš, Roj?

— Pa, oni nju imaju kao taoca. Moraćete se dogovarati pre nego što pritisnete obarač, sudijo. Tilberg na to i računa.

— Znam — promrmlja Remik — ali i ja ću imati svoje adute.

— Morate biti razboritiji. Ne možete glavom kroz zid.

— Nemoj da me učiš — planu Remik. — Ako Tilbro dođe ovamo i potraži one svedoke što smo sklonili, biće posla za tebe. Šerife Nećeš sedeti skrštenih ruku i gledati kako se on i ja koljemo...

— To nisam rekao...

— Bolje i nemoj! Naći još nekoliko pomoćnika sebi, a mene pustiti da odabiram ljude.

— Kako vi kažete Ali, nemojte posle reći da vas nisam opomenuo.

— Misliću na to. Roj.

U tom se na vratima začu kućanje i Fil Remik uđe bez poziva. Skinuo je svoj filcani šešir i sručio se u slobodnu fotelju.

— Možeš da ideš, Roj — okrenu se sudija šerifu.

— Neka ostane — odmahnu rukom trgovac.

— Ostajem li ili da idem? — naroguši se Gelen, vrteći šešir u rukama. Nalazio se na sredini kancelarije, smrknuta lica i očiju zakrvavljenih od nespavanja.

Roj Gelen je bio visok i kosmat; malje su mu se ispod košulje pele pod grlo, a imao ih je na rukama, čak i po prstima.

Bio je jednostavno odeven u sivu, pamučnu košulju i uzane pantalone, uvučene u čizme dugih sara.

Preko bedara, koso, nalazio se opasak načičkan mecima i kolt kalibra 45.

Lice mu beše tvrd; retko se smejao, uglavnom je posmatrao ljude oko sebe s urođenim podozrenjem i ljubopitljivošću stečenom dugim šerifovanjem.

Bližio se četrdesetoj.

Kosa mu je postajala sve ređa ali i sve duža, nadala mu preko ušiju sve do kragne.

Koža mu je bila preplanula na jagodicama i vilicama zategnuta i nešto svetlija zbog čestog brijanja.

Fil Remik mu dade znak da se vrati na stolicu.

— Nije vreme za svađu — rekao je. — Osećam se i sâm odgovoran za Sju. Zato se moramo lepo pripremiti. Taj Tilberg će sigurno ovamo doći. Zbog toga mislim da neće dirati Sju. Sve dok ne dođe.

— Šta bi trebalo da radimo? — ne izdrža sudija bratovljev miran ton. — Da mu pošaljemo muziku ususret?

— Moramo naći neupadljive momente da niuškaju okolo. Nikakve zvezdosce ili poznate bandite. To moraju biti ljudi koji ne izazivaju pažnju i sumnju...

— To će biti malo teže — umeša se šerif. — Sve što dobro barata koltom ili je u zatvoru ili na poternicama.

— To ne mora da bude tačno — reče Fil Remik. — Uzmimo na primer onu dvojicu, koji su stigli do voza? Dankan je pričao da su se sukobili sa Tilbergom i da su ranjeni. Mislim da bi oni mogli da nam posluže?

— Pronaći ćemo ih — klimnu glavom sudija. — Ali to su samo dvojica?

— Grend Island nije mali. Treba ga dobro obići i svuda zaviriti. A moment u zatvoru?

— Koji? — prenu se Gelen.

— Onaj što je osakatio tog vašeg Heksmajera.

— Njemu će se suditi — izjavi Gaš Remik.

— Je li brz?

— Očigledno — dobaci Gelen — čim je pucao brže od Robina, iako je ovaj imao revolver u ruci.

— Taj bi nam valjao — reče trgovac. — Ti, Gaš, možeš da središ sa gradonačelnikom da povuče tužbu...

— Ni govora!

— Onda neka odloži, a malog slažite da se može iskupiti ako pristane da, za svotu novaca, bude na tvojoj strani?

Sudija je nekoliko trenutaka ču-
tao. Onda je klimnuo glavom.

— To je treći — reče. — Nedostaju nam još pet.

— Uzmite Dankana — predloži Gelen. — Njega Tilberg nije zapamtio. Neka ostavi zvezdu i neka se pridruži.

— Četiri — brojao je sudija.

Fil Remik nasloni bradu na šake i ostade tako neko vreme zamišljen.

— Mogao bih da nabrojim i petog, ali već me je jednom odbio.

— Ko je to? — zainteresova se Gelen.

— Momak koji me je doveo u grad, na svom šarcu. Možda je još u Islandu. Garantujem da vred! za dvojicu, a možda i više.

— Kako znaš?

— Znam. Ima ljudi koje jednom pogledaš ili uočiš, sasvim mali potez — i oceniš ga. Nešto iz njega izbija što te plaši i oćarava u isti mah...

— Onda smo i to rešili — reče sudija.

— Ne! — skoro viknu trgovac. —

Na njega računajte samo ako pristane. Inače...

— Pristaće.

— Uvek si bio prokleta samouveren — dobaci Fil svom bratu. — To će ti se jednom osvetiti.

— Sad mi je najvažnije da se rešim onog robijaša i da vratim kćer. Ostalo me se ne tiće! Hoću da vidim tog balavca u zatvoru. A ti, Fil, pronađi tvog kauboj.

— Ne bih rekao da je kauboj — promrmlja trgovac.

— Nego? Revolveraš?

— Od svega pomalo... Ako taj pristane, Gaš, onda ti više niko ne treba.

Međutim, sudija je malo verovao u Filove tvrdnje.

Sva trojica su napustili sudnicu sat iza podneva.

Ulice Grend Islenda bile su skoro ispražnjene. Bio je to jedan od onih dana kad psi litalice iskeženih zuba i obešenih jezika njuše u vazduhu trag prema vodi.

Roj Gelen je poveo sudiju prema zatvoru.

Fil Remik se uputio da se dogovori sa Oliverom Oktabom i Džimom Herlijem. Čekali su ga u krčmi „Mustang“.

Vest o otmici odavno već nije bila novost, nego činjenica koju su potvrđivale nove glasine o akciji sudije Remika. Procurili su poverljivi nago veštaji da Gaš Remik organizuje privatnu poturu za kćerkom, a Alisteru Dankanu se omaklo priznanje da sudija najviše strahuje za svoju kožu — od strane Zifija Tilberga.

Tako su se ljudi vratili pet godina unazad.

Kao i onda, dva svedoka obračuna između Tilberga i Lenona iz osiguravajućeg društva, iznenada su dobili želju da posete rođake u Linkolnu.

Ostali su smatrali da je dolazak Zifija lična stvar sudije Remika.

On ga je osudio a ne grad.

A što je uspeo da klisne iz denverskog zatvora, neka o tome lupa glavu Roj Gelen.

Sad je imao šansu da se dokaže.

Istorija se ponavljala — samo su ovog puta neke dobre karte bile na strani Zifija Tilberga.

Tako je još jedan dan proticao u iščekivanju.

Predstava je mogla da počne: sudija i šerif protiv osuđenika i njegovih prijatelja.

Oni malobrojni su opominjali da se u taj obračun lako može uvući ceo grad; da su robijaši nemilosrdni i nedokazani; da će ubijati i paliti sve pred sobom, ako pobesne.

Većina se nije s tim mirila.

Ostalo im je da posmatraju. I čekaju.

Fil Remik je i računao da se ne može osloniti na podršku većine. Kad bi zapretila opasnost, ljudi su na čistini obično ostavljali zakon ili žrtvu.

Sad se još nisu opredeljivali, ne znajući koliko su sudija i šerif zajednički umešani u presudu.

Krčma „Mustang” je imala više gostiju na verandi nego unutra.

Dovrtljivi vlasnik izneo je nekoliko stolova pred ulaz i nije se prevario. Ako nije bilo hladnije, bar se imao takav utisak.

Trgovac iz Čejena je pogledom

potražio nove poznanike iz Vajt Kauntirija. Oktab je podigao ruku iza stola pored šanka i dao mu znak da ga očekuju.

Remik je oseti ona sebi desetine pari radoznalih očiju.

Pravio se da ne vidi njihove osmehe i preljubazne pozdrave, skidanje šešira i podgurkivanje laktozima.

Da je malo mlađi, jači i spretniji, pokazao bi im, svima.

Oktab je izvukao stolicu i ponudio Remiku, ali ovaj to odlučno odbi.

Pogledao je u njihove prljave zavoje i pokolebao se u uverenju da mu mogu koristiti onako kako je on zamišljao. To je i Oktab osetio i nasmejao se.

— Rane zarašćuju, mister — i lupio se po bolnom mestu, progutavši bol od koga mu na oči grunuše suze — ali i levom smo dobri.

— Tilberg nije za podcenjivanje — podseti ih Remik. — Nadam se da će vam to potpuno zarasti dok on ne dođe... Ali, promenite bar zavoje.

— O kej. Šta kaže sudija?

— Pristao je.

Oktab pogleda u Herlija i trijumfalno se isceri.

— Neće se pokajati — reče. — Kad počinjemo?

— Dođite predveče u sudnici.

— Imaće nas više?

— Gaš računa bar na osmoricu...

Džim Herli tiho zazvižda.

— Pa on to sprema čitavu vojsku — povika. — Ja bih Zifiju...

— Zaveži! — preseče ga Oktab,

Mat

odabrani stripovi svakog
1. u
mesecu

Dilon

a onda omekša. — Taj prijatelj je nestrpljiv da Zifiju zavrne šiju, ali niste spomenuli koliko je sudija raspoložen da plati usluge?

— Sto dolara dnevno.

Oktab se iskezi. Remik pomisli da će on to glatko odbiti, ali se prevario.

— Odgovara nam — reče. — S obzirom da smo prinuđeni da levom... znate šta mislim?

— Da, inače bi bilo nešto više. Uostalom, to nije njegova poslednja ponuda.

— U redu, naći ćemo se u sudnici — reče Oktab.

Fil Remik se vrati.

Nije umeo da objasni zbog čega mu se odjednom nisu dopadali ni jedan ni drugi. Kao da su sve vreme mislili na nešto deseto a ne na novac.

Nisu iskazali ni da su zadovoljni ni nezadovoljni nagradom.

Kao da im je bilo svejedno.

Dva lupeža su sa podsmešljivim izrazima ispratili trgovca.

Herliju je, izgleda, rana počela ponovo da se otvara i nije pokazivao ništa drugo osim mrzovolje i nervoze.

— Sto dolara — procedio je. — Zar on misli da ćemo mi za te pišljive pare prodati...

— Tiše! — opomenu ga Oktab. — Mi smo sasvim lojalni građani ove države. Na strani zakona. Pošteni. Kao sav ostali svet...

— Muka mi je od toga — pljunu Herli na pod.

— To reci Zifiju — podseti ga dugonja, cereći se. — Ne sviđa mi

se jedino gomila koju hoće da okupi oko sebe. Grdno se uplašio taj sudija...

— Zifi će ga obesiti na sred ulice.

— Misliš?

— Zar ti ne misliš?

— Ne znam... Bio je lud kad mu je najavio svoj dolazak. Zar nije dovoljno što mu je oteo kćerku?

— Tražiće veliki otkup — pretpostavljao je Herli. — A onda će ga ubiti.

— To me se ne tiče — odmahnu Oktab glavom i srкну mlako pivo iz velike, prljave čaše. — Mi smo tu da s leđa podupremo Zifiju i Sala.

— Ja mislim da...

Herli je zapeo u pola rečenice.

Oktab ga pogleda.

Njegov partner zurio je nekud kroz prozor i polako se podizao sa stolice. Izgledalo je da vidi avet!

— Šta je? — brecnu se Oktab.

Herli podiže ruku a onda spusti.

— Neka sam prokleo — promrmľjao je — ako to nije on prošao...

— On? Koji on, idiote? Izgledaš sasvim glupavo s tim izrazom. Ko ga si video?

— Onog tipa...

— Do vraga, zar si izgubio jezik?

Herli se sruči na stolicu, ali pogled nije skidao sa ulice.

— Onaj iz Murida — rekao je najzad — upravo je prošao onuda...

— Nemoguće — trže se Oktab. Ustao je i žurnim koracima se uputio prema izlazu.

Pogledao je levo i desno — ali od tamnoodevenog stranca nije bilo ni traga ni glasa.

Herli ga sačeka užarenog pogleda.

— Je li on?

— Davola on!... Nema nikog sličnog na ulici.

— Ali, video sam ga svojim očima...

— Video si nekoliko čaša viskija, ništa više.

— Rekoh da sam ga video — nakostreši se Herli i to je bilo dosta ubedljivo sa njegove strane. Oktab ga odmeri.

— U redu — reče. — Video si ga... pa šta? Zifi je rekao da ga izbegavamo, ili da ga ubijemo.

— Da ga ubijem? — naruga se Herli. — Sa ovom rukom? Šta je sa tobom, Ol? To bi blo samoubistvo!

— Predlažem da se smiriš — tiho mu savetova dugonja — ili ću te udariti po glavi!

Herli otvori usta a onda ponovo zaklopi.

Oktab je izgledao vrlo ozbiljno kad je to rekao.

XVII

Ćelije grendislenskog zatvora bile su u jednom nizu, duž velikog i polumračnog hodnika za kancelarije Roja Gelena.

Kada su sudija i šerif ušli unutra, Alister Dankan je skočio kao oparen.

Još uvek je bio pod utiskom da je kriv za otmicu Remikove kćerke, koja mu je, bukvalno rečeno, bila poverena na čuvanje.

Istina, sudija mu to nije javno

prebacivao, ali mladić je bio siguran da u sebi to oseća.

Pokušao je da nađe način da to popravi, međutim, uvek bi se nalazio pred nekim zidom. Poslednjih časova pomišljao je da na svoju ruku krene u potragu.

Iz takvih misli prenuo ga je dolazak Gelena i Remika. Sudija se zaustavio pred mladićem i pogledao ga u oči.

— Poslao sam te da se nađeš pri ruci mojoj Sju — rekao mu je lagano, slog po slog.

Mladić pocrvene i klimnu glavom.

— Ne prebacujem ti — nastavi Remik — nisi ti kriv. Ali, nešto moramo učiniti da je spasemo...

— Recite samo šta — brzo odgovori pomoćnik šerifa.

— Skinućeš tu značku — pokazao sudija na metalnu zvezdu.

— Značku?

— Na nekoliko dana samo... i bićeš kod mene. Čekaćemo Tilberga da dođe. Moramo ga lepo dočekati.

— Razumem — klimnuo je Dankan glavom.

Sudija se okrenu prema Gelenu koji je skidao ključeve sa klina o dovratku.

— Šta onaj momak radi? — upita šerif Dankana.

— Kao i obično — odvrati ovaj — čuti i reda karte.

— Hm!

Škripa vratiju prenula je zatvorenika. Ustao je i klataći se približio rešetkama.

— Gle, šerif? Je li to popodnevi-
ni čaj za mene?

Gelen ne reče ništa, već propusti
Remika.

— I sudija? — začudi se mladić.
— Da nije vreme za odlazak? Pu-
šten sam? Ko je platio za mene,
gospodo?

— Neće ti biti lako, sinko — ob-
rati mu se Remik, bez ikakvog
uvoda. — Postaraću se da dobiješ
najmanje dve godine.

Zatvorenikove šake se obaviše
oko obliha, metalnih šipki.

— Niko na toliko nije osuđen za-
to što se branio — tiho je rekao.

— Ko kaže da si se branio? —
upita sudija.

— Ko kaže da nisam?

— Svi u kockarnici.

— Svi njegovi prijatelji? — pod-
smehnu se ovaj. — Oni su i vaši
prijatelji, zar ne, sudijo?

— Ne budi drzak — odseče Ge-
len i zamahnu rukom — ili ću ti
poravnati zube, kopile...

— To sam već čuo — reče mla-
dić, ne trepnuvši.

— Kako se zoveš? — upita Re-
mik.

— Rekao sam već jednom: Sin-
sinati Kid.

Sudija ne obrati pažnju na to.
Pogledao je u momkovo odelo: taj
se ni u zatvoru nije skidao. Ležao
je i sedeo obučen kao za poker,
stegnute kravate ali — praznog
opasača.

Imao je brzo jezik, ali, kažu, i
brze ruke.

— Imaš jednu šansu da se spa-
seš — javi se Remik.

— Znao sam da niste došli da mi
poželite dobar dan.

Remik skupi usta i šumno udah-
nu vazduh kroz nos.

— Ne izigravaj odraslog, sinko
— reče mu. — A ako baš to hoćeš,
onda imaš priliku. Potreban mi je
tvoj revolver. Za nekoliko dana,
najviše. Biće boja, ali bićeš za to
dobro plaćen.

— I slobodan?

— Podrazumeva se.

— Onda otvarajte ova prokleta
vrata!

Sudija začuđeno pogleda u šeri-
fa, a onda u dečaka.

— Ne pitaš o čemu se radi? —
oglasi se on,

— Ne interesuje me.

— Ni o kome je reč?

— Ni to. Dajte mi moje koltove
i moj novac sa pokera. Ostalo me
se ne tiče.

Sudija dade znak Gelenu i ovaj
uvuče veliki ključ u bravu.

— Koltove ćeš dobiti kasnije —
reče šerif, ne prikrivajući antipa-
tiju prema Kidu.

— Zašto ne sada?

— Mogao bi nekoga da ubiješ s
leđa — iskezi se ovaj.

Momak slegnu ramenima, odgur-
nu vrata i vrati se natrag, u ćeliju.

— Šta to znači? — razbesne se
Gelen.

— Ili moje revolvere, ili ostajem
ovde!

— Ja ću da ti po...

Sudija podiže ruku i zaustavi ču-
vara zakona.

— Daj mu ih, Roj — naredi.

Gelen nerado poslušao; doneo je
oba kolta i okrenuo drškama pre-

ma Kidu. Ovaj ih uze pažljivo, skoro nežno, okrenu ih vešto oko prstiju i ubaci u futrole.

— Bila je to hišina na kojoj je i šerif pozavideo, ali to naravno nije hteo ni za živu glavu da pokaže.

— Gde si to naučio? — upita Remika.

— Pred ogledalima, sudijo — osmehnu se ovaj. — Dugo sam vežbao i tek kad sam bio siguran da me slušaju, nalazio sam opasač.

— A poker? — umeša se Gelen. — To nisi pred ogledalima uvežbavao...

— S tim se, valjda, čovek rađa...

— Prepametan si za svoje godine, sinko — obrati mu se Remik.

— Život me nije mazio.

— Prošlost je prošlost. Od danas si u mojoj službi i samo meni odgovaraš.

— Nešto kao lična pratnja?

— Još više: bićeš moja senka. Pokazaću ti kasnije sliku onih koje treba da ubiješ bez opomene a da za to ne odgovaraš!

Mladić obuče svoj kaput, koji je prethodno skinuo kad je primao revolvere.

Njemu je to bilo malo važno. Sad, kada je imao koltove i prolaz na ulicu, osećao se mnogo bolje i veselije.

— Koliko će ih biti? — upita mladić.

— Najmanje trojica.

— Nije mnogo...

— Nije ni malo. Svi su odbegli robijaši, nemaju nikakve šanse da izbegnu vešala i neće imati milosti ni prema kome.

— Da smo nas dvojica... — promrmlja za sebe mladić, zamišljeno trljajući dlanovima vrškove kundaka.

— Dvojica? Imaš još nekoga? — upita sudija.

— Samo u mislima — odmahnu glavom ovaj i odsutno se poigra sa koltom na desnom boku. Nanišanio je u zamišljenu tačku, na izlazu hodnika — a onda razrogačio oči!

Nebesa!

Ostao je tako skamenjen, kao gromom pogoden.

I sudija i šerif se okrenuše na tu stranu.

Neki visok, elegantan stranac stajao je s rukama prekrštenim na prsima.

Lice mu se nalazilo u senci.

Imao je dugi kaput, belu košulju sa riševima i crvenu kravatu. Izgledalo je da se Sinsinati Kid ogleda u ogledalu, samo nešto većem.

— Halo, Kid? — pozdravi ga kockar.

— Dok? — uzviknu ovaj i lice mu se razvuče u osmeh, kakav se odavno nije viđao na njegovom licu. — Dok Holidej!

— Počeo si da pucaš na sve živo? — upita ga Džordžijanac.

— Nisam ni sanjao da ću te sresti? Šta radiš u ovoj jazbini koja se zove Grend Island?

— Čuo sam da si zatvoren... pa sam mislio da ti treba pomoć?

— Zaista?

Momčić je likovao.

Ali Gelen nije delio njegovu radost. Nešto ga je iznenada steglo od grlom.

— Da li sam dobro čuo... vi ste Dok Holidej? — upitao je.

— Čini se da imate dobre uši, šerife.

— Šta tražite ovde?

— Video sam vrata otvorena. Niko nije rekao „slobodno” na moje kucanje.

Sudija Gaš Remik pokretom ruke ućutka šerifa.

— Holidej? — reče, kao da se priseća tog imena. — Niste li vi kockar? I šta vam je ovaj momak ovde? — pokaza prema Kidu.

— Zar bi morao da bude nešto naročito? — upita Dok.

— Nosite isto, odelo, šešir, košulju... Očigledno da neko nekoga kopira. On vas, naravno. Zašto?

— To je duga priča. Iz Maskodžija.

— Uvek sam se divio Holideju — reče mladić. — Prvo sam video njegov crtež, u novinama iz Mekona. Bilo je to pre godinu dana, na obalama Ohaja. Otada sam ga pratio, proučavao, kopirao. Mislim da ću mu jednog dana biti blizu...

— Ne možeš to biti nikada, Kid — dobaci kockar hladnim glasom.

— Zašto? — zateže se mladićevo lice.

— Zato što prodaješ kołtove.

— Ne prodajem! Samo ih dajem u zalog za slobodu, a to je nešto drugo.

— To je isto. Mislio sam, polazeći onog dana iz Maskodžija, da ću jednog dana sresti čoveka. A sreo sam balavca kome se oružje vuče po prašini i udara u čukljeve...

Sudija se umeša, stajući pred kockara celim telom. Zaklanjao je Kidu od njegovog pogleda a i od reči.

— Ne mešajte se u sve ovo — reče. — Mi smo se sporazumeli i ostaje jedino da i vi nešto tu učinite.

— Šta to?

— Da mu se pridružite. Platiću vam dva puta više nego ostalima. Mislim da je to razumno?

— Vi ste nerazumni, sudijol!

— Kako?

— Samo će budale da ginu za vas. Ja ne. A neće ni ovaj dečak, ako je pametan.

— Dao sam reč — javi se Kid.

— Dao si reč kao Sinsinati Kid, ali ako ostaješ Rip Olson, onda ćeš baciti pojas.

— Nikad! — povika ovaj i izmače. — Nikad!

Roj Gelen se zlorado smejuljio.

— Veliki Dok Holidej izigrava dadilju — primeti. — A uz sve to, beba mu otkazuje poslušnost! Da mi je to neko pričao...

Olson je ćutao.

Međutim, sudija nije odustajao od svoje ponude.

— Ne tiče me se vaš odnos — rekao je povišenim tonom. — Okupljam dobre momke za bitku protiv nekoliko robijaša i ubica. S obzirom da ste vi revolveraš i da nerado poštujete zakon, ostaje nam jedino da vas zamolimo da napustite Grend Island pre nego što budete umešani.

— Ja sam već umešan, sudijol.

— Zaista? Na koji način?

— Hoću da ovog momka sklonim od kuršuma.

— On je dovoljno odrastao da se sam od toga sačuva. Osim toga, odgovoran je pred zakonom za varanje na kartama i pokušaj ubistva

**DOK
HOLIDEJ**

**svakog
1.
u
mesecu
u
vašem
kiosku
nova
epizoda**

**svakog
1.
u
mesecu
u
vašem
kiosku
nova
epizoda**

**DOK
HOLIDEJ**

gradonačelnikovog sina. Ja mu dajem šansu da se toga reši, ako bude rame uz rame sa braniteljima grada.

— Dakle? — podboči se Gelen. — Hoćete li ponuditi te vaše ukrašene igračke, ili da nas ostavite na miru?

Holidej se okrenu prema Remiku.

— Nisam video žurbu na ulicama. Niko ne juri s puškom. Svi se de okolo i mirno pričaju.

— Ne razumem — prebledi sudija.

— Padaju opklade: Tilberg ili Remik. Stojite vrlo loše, sudijo. Čak 1:4.

— Odlazite! — dreknu Gaš Remik. — I ne stojte mi na putu, ili ću narediti da vas uhapsu.

— Ako to učinite — polako mu uzvratu kockar — ostaćete bez nekoliko čuvara.

I ne pogledavši u Ripa Olsona, on iščeznu iz hodnika.

Sudija se besno okrenu prema Kidu. Na njegov upitan pogled samo je istisnuo.

— Ipak ostajem.

Remik se okrenu na peti i napusti hodnik, praćen šerifom Gelenom.

XVIII

Kad je o svemu dobro razmislio, te kasne večeri, Gaš Remik je došao do zaključka da je malo šta pametno učinio.

Poslao je svega trojicu da pronjuškaju okolo: bili su, to gradski momci, Vudok i Malone, a treći,

kauboj Brik Dekster sa ranča „Boks” kraj Vatsburga, zatekao se u Grend Islendu u prolazu za Janktan.

Pošto nije žurio, pristao je da obiđe okolinu. Njih trojica i Roj Gelen na čelu.

Vratili su se neobavljena posla.

Niko na deset milja okolo nije video ništa slično Zifiju Tilbergu i njegovim prijateljima. Kao da su u zemlju propali.

A robijaš, kao za pakost, ništa mu nije javio. Nikakvu vest o kćerki.

Kako je Remik računao, Tilberg će morati uskoro da se pojavi.

Ako bude odugovlačio, savezni maršal će ga preteći.

Jer, željeznička nesreća na Vajt Kauntriju i smrt kirnijskog šerifa, mašinovođe i ložača iz ekspresa — bili su dovoljna garancija da će biti obešen umesto da bude upućen natrag, među zidine denverskih kazamata.

Sudija se povukao u svoju kuću.

Rip Olson se nalazio skoro na pragu njegove velike sobe za rad.

Oliver Oktab i Džim Herli nadgledali su glavni ulaz.

Alister Dankan je motrio na ulicu.

Sudija je protrljao oči i iskrenuo abažur na stonj svetiljci, kako mu svetlost ne bi padala na lice. Onda je ustao i došao do velike slike na zidu.

Bio je to umetnički prikaz bitke za Alamo; kupio je od nekog Frederika Remingtona, iz privatne zbirke u Dalasu, pre tri godine.

Bio je to izvanredan rad mladog slikara u ulju, kome su Remikovi poznanici iz Teksasa proricali sjajnu budućnost.

On provuče rukom po desnoj ivici, od dna navije — i slika se otvori kao korica knjige, povukavši za sobom deo zida.

Ispod se nalazila pregrada, minijaturni sef sa brojčanicom.

Nekoliko trenutaka zurio je Remik u taj četvrtasti otvor.

Zatim ga lagano zatvori.

Slika je stajala kao i ranije. A ispod nje, nalazio se deo novca Boneove banke iz Gudlenda, koji je Zifi Tilberg predao lično sudiji kako bi olakšao sebi i sinu duža ispaštanja.

Najveći deo otišao je na kupovinu ogrlice za Sju. Ostatak, oko devedeset hiljada, bio je lepo složen i zapakovan u male, nepromotlive kesice.

Remik na prstima priđe susednim vratima — a onda ih naglo otvori.

Nikog nije bilo!

Prokletstvo, pomislio je — tako li me čuvaju? Otvorio je usta da se prodere, a onda oseti pritisak revolverске cevi na rebrima...

On pretrnu!

Onda se čulo tiho, podrugljivo smejanje. Sudija se okreće i ugleda Ripa Olsona.

— Dobro je — klimnu Gaš Remik, zadovoljan mladićevom pažnjom i lukavstvom.

— Nemojte često da iskačete — dobaci Rip. — Sledeći put može mi se učiniti neko drugi.

— Nauči da praviš razliku!

— Naučio sam — osmehnu se ovaj — ali vremena su takva, sudijo: sve se izmešalo!

— Kako to misliš?

— Radije ne bih objašnjavao — promrmlja Olson.

— I nemoj — složi se Remik. — Tvoje je da potežeš i pucaš, a filozofiju ostavi starijim i pametnijim.

Mladić se udalji prema velikoj zavesi koja je prekrivala dvokrilna vrata za hodnik.

XIX

Oktobar i Herli su prekraćivali vreme pušenjem i povremenim izmenama rečenica.

Oni se nisu morali plašiti dolaska Zifija Tilberga.

Štaviše, onaj momak koji je skinuo zvezdu, trebalo bi da nestane u datom momentu. Samo im je smetao, uvučen u senku trema, proketo spreman da probdi celu noć, ne trenuvši.

Sa koje će strane da iskrсне Tilberg? Sam, ili u društvu Karadina i Kinga?

— Nisam oduševljen ovim dreždanjem — promrsio je Herli, pazivši da što tiše govori — jer nemam pojma dokle ćemo ovde da izigravamo budale, Ol?

— Zifi je rekao da će nam javiti...

— Kada?

— Javiće već. Svrbi li te ruka?

— Ne!

— Onda je vreme da potražiš doktora. Moja rana prolazi, ali tebi je sve gore, Džime.

Herli pljunu na sopstvenu čizmu.

— Ja sam govorio da prvo idemo lekaru, a ti...

— Potražićemo ga sutra.

— Zašto sutra?

— Jer se noćas nešto mora desiti. Osećam da je Zifi tu negde...

— Ne trabunjaj! Zifi je sa onom lepojkom i baš ga briga što mi ovde lajemo na mesec! Zašto bi žurio? On zna da ga ovde čekaju.

— Baš zato!

— Ništa ne razumem.

— Zifi nema više šta da izgubi. Njemu je stalo da se osveti sudiji, a posle toga pravac Meksiko. Naravno, ako mu uspe da izmakne maršalima od Plejt Rivera do Rio Granda...

— A mi? Gde smo mi?

Oktab se namršti. Ponekad je Herli toliko zastranjivao da je gubio volju da sa njim razgovara.

Utom se na ulici začu topot konja...

XX

Alister Dankan se odjednom ispravio i zategao. Uz kičmu su počeli da mu mile žmarci. Počelo je, pomisli.

On nije bio plašljiv momak, ali ga je iščekivanje prilično iscrpilo i uspavalo, da je bat konjskih kopita delovao na njega kao udarac maljem.

Ruka mu pade na pojas.

Ugledao je usamljenog jahača na samoj sredini ulice.

Da li je to bio Tilberg?

Ili možda neko sasvim drugi?

On otkoči svoj revolver i priljubio se uz stub.

Sudija je izričito naredio da pucaju bez opomene. Međutim, sa ove razdaljine nije bio siguran da li se radi o nekom od robijaša ili zalutalom prolazniku.

Tad ase preko ulice rasprostre glas:

— Sudijooo!

Dakle, ipak su oni, zaključio Dankan i podiže ruku.

Zatim pritisnu obarač.

Pucanj raskomada avetinjsku tišinu nad Grend Islendom, ali konjanik ostade na istom mestu, neokrznut.

— Sudijooo — ponovo će glas, podrugljiv i promukao — šaljemo ti poklon!

Dankan ponovo opali.

Opet ništa!

Okrenuo se prema kući, ali ona dva ranjenika kao da su izgubila volju da mu pomognu.

Gore, na spratu, pomerila se zavesa — ali ne na sudijinoj sobi.

To je sigurno Sinsinati Kid bacao pogled na ulicu.

A njegov je zadatak bio da se ne miče od Gaša Remika.

U tom se od jahača izdvoji još jedan konj!

Sve dotle se činilo da ih nema više — a sada je Alister Dankan mogao da izbroji dva.

Konj je, ošinut otpozadi i ispraćen povikom, poleteo ulicom prema sudijinoj kući. Dankan ga uze na nišan, ali mu se jahač učini čudnim!

U stvari, preko sedla je bilo prebačeno nečije telo.

On uzdrhta.

Nije trebalo biti mnogo vidovit pa zaključiti da se to leprša haljina Sju Remik! Prvo što mu je palo na pamet, bilo je da su je robijaši ubili i poslali sudiji! A kada je pomislio da tako nešto ne može da bude — on zaključi da je telo žene suviše mlitavo da bi bilo živo!

Dankan jeknu.

Konj sa telom je zastao pred sudijinom kućom, kao da mu je rečeno da se baš tu ukopa.

I tu je ostao.

Duga, elegantna haljina Sju Remik belasala se u noći poput priviđenja.

Drugi jahač je odjednom nestao.

Alister Dankan je oslušnuo: niotkud se više nije čuo ni šum, ni glas. Grad sigurno nije spavao. I on se pretvarao u uvo i oko — ali sa druge strane zavesa i zidova.

Odlučio je da priđe konju i skine devojkicu sa sedla.

Oštro je motrio uglove kuća sa obe strane, očekujući da se izdvoji neka senka. Kako se to nije desilo, on ispruži ruku da podigne devojkicu glavu.

Trgao se kao opečen kada je čuo tiho cerenje.

Pogledao je — i zanemio!

Umesto Sju Remik, u njega se kliberilo lice nekog dugokosog momka.

Bio je to Reg Tilberg, naslednik odbeglog robijaša iz Denvera!

Ruka mu se podigla i uperila cev kolta u pomoćnika šerifa.

— Kako si, dečko? — upitao ga je Reg.

Dankan je još bio ošamućen.

— Budi dobar i ne mrdaj — nastavi mladi Tilberg. — I pozovi ona dva momka na tremu. Samo pažljivo.

Dankan je prebirao mislima, pokušavajući da nađe neki izlaz. Ali mu ništa pametno nije padalo na um.

— Raširi prstiće — pokaza Reg na Dankanov kolt koji je držao sa strane.

— Mislio si da sam cura? — cerio se lupež. — Ne brini, curu sam ostavio za sebe. Biće joj lepo. Tata Zifi je čuva...

— Ubiću te — pisnu Dankan, zgrčivši lice.

— Ja ću tebe, ako ne pozoveš one momke!

I on počeo da povlači obarač.

Dankan nije imao izbora.

— Hej, vas dvojica tamo! — viknuo je.

Nadao se da će oni biti dovoljno predostrožni da ne nasednu na trik. Pogotovu što je Reg Tilberg mirno ostao u istom položaju, držeći Dankana na nišanu.

— Šta se desilo — odazva se Oktav.

— Dođite.

— Obojica?

— Da...

Čuo je kako im čizme stružu po daščanom podu. Držali su puške u levim rukama. Trebalo je samo da se razdvoje i da ih podignu. Sa te udaljenosti nisu mogli da promaše.

— Malo se odmakni — naredi lupež Dankanu.

Kad ovaj to učini, on' skliznu preko sedla i ostade na zemlji, s druge strane konja.

Sad će, pomisli Dankan.

Ali, novo iznenađenje potpuno ga ošamuti. Oba sudijina novopečena stražara razvukla su usta u osmeh videvši čupavo stvorenje u ženskoj haljini.

— Neka sam proklet ako to nije...

— Reg? Reg Tilberg? — isceri se Oktav. — Kako si se ti našao u toj spavaćici, prokleti derane?

— Koga ima još tamo? — upita ovaj, pokazujući prema kući.

— Samo jedan.

— Jedan. Lako ćemo s njim.

— Gde je Zifi?

— Sa devojkom. Ovde smo samo Karadin i ja. Ovo je bila moja ideja. Sviđa vam se?

— Bolje ne bi smislio ni tvoj otac — pohvali ga Oktav.

— Kako si našao Zifiju? — upita Herli. Na Dankana je izgledalo da ne računaju, ali je Reg đavolski tačno držao uperen kolt u mladićev stomak, da nije imao tri čiste ni da se pomeri.

— U Nort Plejt je stigla vest iz Denvera o njegovom bekstvu — odgovori momak. — Znao sam da će krenuti na ovu stranu. I meni sudija duguje dve godine u Jumi. Ali...

Džim Herli se nervozno okrete.

— Dovraga, zar smo u salunu? — reče. — Eno, sva svetla su se ugasila na spratu.

— A ovde je vidljivo — prihvati Oktav. — Bežimo!

— Gde je Sal?

— Doći će — klimnu glavom Reg i opali u Dankana.

Iznenađen, mladi pomoćnik grend islenskog šerifa se uhvati za kuk i stropošta na zemlju. Tu ostade zgrčen i nepokretan.

Reg Tilberg prekorači preko palog Dankana i krenu ka sudijinom ulazu.

Oktav i Herli se razdvojiše, s njegove leve i desne strane.

Dugonja je opazio krupnu Karadinovu siluetu kako se prikrada ogradi koja je opasivala sudijin dom. Prosto mu nije ušlo u glavu da su uspeli. Išlo je suviše glatko.

XXI

Sudija je stajao iza Olsonovih leđa i preko ramena gledao ulicu. Video je haljinu svoje kćerke i pomislio na najgore.

Ali, kad se Dankan suviše dugo zadržao pored nje, posumnjao je da tu nisu čista posla.

Da je bio u pravu, dokazao mu je pucanj.

— Ubiše ga! — konstatovao je, ali ne previše uzbuđen.

— Možda — reče Olson. — Sad su krenuli ovamo.

— Baš sam bio budala — promrmlja sudija. — U stvari, Fil mi je natovarao tu dvojicu. Ko bi pomislio da su Tilbergovi ljudi?

— I ja sam kasno saznao — reče ovaj.

— Kada?

— Večeras.

— Kako, do đavola! Znao si, a pustio si da tu...

— Bilo bi sumnjivo da nisu tu — odgovorio je Olson. — Za svaki slučaj, još neko motri na ovu kuću, sudijo.

— Ko? Gelen?

— Ostanite ovde — odjednom reče mladić i išunja se iz sobe.

Gaš Remik skide dvocevku iznad kamina, zauze mesto u fotelji i okrenu se prema vratima. Tako je ostao nepomičan, sa zapetom puškom, iznenada miran i spokojan.

XXII

Čovek iz Džordžije je pustio da opušak padne na travu a onda ga bešumno zgazio. Bilo je krajnje vreme: sa te strane je već imao „gosta”.

Bio je to Džim Herli.

Nesrećnik je toliko bio siguran da mu preostaje samo da ušeta u kuću sa druge strane — da je pojava nekog čoveka iza ugla bila za njega prava tragedija.

Nije se setio ni da podigne cev. Prosto je bio paralisan.

Zatim je dobio žestok udarac po glavi — i ničega se više nije sećao.

Pao je kao proštac.

Holidej vrati svoj „linkoln” za pojas i oslušnu.

Iz suprotnog pravca nailazio je drugi.

Verovatno je trebalo da se sretne i onda zajedno provale u kuću i tako priklješte sudiju sa dve strane.

Oliver Oktab je sačekao da se pojavi Herli.

Unutra, Reg Tilberg se već si-

gurno nalazio na stepeništu koje vodi u gornje odaje.

Ako je baš goreo od želje da ubije Remika, neka mu bude. Što se njega tiče, on i Herli su mogli da uđu samo „malo” kasnije, tek toliko da mu čuvaju leđa.

Uskoro je dobio i društvo.

Senka iskrсну na dve jarde pred njim. Oktab se malo lecnu, nenaviknut da Herli tako nečujno izbija pred njim. Pa ipak, ponovo mu se nametnu ona misao da je sve išlo suviše glatko...

— Džime? — dobaci tiho.

— Nije Džim — odazva se Holidej.

Oktab se iskrenu i uperi pušku.

Sevnulo je kao grom.

Ali, leva ruka nije što i desna — pa je Oliver Oktab na svoj užas zaključio da je promašio.

Ponovo je nanišanio, sa malo nade da će uspeti dva puta uzastopno.

Bio je u pravu: neznatac je već ispružio i savio desnu ruku.

Zatim ga je pogodilo u prsa, bliže ramenu. Poslednje što je pomislio bilo je da je imao sreću da bude pogođen u drugu, zdravu stranu.

Onda se zaneo — i pao.

Kukavički je zažmurio i ostao nepomičan. Nadao se da će stranac nasesti i ostaviti ga na miru.

Što se Džordžijanca tiče, njemu je bilo dovoljno da nogom odbaci dugonjino oružje daleko od njega, preko drvenog baštenskog zida.

Onda se naglo vratilo.

Sal Karadin je čuo dva pucnja i zaključio da je to prevelika buka za ovu noć. Odjednom je pomislio

na Denvera, na vlažne zatvorske zidove, na usijani kamen koji je besmisleno lomio, nosio na jedno mesto, vraćao ga na staro i tako u beskraj.

Povrh svega, Zifi nije bio sa njim.

A on je bez njega bio prilično bespomoćan i kolebljiv.

Sačekao je nekoliko trenutaka na verandi, i kako mu niko još nije davao znake da uđe, on počeo da se povlači prema svom konju na drugoj strani ulice.

Nije primetio senku koja ga je pratila.

Sal Karadin preskoči nepomičnog Alistera Dankana i šmugnu u senku.

Nije bilo nešto u redu, sve ovo u vezi sa Regom Tilbergom. Nije trebalo da pođe bez Zifija.

I dok se on petljao oko sedla, užurbano ga opkoraćavajući u nekoliko navrata — Dok Holidej se već nalazio nad telom pomoćnika šerifa.

Stavio je ruku pod košulju i osetio otkucaje srca.

Dankan je bio živ!

Kockar se uspravi i pogleda prema jahaču koji je besno mamuzao konja.

U tami, njegove oči bljesnuše kao metal.

XXIII

Na stepeništu, u samom podnožju, Reg Tilberg je zastao neodlučan. Iza kuće, oglasila se puška i kolt. Nije računao da sudija kod sebe ima jednog više.

Pitao se da li su Oktav i Herli prokrčili put do zadnjeg ulaza.

D ajesu, sigurno da bi video njihove njuške na vratima pod stepeništem.

Ali, ona su ostala zatvorena i tajanstvena.

Reg Tilberg se pripi uza zid.

Pošto se uverio da ne čuje nikakvo kretanje gore ili dole, počeo je besno da svlači sa sebe haljinu.

Samo ga je ometala u hodanju, a osećao se i glupim u njoj. Bacio je na pod i ostao nag do pojasa.

Imao je bakarnu kožu i lepo skrojena leđa. Oko vrata mu je svetlucao lančić sa krstom, padajući na široke, maljavne grudi.

Nosio je dugu kosu, preko ramena; po sredini mu je bilo razdeljena pa su mu obe strane sužavale lice, lepeći se za znoj sve do obrva i jagodica.

Reg Tilberg je odavno jahao stazama svog oca.

U Jumi je „ispekao“ nekoliko zanata, sklopio poznanstva sa ubicama, lopovima i prevarantima — da bi sve to iskoristio na slobodi.

Njegovi neprečišćeni računi sa sudijom Remikom poklopili su se sa bekstvom Zifija Tilberga iz Denvera.

Ako se dotle dvoumio zbog toga što je sâm, ovog puta je imao oko sebe ovejane lupeže poput Oktaba, Herlija, Kinga, Karadina...

Morao je da im pokaže šta vredi.

Čuo je da su se gore tiho, sasvim tiho, otvorila jedna vrata.

Dugokosi momak se saže i zgužva haljinu u šaku.

On je bio odlučan.

Ako se opasnost ukazivala ispred njega, polazio bi joj ususret. Ako se javljala s leđa — okretao bi se kao puma i pucao sa strašću.

Te noći on se peo stepenikom, sa otkočenim koltom.

Kraj duge haljine Sju Remik vuкао se za njim, čvrsto stisnut u levoj šaci.

Reg Tilberg je zaboravio i na Oktaba i na Herlija.

Niko mu više nije bio potreban. Samo sudija!

Momak koji ga je štitio, verovatno je izgubio strpljenje i krenuo da proveri kome su pucnji doneli prednost: njemu ili Tilbergovima.

Brava se prvo spustila naniže.

Reg uskoči u dovratnik prvih vrata, ruku uz telo, pripijen, zaustavljenog daha.

Nije video ko izlazi. Čekao je da se pojavi u njegovom vidokrugu.

Sekundi su bili dugi kao večnost. Činilo mu se da je pod vodom, gde je primoran da drži stisnuta usta najduže što može. Brojao je, lagano, do deset... jedanaest... dvanaest... petnaest...

Rip Olson se najzad ukazao samo krajičkom tela. Bio je okrenut na drugu stranu!

Gledao je preko ograde, u predvorje.

Tilberg najzad uzdahnu i pomeri ruku.

Osetljivo uho Sinsinati Kida uhvatilo je šum. Okrenuo se kao mačka i potegao oba revolvera.

Dugokosi lupez hitnu haljinu na njega i istovremeno povuče obarač!

Rip Olson nije mogao da izbegne

bačenu tkaninu, ali je uspeo da opali.

Reg Tilberg je bio pogođen na dva mesta.

I dok je glupo gledao preda se, Olson je već bio izgubio ravnotežu; pokušao je da se uhvati za ivicu ograde, ali su mu šake bile zauzete koltovima. Glavu mu je omotavala naparfimisana devojčina haljina — i ograda je popustila pod težinom mladog Ohajca.

Pao je, ali ne ispuštajući revolvere.

Reg Tilberg prevuče levim dlanom preko kože i napipa lepljivu tečnost na sebi.

Onda podiže glavu.

Vrata kroz koja je prošao Rip Olson ostala su odškrinuta.

— Kid! — čuo se poziv iznutra.

Tilbergovo lice se razvuče u ružan, pakostan osmeh. Taj glas mu je bio poznat. Kao kada lupa čekićem o sto i izriče presudu: „Reg Tilberg, besposličar iz Nebraske, oglašava se krivim... i šalje na prinudan rad od dve godine u Jumu...”

On koraknu prema vratima. Osećao je da ga snaga izdaje. Olovo mu se smestilo u levu stranu stomaka i ramena.

Magla mu se hvatala na oči.

Ipak se doteturao do vrata i gurnuo ih nogom.

Ugledao ga je!

Sudija Gaš Remik sedeo je u dubokoj naslonjači, okrenut tačno prema nemu. Nije se, izgleda, uplašio. Ni pomerio. Činilo se da je baš ovo lice iščekivao.

Reg se nasloni ramenom na ragastov i zlokobno podiže ruku sa oružjem.

— U pakao... prokleti su...

Dvocevka sa Remikovog krila oduvala je ionako malaksalo telo Zifijevog sina.

Nije stigao da opali.

Pao je dve jarde od vrata, obliiven krvlju. Umro je pre nego što je dodirnuo pod.

Sudija je sedeo bleđ i nepokretan. Takvog su ga zatekli šerif Roj Gelen, njegov brat Fil i Rip Olson.

Šerif je posle prvih pucnjeva već bio na nogama u svojoj kancelariji. Dok je navukao košulju i čizme, opasao se koltom i stavio šešir na glavu — nekoliko minuta je već proteklo.

Morao je oprezno da pređe ulicu i da se, koristeći senke tremova, uputi prema sudijinoj kući.

Fil Remik je krenuo pre Gelena, iz svoje hotelske sobe. Tamo je ostao na Gašov zahtev, koji nije želio da obojicu uvlači u neprilike. Međutim, trgovac iz Čejena nije mogao oka da sklopi. Leškario je budan, i obučen.

Možda bi stigao ranije da na njega nije naleteo Sal Karadin.

Remik se isprečio na putu a bandit nije imao nameru da ga zaobilazi. Jednostavno ga je pregazio!

Oboren u tako iznenadnom naletu jahača, Fil Remik je teškom mukom stao na noge. U brzini je zaboravio na oružje i našao se na ulici kao dobra meta.

U tom je Gelen već stizao do njega.

Sudija je pogledao svu trojicu. Klimnuo je glavom i rekao:

— Ubio sam ga! Ja sam ga ubio!...

Fil mu se približi i bez nežnosti ga prodrma.

— Ne, brini, umro bi taj već od Kidovih metaka!

— Ipak, kad se pojavio ovde, prst mi se sam zgrčio... — promumlao je sudija.

— Tako je i trebalo — dobaci Gelen. — Dole smo našli još dvojicu.

— Dvojicu?

— Da. One koje je vaš brat angažovao da vas čuvaju — ne izdrža Gelen da se podsmehe.

— Jesu li mrtvi?

— Samo onesvešćeni. Doživeće nekoliko godina tamnice...

— Ko ih je dočekao? — upita sudija, pogledavši u Olsona.

— Neki prijatelj možda — slegnuo je ramenima dečak.

Sudija se podiže iz naslonjače, zagleda se u pušku a onda je gadjljivo odbaci od sebe.

— Daću ostavku — reče odjednom.

Trgovac i šerif se pogledaše.

— Šta je sad odjednom? — povika Fil. — I ko je ovaj čupavi momak napolju?

— To je Tilbergov sin — obavesti ga brat. — Osudio sam ga na dve godine u Jumi.

— Zbog čega?

— Zbog krađe.

— Dve godine zbog krađe — namršti se Fil. A onda kao da odustade od rasprave pred svedocima. — A šta je sa Zifijem? On nije došao.

WAT DILON

svakog
1.
u
meseću

— On nije došao — ponovi i sudija — a ne znam ni šta je sa Sju...

— Koliko se ja u to razumem — procedio je trgovac — tek nam pred stoji borba. Zifi Tilberg će pobesneti još više kad čuje da mu je sin ubijen!

Šerif Gelen je pokazao prema ulici.

— Niko ga nije zvao — reče Olson.

— Dankan je teško ranjen — obavesti sudiju. — Dao sam ga Deksteru i Vudoku, da ga odnesu lekaru.

— Inače, ceo grad spava? — pod rugljivo je upitao Remik. — Niko ih ne dira, pa mogu da se klade protiv mene.

Fil Remik uhvati šerifa i mladića i lako ali odlučno izgura iz sobe.

— Sačekajte me dole — zamoli ih. — Odmah ću.

Nisu se protivili.

Jedino se Olson sa smeškom naklonio i propustio čuvara zakona da prvi izađe. Onda je tiho zatvorio vrata za sobom.

Trgovac iz Čejena stavi ruke na leđa i oštro odmeri svog brata. Lice mu je bilo veoma ozbiljno, čelo nabrano, usne stisnute a svaka reč odlučna i britka.

— Dakle, Gaš... U čemu je stvar?

Sudija se malo trgao, ali nije uzvratilo istom merom. Činilo se da pred rođenim bratom nema smisla izigravati veličinu i vlast.

— Šta hoćeš? — upitao je osorno.

— Hoću istinu!

— Kakvu istinu? — upita Gaš Remik, sedajući ponovo u fotelju. Izgledao je oronuo i mnogo starije. Ni traga od njegove odlučnosti, sjaja i nadmoćnosti.

Trgovac uperi prst u sudiju:

— Mene ne možeš stalno vući za nos — rekao je. — Ovde se ne radi samo o osveti!

— Kako to misliš?

— I ranije su ljudi osuđivali, ali nisu bežali samo zbog toga da ubijaju sudije.

— Ne razumem te, Fil...

— Razumeš ti mene vrlo dobro, Gaš! Još nešto ima između tebe i Zifija Tilberga.

— Valjda sin?

— Meni možeš sve da kažeš — omeškava trgovac — ako nisi raspoložen da se poveravaš drugima.

— Smatraš me za mekušca? — ukruti se ovaj.

— Da!

Sudija preblede.

— Ti sebi uzimaš previše slobode...

— Umukni! — povika Fil — Ovde oko tebe ljudi gube živote, zato što ih plaćaš... i što zloupotrebljavaš svoj autoritet. Ako imaš nečistu savest, pazi se! Naslediće te tvoja kćerka...

— Nju ne mešaj, do vraga!...

Fil Remik je neumoljivo pratio svaki izraz na bratovljevom licu. Lovio mu je pogled, opazio grčenje prstiju, drhtanje.

— Dakle?

— Šta dakle? Ostavi me na miru, svega mi je dosta...

— Ako je tako, onda je trenutak da mi se poveriš.

— Zašto misliš da bih imao bilo šta da ti poverim?

— Zato što te poznajem. Iako si sudija, sa reputacijom, za mene si prvo brat, sa svim svojim vrlinama i slabostima. Mislim da si ovo drugo nekada imao više. A sada?

— U redu, predajem se! — skočio je sudija iz fotelje i nervozno odšetao do zida.

Zastao je pred Remingtonovom slikom.

— Sviđa ti se? — upitao je brata.

— Ali, Gaš, zar si sada našao da me pitaš o slici...?

— Jesam — prasnu ovaj — jer se iza nje nalazi devedeset hiljada dolara koji nisu moji!

Nastao je tajac.

— Devedeset hiljada... — promućao je trgovac. Onda je bacio svoj filcani šešir na sto i sručio se u naslonjaču u kojoj se malopre nalazio sudija.

— Pričaj — reče.

— To je novac Boneove banke u Gudlendu...

— Šta? Koliko se sećam, to se desilo...

— Znam kad se desilo — prekiče ga sudija. — Ukratko: Zifi Tilberg je opljačkao taj novac i doneo ga meni jedne večeri. Tražio je da mu oslobodim sina i da mu odredim blažu kaznu. Obećao sam mu, ali sam novac zadržao za sebe. Neko osim nas nije znao.

— Nebesa! — uzviknu trgovac.

Ali sudija samo odmahnu rukom.

— Kao što znaš... on je dobio petnaest a sin dve godine. Pre toga, on je ubio detektiva osiguravajućeg društva, ali u samoodbrani, ako se to može reći za razbojnika. Bilo je svedoka koji su to potvrdili, ali sam im ja uterao strah u kosti i oni su se pravili da ne znaju ništa...

— Prokletstvo — javi se Fil, po kome su sudijine reči padale poput žestokih šamara.

Gaš Remik nastavi:

— Tilberg je imao nekih sukoba sa jednim rančerom. Ranio ga je, a ovaj je kasnije izdahnuo. Zbog svega toga, imao sam razloga ne samo da ga pošaljem na robiju, nego i da ga obesim.

— Zašto nisi?

— Ne znam... To je bila moja greška. Mislio sam da će petnaest godina omekšati razbojnika i da ću mu, kad izađe, dati nešto novaca da sve ovo zaboravi. Međutim...

— Zar nije priznao na suđenju?

— Niko nije verovao u tu priču. Bila je suviše neverovatna i stupidna!

— Je li to sav novac? — pokazao Fil prema zidu. — Nisi ništa dirao?

— Jesam.

— Koliko?

— Šezdeset hiljada dolara.

— Gde si ih skucao, čoveče?

— Za Sju. Kupio sam joj ogrlicu od dijamanta.

Fil Remik protrlja prstima čelo. Nekoliko časaka je ostao nepokretan. Onda je pogledao u brata.

— Dadeš mi sav taj novac, Gaš — reče.

— Zašto?
 — Da odnesem u Gudlend.
 — Ha! A šta ćeš za ostatak?
 — Daću ja iz svog džepa...
 Sudija se namršti.
 — Ne želim da me ti spasavaš —
 dobacio je neljubazno. — Mogu i ja
 da se izvučem iz blata.

— Kada?

— Kada? Pa, uskoro...

Trgovac je zavrteo glavom.

— Vreme prolazi, Gaš. Taj novac nije tvoj. Vrat ćemo ga lepo mister Boneu, ja ću već smisliti neki izgovor. A ti budi ono što si počeo: samo sudija.

— Deliš mi lekcije — primeti Gaš.

— Samo ti pomažem. Oslobodi se toga, a onda počni da misliš na Sju... i na Zifija. On dolazi po svoj novac, a ti ga više nećeš imati.

— Zar sada da ga predam? — začudi se sudija, koji se već mirio sa Filovom odlukom.

— Sada! Odmah!

— A čime da platim čuvare?

— Koje? Dankan je ranjen, on ti ne bi uzeo ni centa. Ona dvojica pripadaju bandi. A što se tiče Simsinati Kida, njemu će biti dovoljno da ga pustiš da ode sa njegovim „pazarom“ od pokera.

— Na sve si mislio — zabrunđa Gaš. — A šta će reći gradonačelnik Heksmajer?

— Što te briga? On nije bio uz tebe kad je zagustilo. Ili možda jeste? Ne vidim ga...

Gaš Remik se približi slici i povuče ivicu rama.

— Samo si mi ti falio — gundao je, otvarajući sef. — Malo si mi došadivao kad smo bili mlađi.

Ali, trgovac nije uzvraćao. Stajao je uz brata i čekao novac. Za predomišljanje nije više bilo prilike.

XXIV

Na polovini puta između Grend Islenda i Vatsburga, nalazi se kamenjar nazvan Slomljeni Zub. Ime su mu dali Indijanci plemena Su.

Predeo je ličio na vilice nekog medveda ili planinskog lava. Kamenje je bilo kao zubi, uzano' oštro, ali pri vrhu zatupasto. Dva očnjaka, ona prednja, najveća, krila su u sebi nekoliko ulaza i hodnika.

Ranije su tu Su crvenokošci sahranjivali svoje mrtve, ali su kasnije promenili mesto pred najezdom belih istraživača i avanturista, koje je neko masno slagao da se u podzemnim katakombama Slomljenog Zuba kriju zlatne naslage.

Kosti indijanskih predaka čije je duše uzeo Manitu, našle su svoj mir stotinak milja severnije.

Ni belci nisu ostali dugo.

Napustili su mračne hodnike nekoliko meseci kasnije.

Sada je tu bila pustara o kojoj su se ispredale legende.

Prema njima je jahao Sal Karadin.

Bila je poodmakla noć, doba kad mesec postaje sasvim jasan, srebrnast i pun.

Jahač je tek na uzvici malo uporio i odahnuo. Lice mu je bilo

okupano znojem da se sve sijalo, kao u vodi namočeno

Jedan od velikih „zubova“ imao je nekoliko ulaza u pećine.

Karadin je polako sjahao i pustio iz grla krik sove.

Ponovio je to nekoliko puta, ali nije dobijao odgovor.

Osvrnuo se okolo, pitajući se da nije pogrešio. Ne, nemoguće! Odatle su krenuli za Grend Island Reg i on. Ali zbog čega mu Zifi i Džoe ne uzvraćaju?

Odluči da uđe u drugi po redu otvor.

Kresnuo je šibicu i prepoznao na levoj strani indijansko pero zakačeno za pukotinu.

To je bila Zifijeva pećina.

Mogao je mirno da uđe.

Odatle su se razvala dva hodnika. Pošao je levim.

Oskudna svetlost dopirala je iz daljine. Ali tako je samo izgledalo na prvi pogled. Nekoliko pregrada zaklanjalo je taj bljesak i činilo ga udaljenijim nego što jeste.

Sal Karadin se našao u ovalnom prostoru. Na sredini je tinjala vatra.

Nije bilo nikoga oko nje.

Lupež izvuče svoj revolver i oprezno zakorači u osvetljeni prostor.

— Zifi? Džoe? To sam ja, Sal!

Dočeka ga ćutanje.

Samo je eho njegovog glasa nešto duže putovao kroz odaje od stena. vode i vlage.

— Zifi?

Mora da su bili tu negde, razmišljao je Karadin.

— Sam si? — prenu ga Tilbergov glas odnekud.

— Naravno — odgovorio je i okrenuo se. Zifi se pojavi iz senke, sa otkočenim koltom. Sa druge strane iskrсну King.

— Niko te nije pratio?

— Nije.

Tilberg vrati revolver za opasač i pride kršnom razbojniku: Lice mu je bilo natušteno, brada nakostrešena, oči kao u podivljale mačke.

— Gde je Reg? — upita tiho Zifi.

King je kod vatre petljao nešto sa sudovima. Verovatno je smatrao da je bolje da skuva kafu nego da prisustvuje Karadinovom preznojavanju.

— Tamo — pokazao je ovaj negde iza sebe. — U gradu...

— Zašto? — odjednom zaurla lupež i raspali svog prijatelja po licu.

Karadin se zanese, ali ostade na nogama.

Nije ni pomišljao da vrati udarac. Samo je glupavo buljio u Zifu i dlanom skidao krv sa usne.

— Zašto? — ponovi Zifi malo tiše, ali preteći.

— Pa rekao je da si ti...

— Šta ja?

— Da si naredio da pođem s njim. U grad. Po sudiju...

Tilberg udari Karadina još jednom, ali sa druge strane.

I opet se džin zanese i opet ostade na nogama.

— Idiote! Od koga primaš naređenja? Od balavca ili od mene?

— Mislio sam...

— Rekao sam ti da ne misliš, bu dalo! Samo da slušaš!

On žurnim koracima ode nekuda. Uskoro se pojavi, vukući Sju Remik za sobom. Onda ju je gurnuo pred Karadina. Bila je zaprljana, pode-rana, samo u donjem rublju. Skup ljala je noge i uvijala se, pošto nije mogla rukama da se pokrije. Bile su joj vezane.

— A ovo? — pokazao Tilberg. — Šta je ovo?

— Cura...

— Idiote! Ko ju je svukao?

— Pa Reg...

— Zašto, do vraga? Umeš li brže da govoriš?

— Pa obukao je njenu haljinu!

Zifi Tilberg uzdahnu, skupi ramena a onda odozdo potkači Sala po vilici.

Ovog puta Karadin se skljojao kao pokošen.

Tilberg istrže kolt i uperi na njega.

— Pseto smrdljivo, ubiću te! O kakvom oblačenju pričaš? Govori!

Karadin ostade na zemlji; kao da nije imao volje da se uspravlja i prima Tilbergove udarce.

— Pa... obukao se u haljinu i prebacio se preko sedla... kao mrtav. Ja sam zvao sudiju i poslao konja pred kuću... Oni su se uhvatili na mamac. Savladao je stražara na ulici a onda dozvao Oktaba i Herlija... Posle su sva trojica ušli u kuću...

Zifi se okrenu prema Kingu.

— Reg ima mozga — nasmejao se kratko sa ponosom. — I dalje? Gde je Reg?

— Posle sam čuo pucnjavu...

— Gde si ti bio?

— Kraj ograde. Da ih štitim.

— A Reg?

— Ne znam... Pucalo se dosta, ali niko se nije pojavljivao. Pomislio sam da je velika zaseda i došao da ti javim...

Tilberg preblede.

— Ti... — zaškripao je zubima — ostavio si mog momka na cedilu? Da ga ubiju?

— Polako, Zifi — bauljao je Sak natrag. — Mislio sam da je bolje da ti javim da i ti kreneš...

— Gde? U grad koji je sada sav na nogama! Budalo! Ostavio si Rega tamo a ti pobegao... Ubiću te!

On raspali Karadina čizmom po slabinama; onda po rebrima, po glavi — gde god je stizao.

Čovek se nije branio. Samo je rukama pokušavao da preduhitri sledeći udarac i ublaži ga.

Pošto se umorio udarajući, Zifi Tilberg uperi kolt u Karadinovu glavu.

— Stoj! — povika Džoe King i zgrabi ga za ruku.

— Ne mešaj se Džoe — zadržta Tilbergova brada — ili ću i tebe...

— Polako, Zifi! — opomenu ga robijaš i steže za zglobov šake. — Po trebni su nam živi ljudi... a ne leševi.

— A Reg?

— Nisi siguran da je mrtav — umirivao ga je King. — Jer, sudija zna da mu je kći u našim rukama. Možda ga je zarobio i traži razmenu?

— Davola! — prasnu Tilberg i okrenu leđa Salu. — Meni duguje

svakog meseca
DOK
HOLIDEJ
najbolje priče vesterna

novac... Nema razmene, Džoe! Neka se Reg snalazi kako zna i umel Ali, mislim da moj dečko ne bi dozvolio da ga zarobe! Ili je mrtav... ili je ubio sudiju i sada beži ovamo...

— Moraćemo da pogledamo — promrmlja King.

— Sada?

— Zašto ne? Sada nam se najmanje nadaju. Niko zdrave pameti ne bi došao u ovom času. Niko osim nas, a?

— Ta ti je pametna, Džoe.

— Samo, ti odluči o devojci. Menese ona ne tiče. Ne volim žene u poslu.

Tilberg satanski pogleda u Sju. Ona uzdrhta i okrenu leđa. Sav sjaj je spao sa sudijine kćerke. Ličila je na preplašenu pticu kojoj su prignječili krila i ostavili u tami.

— Nju ćemo poslati onako kako je Reg bio zamislio — rekao je on laganim, otežućim glasom. — Preko sedla... samo ovog puta zaista mrtvu!

— Lepa je — izlete Karadinu kroz usta.

— Gle? — zacereka se Zifi. — Hoćeš da se malo zabaviš sa njom, dok ne krenemo, Sal? Desetak minuta, ne više? Evo, uzmi je! Nosi je!

— Neću — odgovori Karadin. — Samo sam rekao, onako...

Tilberg izvuče iz džepa skupocenu ogrlicu i podiže je uvis. Nekoliko trenutaka ju je posmatrao a onda priđe Sju i grubo je okrenu prema sebi.

— Umri sa njom — reče i zakopča joj oko vrata.

Potom je odgurnu od sebe.

— A ako sudija bude tražio živu kćerku za Rega? — upita King. Zifi odmahnu glavom.

— Reg je mrtav — izjavio je svečanim glasom.

— Kako znaš?

— Osećam... osećam ovde — upro je prstom u grudni koš, kao da napipava srce. — Znam da je mrtav.

Rekao je to tako uverljivo da je i King bio načisto sa tim.

Izručio je ostatak kafe iz lončeta u vatru i dopola je zagasio.

— Da krenemo? — predloži.

Zifi Tilberg se okrenu prema Sju.

— Možda ćeš se naći sa Regom u paklu — reče. — Pozdravi ga sa moje strane!

Karadin je kao opčinjen zurio u Zifijevu ruku koja se podizala sve više i više, produžavajući se u tamnu cev velikog kolta.

Još uvek nije verovao da će ubiti tako lepu curu!

Ni Sju Remik nije verovala, pa ipak... Lice nad njom bilo je ispisano smrću! Lice zveri!

Pokušala je da beži, ali je udarila u zid.

Pala je. I ponovo ustala.

— Ne — zacvilela je — nemojte me ubiti... nemojte...

Zifi Tilberg se bezglasno cerio.

Kao da je uživao u njenoj nemoći i u trenutku koji je dolazio.

— Ne! — oglosi se nesvesno i Sal Karadin.

Zifijeve obrve se sastaviše; čovek koji je tako olako ostavio njegovog sina na cedilu, sad je našao da sažaljeva devojkicu, kćerku sudije koji ga je upropastio!

— Šta si kazao, Sal? — upitao je preko ramena.

— Nemoj je ubiti — javi se Karadin, čudeći se i sâm svojoj smelosti.

— Da je pustim?

— Pusti... Ona nam ne smeta... Nije kriva.

— Nije?

Tilberg se okrenu.

Karadin je još sedeo na zemlji, onako kako je ostao posle Zifijevih udaraca.

Više se nije ni podigao.

Tilberg munjevito okrenu cev i opali u džina.

Džoe King se prodera:

— Zifi!

Bilo je kasno.

Sal Karadin je ostao da leži mrtav!

Devojčine oči se raširiše od užasa. To je bilo previše za njene živce. Hvatala ju je nesvest, povraćala joj se. noge su joj popuštale...

Džoe King nezadovoljno zavrte glavom.

Sal Karadin je možda bio glup, ponekad i čudno osetljiv, ali je do go jahao sa Zifijem. Mogao je to da čini još dosta vremena, ali...

— Zašto si ga ubio? — upita King.

— Ne volim kolebljivce.

— Ni ja ne volim one koji gube glavu — primeti King. To se odnosilo na Zifija, očigledno. Međutim, ovaj se pravio da ne razume.

— Hajdemo — reče i povuče prst.

Sju Remik sklopi oči. Gotovo je, pomisli i odjednom se umiri.

Prasnulo je... ali ne blizu. Ne iz razbojnikovog revolvera!

Otvorila je oči i ugledala Zifija kako otresa ruku. Iz nje je liptila krv!

Revolver, koji je trebalo da joj skрати patnje, ležao je nekoliko kora čaji daleko od Tilberga.

Okrenula se.

Videla je nekog čoveka, u senci.

Pojavio se poput duha!

Imao je crno odelo, belu košulju i opasač sa dva teška kolta.

Šešir mu je stajao iskošen, lice kao bleđa mrlja u polutama pećine, gde je žar skoro ugašene vatre bio jedina svetlost na sceni.

— Ipak su ga pratili — protestovao je Tilberg prema Kingu.

Robijaš je klimnuo glavom; desetine misli proletelo mu je kroz mozak. Čovek koji je tiho ušao, mogao je da bude bilo ko.

Član potere, savezni maršal, lovac na ucene, bilo ko... samo ne prijatelj!

Nisu ni slutili da pred sobom imaju slavnog kockara.

Da jesu, Džoe King ne bi pokušao da se nadmudruje.

— Podigni kolt, Zifi — dobacio je Tilbergu.

— Šta?

— Podigni! On ne može na dve strane... Uhvatićemo ga u raskorak!

Tilberg je zastenjao.

— Smrskao mi je šaku, prokletnik!

Tilberg se pomeri u pravcu izbljenog oružja.

Dok Holidej je stajao mirno. Či-

nilo se da je obuzet nekim sasvim drugim mislima, ili prizorom. Kao začarana, buljila je Sju Remik u tu vitku priliku. I nije verovala očima da je spašena...

Džoe King je gledao u kockara, ali je mogao i da prati pomeranje svog ranjenog prijatelja. Čekao je samo da se Zifi sagne po oružje.

Tada bi mogao da dejstvuje.

A Zifi je, kao za inat, putovao do svog kolta poput kornjače.

Prokleta sporo!

— Hajde... Hajde Zifi! — nagorio ga je King.

Tilberg ispruži levu ruku i saže se.

Džoe King odskoči i istrže revolver.

Umesto po oružje, lukavi Tilberg je jurnuo prema devojci.

Sve se zbilo u magnovenju: Holidej je mirno pretekao Kinga u potezanju — prostrelivši mu prsa sa dva zrna.

Kada se okrenuo za Zifijem, ovaj je žestoko odgurnuo Sju napred i time se zaklonio od ubistvenih „linkolna“ čoveka iz Džordžije!

Devojka je posrnula i omela kockara u ciljanju.

Tilberg je to iskoristio i šmugnuo.

Za sobom je ostavio glasno, zlu-rado cerekanje...

U padu, devojka je udarila čelom o kameno tle i onesvestila se.

Džoe King je pao kraj Sala Karadina. Imao je još toliko snage da se podigne na laktove i nanišani u kockara. Međutim, u najodsudnijem momentu, njegov dlan kao da je postao čudno klizav. Oružje mu

je ispalo... spavalo mu se...

Kockar je zastao.

Begunac je sigurno bolje znao sve ove hodnike i raspored u pećini. Bilo je izlišno jurcati za njim po mraku. Uostalom, tu je bila devojka.

On se saže, poduhvati je i pažljivo iznese napolje.

Zatim se vrati po mrtve bandite.

XXV

Prećutno su čekali zoru.

Braća Remik, svaki sa svojim mislima, i Roj Gelen tupo zagledan u Olsonove ruke koje su na glatkoj površini stola redale karte.

Šta će učiniti Zifi Tilberg, bilo je pitanje na koje su davali različite odgovore.

Gelen je Oktaba i Herlija strpao iza rešetaka a Rega Tilberga spakovao u jedan običan mrtvački sanduk, probudivši pogrebnika Džajlsa iz najsladeg sna.

Pošto je obišao Dankana, kome je doktor Vejn izvadio kuršum — Gelen je konstatovao da od spavanja nema ništa.

Sudija se pokazao mnogo vedrijim nego prethodnih časova. Izgledao je kao neko kome je skinut teret sa srca. Izneo je piće i dokazivao svima da će Zifi Tilberg stići sa devojkom, da ga uceni.

A tom prilikom, tvrdio je on, biće prokleta usamljen. Polovina nje govih momaka spetljana je u Grend Islandu. Razbojnik je sigurno bio

svestan toga da devojci ne sme ništa. Jer, s njom živom imao je šansu da probije krug koji se oko nje zatvarao posle nesreće na Vajt Kauntriju.

Bez nje, on će biti samo obična divljač.

Fil Remik nije na to ništa rekao.

Sedeo je sa trouglastom torbom, punom zveznjeva dolara. Bio je to novac koji je nameravao što pre da otpremi za Gudlend.

Nije želeo da se od njega razdvaja, ni pod kakvim okolnostima.

Rip Olson je sedeo po strani, za malim okruglim stolom.

Izgledalo je da ga ništa ne zanima.

Fil Remik je izvadio mirišljivu cigaru i zapalio. Gelen je stajao kraj prozora i posmatrao ulicu po kojoj se razlivalo bledilo praskozorja.

— Izgleda da Zifi neće doći — okrenuo se prema sudiji.

— Ima vremena — rekao je Gaš Remik.

— Uskoro će zora...

— Znam. Ali to ne mora da znači ništa, Roj. Zifi Tilberg je prokockao svoju šansu. Za svakim satom, sve je više činjenica protiv njega.

— Ja se ne bih u to mnogo uzdao — oglasi se Sinsinati Kid.

— Šta ti znaš o tome? — namršti se Roj Gelen. Njega je Olsonovo prisustvo i dalje nerviralo.

— Ništa. Znam samo da ima devojkicu kraj sebe. Niko mu ne može ništa.

— I to je sve što imaš da kažeš? — upita šerif.

— Ako je devojka tako lepa kao što govore — dobaci Rip — ja bih se zabrinuo za njenu čast.

Gaš Remik podskoči.

— Šta time hoćeš da kažeš? — prasnu. — Onaj bandit se ne bi usuđio...

— Zašto ne bi?

— Da. Zašto ne bi? — upita se i trgovac.

Pogledali su se među sobom, kao da o tome nijednog trenutka pre toga nisu izmenjali reč.

— Zar moja Sju? — preblede Remik, pogođen ovom upadicom kao nožem. Sve dotle, njega su obuzimali problemi novca i odbeglog robijaša. Nije mu na pamet padalo da bi iskoristili devojčinu bespomoćnost. — Ako se samo usudio, ja ću ga...

Tada se na ulaznim vratima začu snažno lupanje.

Rip Olson podskoči i ruke mu se nadoše blizu opasača.

— Da nije on? — istisnu Fil Remik.

Roj Gelen odmahnu glavom.

— Tilberg ne bi tako lupao — reče.

— Ko je onda?

— Valja saznati — predloži Rip Olson. Prvo je otišao do prozora i bacio pogled na ulicu.

Učinilo mu se da je video senku nekog jahača kako se udaljuje.

Izvadilo je koltove i proverio magacine.

— Idem i ja — ustade sudija. —

I nemoj neko da pokuša da me spreči.

Roj Gelen je išao napred sa upe-
renim koštom.

Sudija je koračao za njim.

Olson je bio poslednji. On se ni-
je potrudio da bude preterano opre-
zan. Koltove je držao za pojasom.

Kraj ulaznih vrata zastala su sva
trojica i pogledali se.

Šerif je dao znak Olsonu da sta-
ne sa druge strane. On je već za-
uzeo suprotni zid i dao znak Re-
miku da polako otvori vrata.

Sudija klimnu glavom i pritis-
nu bravu.

Rip Olson je pratio izraz sudiji-
nog lica i ne malo se iznenadio ka-
da je video kako su mu oči zasvet-
lele. Ali ne od straha ili užasa —
već od nepredviđene radosti.

— Sju! — skoro je povikao.

Roj Gelen priskoči.

Devojka je ležala na pragu, paž-
ljivo prislonjena o dovratnik. Čini-
lo se da spava, ali modrica na čelu
bila je suviše vidljiva da bi san bio
po sredi.

Bila je uprljana, poderana, izgre-
bena, ali živa i, činilo se, nepovre-
đena.

— Mrtva? — ipak se stresao Re-
mik.

— Samo u nesvesti — reče še-
rif. Rip Olson proviri i osmotri uli-
cu. Nigde nije bilo žive duše.

Pa ipak, neko je devojku doveo i
spustio pred Remikov prag.

Ako je to Zifi uradio, šta je hteo
sa takvim „poklonom“?

— Ja ću malo da pogledam oko-
lo — dobaci Roj Gelen i izlete iz
kuće.

Olson polako podiže Sju, dok se
zbunjeni sudija okretao oko sebe,
birajući mesto gde bi smestio kćer-
ku. Onda odluči da to bude njego-
va soba.

— Ovamo, sinko — pozivao ga
je uz stepenište.

— Nije baš laka — promrmlja
Olson.

Položili su je na polukauč kraj zi-
da.

— Brzo vode — užurbavao se Re-
mik. Ali ga Rip hladno pogleda.

— Žao mi je, sudijo — reče —
ali ja nisam bolničar, već revolve-
raš!

Remik se spremao da nešto ošt-
rije primeti, kad je kroz druga vr-
ta Fil promolio glavu. Od torbe se
nije razdvajao — ali za trenutak
ju je ispustio kada je ugledao de-
vojku.

— Hvala nebesima — povikao je
i sklopio ruke. — Naša Sju! Šta se
desilo?

— Našli smo je na ulazu — reče
sudija.

— Kako našli? Nije valjda sama
došla?

Remik slegnu ramenima.

— Ne znam — procedi — ali
znam da je ovde, sa mnom. A to je
najvažnije...

— Otvara oči — prekide ga Fil.

Obojica se nagoše nad devojku.

— Sju?

Devojka najzad progleda i zaok-

ruži pogledom po sobi. Nije umela da se snađe, sve je bilo nepoznato. Ili suviše poznato? Htela je da se pridigne, ali je nagli bol u glavi ponovo baci na uzglavlje. Ponovo je sklopila oči, pokušavajući da se svega seti.

Onda joj dođe slika nepoznatog, kako puca. Zatim ju je onaj bradati lupež gurnuo. I tu su sećanja prestala.

Ponovo je otvorila oči.

— Ja sam... Otkud ovde? Kako?...

Gaš Remik je uze za ruku.

— Sve je u redu, mala moja — izgovorio je nežno, koliko je to mogao. — Dobro ti je?

— Glava me boli...

— Nisu te povredili?

— Ne... Kako sam došla?

— To očekujemo da nam ti kažeš — umeša se trgovac.

Utom se vrata otvoriše i Roj Gelen ude zadihan.

Skinuo je šešir i nespreno pozdravio još uvek ošamućenu sudijinu kćerku.

— Jesi li našao kakav trag? — upita ga Fil.

— Ne — odmahnuo je čuvar zakona glavom — ali sam našao dva leša...

— Dva leša? Čija?

— Čuveni otpadnik, Džoe King, i Tilbergov drugar Sal Karadin.

Sudija za trenutak zaboravi na Sju.

— Mrtvi su obojica.

Šerif potvrdi.

— A Zifi Tilberg?

— Ne znam... Sve mi se zbrkalo u glavi. Oba razbojnika bila su povezana za sedla, a konji su se nalazili ispred moje kancelarije!

— To je isti čovek — zamišljeno se ogłosi Rip.

— Koji?

— Onaj koji je doveo vašu kćerku na prag i lupeže šerifu na ruke.

Gelen se naroguši, osetivši pećkanje u poslednjim mladićevim rećima.

— Možda si pametan da mi kažeš koji je taj dobri anđeo, Kid?

— Dosta! — povisi ton sudija. — Nismo sami ovde...

Devojka se lagano podiže.

Onda, ugledavši Olsona, lice joj se ozari. Oči su joj zablistale i usta razvukla u blažen osmejak, uprkos prljavštini koju je ponela sa Slomljenog Zuba.

— On je... — pokazala je prema Ripu i pružila ruke.

Sudija se zbuni.

Ništa manje zbunjen nije bio ni Olson.

— Šta on, Sju?

— On me je spasao — ustala je devojka i krenula prema mladiću.

— Došao je tamo u pećinu, jasno sam ga videla...

— Mene? — namršti se Rip. — Pogrešili ste...

— Ne, nisam... — sigurnim glasom je kazala Sju. Njene ruke padaše na njegova ramena i krenuše prema vratu. — Poznala bih to ode

lo, tu košulju, šešir... Vi ste me izbavili! Vi!

I na najveće iznenađenje svih prisutnih, ona ga zagrlila i poljubi.

Bila je to najneobičajenija situacija u sudijinom životu. Olson je bio crven kao rak i pokušao je da se izmigoji iz devojčinih ruku — ali Sju nije marila za te pokušaje.

— Kada sam mislila da je samom svršeno — čuli su je kako govori — on se pojavio. Pucao je žestoko! Posle me je on doveo...

— Ali, nisam se makao iz kuće — protestovao je Olson, sve neubedljivije.

To je i sudija mogao da potvrdi da je hteo. Ali nije.

Čudan osmeh mu se ukaza u uglovima ustiju.

— Ja ne tvrdim to, sinko — rekao je. — Bio si malo i odsutan...

— Šta to znači?

— Moja kćerka valjda bolje zna ko ju je spasao, zar ne?

Roj Gelen mrka lica napusti sobu.

Trgovac je dohvatio torbu sa podom i začkiljio očima u pravcu brata.

— Ali, to nisam bio ja! — povikao je Olson, izvijajući glavu ispod devojčinih poljubaca.

— Nego ko? — upilji sudija. — Dokaži ko?

Olson ućuta.

Isto odeo, košulja, šešir... zna se: kockar je umesto njega vadio kestenje. Sve je završio i otišao, ko zna kuda!

A on? Šta njemu preostaje?

Ubeđivati u suprotno, bilo je trenutno izlišno. Ako su sudija i njegov brat naslućivali isto što i on — onda borba tek počinje, ili sad prestaje.

Dok Holidej je želeo da begunac sa obala Ohaja ostane Rip Olson, a ne Sinsinati Kid. Možda je sve ovo i zakuvao tako da se on, Rip, lakše odluči?

Uostalom, nije bilo loše!

Sju Remik, ako samo opere lice, zamirisace kao jabuka. Imala je sočna usta i čvrsto, mlado telo. Osetio je da se predaje.

— Zbogom, Kid — procedio je.

— Rekao si nešto? — upitala ona tiho.

— Ništa... Samo me žulje revolveri.

— Već ih otkopčavam... Moraćeš mi lepo ispričati sve! Kako si uspeo da dođeš, i da me doneseš ovamo. Nisam nikoga sreća kao što si ti! Tako mlad... a tako hrabar. Ne puštam ga više, tata? — malo je iskrenula glavu prema sudiji.

— Očigledno — dobaci ovaj.

Svitalo je. S Olsonove glave spadde šešir i napravi ivicom oboda krug po podu. Kada se zaustavio —

devojka i mladić su zaboravili da nisu sami.

XXVI

Kada je purpurnocrveni disk sunca iskočio iz plave, uzburkane površine dalekih brežuljaka na istoku, voz za Omahu stizao je pred Grend Island, prvi put posle nesreće na Vajt Kauntriju.

Roj Gelen je za svaki slučaj dobro osmotrio sve putnike na stanici. Sa njim su bili Vudok i Malone, kao privremeni pomoćnici umesto ranjenog Alistera Dankana.

Fil Remik je izračunao da će brže stići u Gudlend preko glavnog grada Nebraske, nego da se vraća u Čejen. Uostalom, njegova vrsta posla bila je takva da je mogao poći uloženi novac u bilo kom većem gradu.

Iz Omahe je trebalo da se, preko Linkolna, spusti jugozapadno kroz Ripabliken Dolinu do Gudlenda. Međutim, Fil Remik je bio praktičan čovek: umesto da putuje na noge Guču Boneu — on mu je poslao telegram da se sretnu na polovini puta.

Bankar je trebalo da dođe u Gret Fols, dvadeset milja južno od Ripabliken Rivera.

Iako mu je savetovano da neko

vreme ne izlazi, sudija je dopratio brata na železničku stanicu.

Roj Gelen se nije odvajao od nje, iako je Gaš najavio ostavku u roku od tri dana.

Jutro je obećavalo još jedan vreo, pustinjaški dan.

Rip Olson je dovezao Sju u pokri-venim kočijama „bagi“.

Mladić je promenio odelo, pa i na vike.

Više nije nosio opasač, a tammo odelo kockarskog kroja zamenio je svetlosivim kaputom i smeđim pantalonama.

Na glavi je imao beli „stetson“.

Roj Gelen ga je i dalje s podozrenjem gledao. U sebi se pitao koliko će momak takvog duha izdržati u papučama? Sju Remik je iz gledala veličanstveno u svojoj ružičastoj haljini, ali Sinsinati Kida je to moglo da privuče samo izvesno vreme.

Malo se putnika prijavilo za putovanje.

Mnogi su odustali, čuvši da je Zifi Tilberg još na slobodi. Nisu želeli da dožive novi sudar.

Oni koji su ipak rešili, bili su manje-više grendislendani; osim dva kaluđera, s kamilavkama i konopom preko debelih, smeđih mantija do zemlje — svi su šetkali gore do le u iščekivanju voza.

Gelen je poslao Vudoka na drugu stranu pruge, za svaki slučaj.

Malonea je postavio na mestu gde obično staje lokomotiva. Obojici je izdao naređenje da uhapsu svakog sumnjivog.

U slučaju otpora — bez milosti pucati!

Sju Remik je otvorila suncobran i pridružila se Remiku.

Rip Olson je ostao malo po strani, paleći cigaretu.

Trgovac je čvrsto držao svoju torbu. Odbio je bratovljev predlog da mu nađe pratioca. „To bi bilo onda tek sumnjivo“, zaključio je Fil. Uostalom, na vrhu svežnjeva imao je otkočen kolt.

— Ništa mi se ne može desiti — smeškao se trgovac — jer ovim vozom idu i božje slugе.

Pokazao je prema kaluđerima, kojih je bilo dosta u nekom bivšem španskom manastiru, gde su se ranije okupljali misionari ispred najeзде belih doseljenika.

— Onda ću drugi put doći u Čejen — rekla je devoјka. — Naravno, ne više sama — osmehnula se prema Ripu.

— Neka to bude što pre — zagrlili je trgovac.

Pisak lokomotive čuo se već sasvim blizu.

— Ti još možeš da se predomisliš? — kucnuo je Fil svog brata po grudima.

— Zašto?

— U vezi ostavke. Sve se može nadoknaditi...

— Ne — odbi Gaš odlučno. — Nisam ni mlad, ni ambiciozan. Dosta mi je svega... Odustajem.

Voz se već ukazao na zavijutku.

Roj Gelen se još uvek nadao da će otkriti nešto sumnjivo. Ovo je za Fifija Tilberga bila dobra prilika — ako je uopšte bio u blizini.

Međutim, do nogu potučen robijaš sigurno je hvatao maglu preko brda, na jug.

Imao je samo jednu šansu: Meksiko!

Ali, taj put je trebalo prevaliti uvek s jednim okom otvorenim.

— Jesi li smislio šta ćeš reći Bonu? — tiho došapnu sudija Filu.

— Ne brini — osmehnu se ovaj — poznajem bankare. Njima je najvažnije da novac bude na mestu — za ostalo ih je malo briga. Možeš im ispričati pravu bajku, oni će klimnuti glavom.

Rip Olson ispruži ruku i pozdravi trgovca. Sju poturi obraz na poljubac.

Lokomotiva prođe, ispuštajući paru.

Peron se polako praznio.

Dva kaluđera poslednji krenuše. Voz se zadržavao samo nekoliko minuta i Fil se pope na stepenik.

Olson okrenu glavu.

Osetio je iznenadan nemir. Bio je to signal za neku opasnost.

svake subote
VAJAT' ERP

Šta bi se moglo desiti?

Šerif se nalazio pred njim, zauzet osmatranjem prozora na kupelma. Gore, Malone je napustio lokomotivu, dajući mu znak da su unutra samo mašinovođa i njegov pomoćnik.

Iz dimnjaka suknu dim i izbi oštar pisak.

Olson instinktivno spusti ruke na bok, ali tamo ne nađe svoje koltove.

Nebesa!

Kaluđer su bili kraj poslednjeg vagona, čekajući da kompozicija krene. Kapuljače su im bile namaknute do samih noseva a ruke, spojene pod širokim rukavima, nisu se ni videle.

Voz je kretao...

Stariji, sa dugom bradom, naglo je podigao glavu i izvukao levu ruku.

Bljesnula je cev kolta!

— Pazi! — dreknu Olson i munjevito istrže revolver sa šerifovog boka.

Ali, kaluđer je već pucao...

Sudija se samo strese, nekoliko puta, a onda posrnu napred.

Sju Remik kriknu!

Olson odgurnu zbunjenog Gelena i opali.

Prerušeni strelac se već hvatao za metalnu šipku voza koji je polazio

kada ga je sustigla kugla Sinsinati Kida.

Noge mu skliznuše, ali se rukama još držao za šipku.

Videći da se nešto čudno dešava, mašinovođa je počeo da koči.

Tog trenutka kaluđerove ruke opustiše i on se sruči na tle. Njegov drugar je pokušao da šmugne na drugu stranu, ali je nespretno nagazio dugu mantiju i spotakao se.

— Drži ga! — dreknu Gelen prema Vudoku koji je prelazio na njihovu stranu.

Kaluđen je uvideo da je gotov. Udario je u očajanju nekoliko puta o zemlju i rezignirano smakao kapuljaču.

Gelen prepozna telegrafistu sa železničke stanice!

— Prokletstvo — rekao je — odakle ovi lupeži izviru?...

Sudija je ležao, s glavom na kćerkinom krilu.

Fil Remik je dotrčao. Oko njih se kovitlala para od lokomotive. Sju Remik je neutešno plakala, kao da je u očima sudije čitala brzi kraj.

Emil Vudok je nemilosrdno vukao preobučenog telegrafistu preko prašnjavog perona.

Gelen se raskorači nad bradatim ubicom i uzviknu.

Tog lica nije mogao da se ne seti.

Zifi Tilberg!

Hulja nije odustajala od svojih osvetničkih namera. Uspeo je da po godi sudiju, ali je platio životom. Zrna Ripa Olsona bila su đavolski tačna i smrtonosna.

On u sebi pomisli kako se ponekad dešavaju logične stvari. Remik je ubio Zifijevog sina, a njega je stigla dugo očekivana kazna.

Vratio se do okupljene gomile.

Rip Olson mu pruži kolt.

— Je li...? — upita Gelen.

Olson klimnu glavom.

— Gotov je — reče.

Čulo se samo devojčino jecanje.

Fil Remik skide šešir i uspravi se. Lice mu je bilo tvrdo, neočekivano tvrdo. Kao da je svim snagama zadržavao da mu se ne pokaže bol.

Voz nije mogao više da čeka.

Železnički službenik priđe, skide kapu i učtivo se naže prema trgovcu.

— Idete li, gospodine? — upitao je.

— Ne — glasio je odgovor. — Možda kasnije... neki drugi put.

Železničar podiže ruku.

Opet oblak pare, pisak, klopot točkova...

Fil Remik potraži pogledom Olsona.

— Gde je Rip? — upitao je Gelen. Šerif slegnu ramenima pa se i sâm okrete.

Ali, od mladića nije bilo ni traga ni glasa.

Toga je bila svesna i devojka.

Gledala je čas u Fila čas u šerifa, ali nije pročitala pravi odgovor. U stvari, odmah je znala.

Rip Olson je nestao!

Okrenula se prema vozu koji se gubio u daljini. Da li joj se samo učinilo ili je videla belu mrlju Olsonovog šešira na platformi poslednjeg kupea...?

XXVII

Kolumbus, polovina puta između Grend Islenda i Omahe.

Rip Olson mrzovoljno ređa karte po stolu, iščekujući žrtvu. Ostao je bez novca, poslednje cente dao je za kartu do Kolumbusa.

Čak ni kolt nije imao. A samo nekoliko časova ranije, u odelu koje je nosio i presvukao u sudijinoj kući, ostala mu je gomila novaca!

Sad je morao strpljivo da počne iz početka.

Tako je imao vremena da razmišlja o budućnosti, čiji oblik nikako

nije umeo da nasluti. Što je o tome više mislio, to mu je slika lepe sudijine kćerke sve više dolazila na oči.

Onda ga trže glas:

— Tražite li partnera?

Olsonovo lice se razvedri.

On izvuče stolicu do sebe i pokaza rukom:

— Kako da ne! Hoćete li poker ili...

Zatim je zastao.

Čovek koji je tu stajao bio je svakako visok. Nije mu video lice, ali koltovi... To je prepoznao! To je samo on mogao da nosi!

— Dok Holidej! — zagrcnu se Rip i sede ponovo. — Šta hoćete od mene?

— Poker — izusti kockar i zauze svoje mesto.

— Tu ne mogu s vama da se merim — priznade mladić.

— Pokušaj, Kid.

— Zašto „Kid“?

— Izgleda da se ponovo vraćaš na stare staze.

— A meni izgleda da ste vi uvek tamo gde vas niko ne očekuje. Kako ste uspeali da sredite Tilbergovu bandu i spasete devojkicu?

Kockar mirno promeša karte i stavi na sredinu.

— Nemam novaca — primeti Rip.

— Igraćemo u povratak.

— Povratak?

— Ako dobiješ, dobiješ još pedeset hiljada dolara...

— Kao onda, u Maskodžiju? Ako izgubim...

— Vraćaš se u Grend Island.

Olson se osmehnu.

— Znam da ću da izgubim — promrmlja. — Ipak ću da igram...

Pola časa kasnije Rip Olson je ustao sa stola. Imao je u rukama nemoguće dobre karte — a kockar ga je nadigrao!

— Trebalo je da vas poslušam — promrmljao je. — Ali osećam da je sada kasno, Dok. Nemojte da me odvrćate.

Holidej ne reče ništa.

— Da li ste me čuli? — viknuo je.

— Ne vraćam se! Nije za mene žena, deca, miran život... Ja sam Sinsinati Kid!

Kockar ustade i ignorišući mladića napusti salun u Kolumbusu.

— Ja sam Kid! Sinsinati Kid! — vikao je Olson za njim, ne hajući za poglede ljudi oko sebe.

Kada je Džordžijanac već izišao, Olson se osmehnu i zavrte glavom,

— Prokleti kockar — procedio
je. — Znao je da cu ga poslušati..

On izvadi poslednju cigaru, zapali
je, ispusti veliki kolut dima i izide

napolje. Na izlazu je udahnuo vas
duh i nasmejao se.

Jedan oblačak, na nebu, ličio je
na lice Sju Remik...

KRAJ

Naslov originala

„GOUST TRAIN”

Copyright 1975 by Universum press

SVA PRAVA PRIDRŽANA

Odgovorni urednik: Svetozar TOMIĆ
Izdale i štampa NIF "FORUM" Novi Sad Vojvode Mišića 1.
ampano: 5. septembra 1975.

Oslobođeno osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog
sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine.
broj: 413—279/73 od 10. marta 1973. godine

septembar 1975.